74STE JAARGANG No. 9703 DINSDAG 24 DECEMBER 1957

Amigoe di Curaçao

DAGBLAD VOOR DE NEDERLANDSE ANTILLEN

Hoofdredacteur: A. G. Jansen — Kantoor: Conscientiesteeg 27—29 — Telefoon: Redactie: 23858. Advertenties: 23550 — Abonnementen en Bezorging: 24399 — Uitgave: N.V. Paulus Drukkerij, Willemstad, Curaçao

Onverwoestbaar leven

„Het leven is verschenen. En wij hebben het gezien. En wij leggen getuigenis af, u de boodschap brengend van het eeuwig Leven, dat bij de Vader was en aan ons is verschenen".

Jesus is het leven. En Hij komt onder de mensen, om hun het leven te geven. Aan allen die Hem ontvangen, geeft Hij de macht Gods kinderen te worden. Aan allen, die in zijn naam geloven. Die uit God zijn geboren. „Want zoals de Vader in zichzelf het leven heeft, zo gaf Hij ook aan de Zoon het leven in zichzelf te hebben. En het uur is er reeds, waarin de doden de stem van Gods Zoon zullen horen; en die er naar luisteren, zullen herleven".

Ieder mens wil leven! In ieder is die drang, dat onverwoestbaar verlangen, om te leven. Maar het is alleen Jesus, die ons het leven komt schenken. Echter, hoe kan een mens geboren worden, wanneer hij al op leeftijd is? Kan hij soms terugkeren in de schoot van zijn moeder, en opnieuw geboren worden? Maar Jesus antwoordde: verwonder u niet, omdat Ik zei: gij moet opnieuw geboren worden. Wat uit het vlees is geboren, is vlees. Maar wie luistert naar mijn woord, hij heeft het eeuwige leven, en in het gericht komt hij niet, maar hij is overgegaan van de dood tot het leven.

Dit leven is het, waar wij naar moeten verlangen. Het is een ándere dood, die wij moeten vrezen en waarvan we bevrijd moeten worden. In ieder mens, die het leven van God zelf in zich heeft, wordt er strijd gevoerd, een strijd tussen de dood en het leven, een gevecht op leven en dood. Het leven is in hem. Maar ook nog de dood, dat is: een gebrek aan leven, een tekort aan goddelijke levenskracht, een zwak leven, dat worstelen moet, omdat er een andere kracht werkzaam is die het leven wil vernietigen. Zoals een zieke vecht tegen die macht van de dood, om de levensvonk te behouden en aan te wakkeren; zoals het leven nog in hem is, maar slechts zwak en diep verscholen: een latente kracht, bedreigd door de dood: zó zijn wij, als we in de kerstnacht naar de grot van Betlehem gaan. En tallozen met ons. Mensen die leven, maar tegelijk nog opgesloten zijn in zichzelf, vervuld van zichzelf, neergebogen op zichzelf. Dat is die dreiging van de dood, het levensgevaar.

Maar in de kerstnacht wenden wij de blik van onszelf af, en richten onze ogen, de ogen van het Geloof, op Christus. Nu staan wij vóór Hem. Hij komt het leven geven. Nu willen wij niet meer denken aan vreugde en voldoening die voorbijgaan. We willen niet meer denken aan onszelf. Wij willen immers leven! En het leven schenkt een heel andere vreugde, een veel diepere vreugde. Nu moeten wij luisteren naar de stem van Gods Zoon. Dan zullen we herleven.

Wij moeten Jesus ontvangen, helemaal, Jesus, zoals Hij is, in werkelijkheid is. Zijn gezindheid, zijn geest moeten we in ons opnemen. Zijn innerlijke houding van zelfvergetelheid. Zijn ideaal moet het onze worden. Dat is luisteren naar zijn stem. Dat is Jesus ontvangen. Dan zullen wij, altijd méér, uit God geboren worden. En zijn kinderen worden. We willen immers leven....

De gezindheid van de Christus! „Quod enim vivit, vivit Deo". Zijn leven is een leven voor God. En voor de mensen, om God. Dat is zijn innerlijke houding, en het woord dat Hij tot de mensen spreekt.

Ons leven is, die gezindheid van Jesus in ons hart opnemen. Zó moeten wij vóór Hem staan. En de duisternis van ons hart wordt dan doorbroken, door het licht van de liefde, dat uit de ogen van het Kind straalt. Dit wensen wij elkander toe, in de heilige nacht van Kerstmis. Dat is de inhoud van de wens, die overal vandaag over de aarde weerklinkt: een zalig Kerstfeest!

W. M.

Woordontworden licht van vlees en bloed, -
Onze ogen zien en zien het niet.
Krib en kruis bestaan in één verschiet,
Vergezicht dat alle kwaad vergoedt.

Stameling om wat een kind ons doet.
Heer is het en heerlijk zijn verdriet.
Zing o zing dien Here een nieuw lied.
En wij zingen en zijn welgemoed.

En wij staan gebeeldhouwd, in de nacht.
En de nacht is licht tot aan de grens
Van de wereld die het Woord verwacht:
Dood en Leven zijn van één geslacht.
In een kind zijn wij Gods wil en wens.
Zingend worden wij een nieuwe mens.

NICO VERHOEVEN

De beschamende toestand in INDONESIE

Krachtig Ned. protest bij VN

„Waterman" brengt duizend evacué's naar Nederland

New York. — „Ik ben thans genoodzaakt Uw aandacht te vestigen op de huidige toestand in Indonesië, waar een vijandige campagne wordt gevoerd tegen Nederlandse onderdanen en ondernemingen en Particuliere bezittingen. Economische en persoonlijke druk op de Nederlandse gemeenschap in Indonesië, bestaande uit ongeveer 50.000 zielen, heeft thans het punt bereikt, dat een uittocht op grote schaal aan de gang is".

Dit zegt de minister van Buitenlandse Zaken, mr J. M. A. H. Luns, in een nota aan de secretaris-generaal der Verenigde Naties, die in New York is overhandigd.

In een nota, waarin mr Luns herinnert aan zijn brieven aan de secretaris-generaal van het vorig jaar over de opzegging van de RTC-overeenkomsten door Indonesië en de verloochening van de Indonesische schulden, wordt een overzicht gegeven van de jongste gebeurtenissen en officiële verklaringen met betrekking tot de ontwikkelingen van Indonesië.

„Het is duidelijk", aldus o.a. de nota, „dat de (anti-Nederlandse) aktiviteiten opzettelijk zijn beraamd, aangekondigd en uitgevoerd door de regering van de republiek Indonesië. Het is een vaststaand feit, dat de Indonesische regering opzettelijk en systematisch de toenemende animositeit van de bevolking tegen een buitenlandse minderheid in haar land heeft uitgelokt. Daarom is de regering van Indonesië verantwoordelijk in de volle betekenis van het woord voor de huidige beschamende toestand met alle gevolgen daarvan, die een vijandige aktie vormen, gericht tegen een buitenlandse gemeenschap, die rechtmatig in Indonesië verblijft. De situatie, die thans in dat land heerst, is een bedreiging voor de veiligheid en de levens- en arbeidsomstandigheden van deze minderheid, die bloot staat aan een krenkende behandeling, alleen op grond van haar nationaliteit. De Indonesische regering legt haar opzettelijk levensomstandigheden op, die erop berekend zijn ontberingen te veroorzaken en tezijnertijd gedwongen vertrek."

De nota besluit: Opgemerkt dient te worden, dat volgens een aantal Indonesische officiële verklaringen de druk, die wordt uitgeoefend op de Nederlandse gemeenschap, moet worden gezien als een reaktie op de weigering van de algemene vegadering de Indonesische aanspraken op Ned. Nieuw-Guinea in te willigen.

Indien dat zo is, zou dat een poging zijn om met onwettige middelen dat te bereiken wat Indonesië langs wettige wegen niet heeft kunnen verkrijgen. In dat geval houdt een dergelijke aktie een uitdaging in aan het gezag van de V.N.

De Nederlandse regering protesteert hierbij krachtig tegen de handelingen en daden van de Indone-

(Vervolg naar pag. 6)

Hebben Russen maan bereikt ?

Stuttgart. — Het militaire en economische maandblad „Wehr und Wirtschaft" schrijft in zijn laatste nummer, dat het zeker schijnt, dat de Russen de oppervlakte van de maan al hebben bereikt. Sedert 4 november, aldus dit Westduitse blad, vangen Amerikaanse geleerden regelmatige radioseinen uit de ruimte op, die niet van de Spoetniks afkomstig zijn en precies de baan van de maan volgen.

De Westelijke militaire leiders betwijfelen het nauwelijks meer, dat de Russen de maan hebben bereikt en nog slechts op het juiste ogenblik wachten om dit bekend te maken, aldus het Westduitse maandblad „Wehr und Wirtschaft".

16 doden door auto-ongeluk in Z.-Afrika

Durban. Zuid-Afrika. — Zestien Afrikanen vonden de dood bij een auto-ongeluk op een rivierbank van de rivier Intoua. Zij waren op weg naar hun reservaten. Er werden veertig anderen gewond.

Rome. — In het komende voorjaar zal een groep Italiaanse bergbeklimmers trachten de Himalaja te bestijgen.

DE WIT heden bij gouverneur in beroep

Felle kritiek in „LA PRENSA" op hoofdredacteur van „BEURS"

Willemstad. — De heer A. de Wit, hoofdredacteur van „Beurs en Nieuwsberichten", die gisteren een uitwijzingsbevel ontving waar in hem werd medegedeeld, dat hij binnen dertig dagen de Nederlandse Antillen zal moeten verlaten met verbod om daar nog ooit terug te keren, is hedenochtend tegen deze beslissing bij de Gouverneur in beroep gegaan.

„Beurs en Nieuwsberichten" opende haar nummer van gisteren met een foto-copie van het bevelschrift welke een gehele pagina besloeg. Blijkens dit bevelschrift wordt een langer verblijf van de heer de Wit in de Nederlandse Antillen onwenselijk geacht met het oog op de openbare orde, de publieke rust en het algemeen belang. Aan de overweging is nog toegevoegd, dat genoemd journalist het land zal moeten verlaten met het oog op de handhaving van het gezag, de arbeidsvrede, de vriendschappelijke verhoudingen tussen de in Nederland geborenen en andere bevolkingsgroepen, de goede verhoudingen met nabuurlanden en de liefde en eerbied voor het Koninklijk Huis.

Nadat is bevolen, dat de journalist de Nederlandse Antillen binnen dertig dagen na uitreiking van het bevel, dat gedateerd is 23 december 1957, zal moeten verlaten, wordt in een Nota Bene medegedeeld, dat tegen het bevel beroep kan worden gedaan op de Gouverneur. De aandacht wordt voorts op gevestigd op art. 203 van het Wetboek van Strafrecht luidende: „Hij, die in strijd met een krachtens wettelijk voorschrift gegeven last of bevel binnen de Nederlandse Antillen terugkeert wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste drie maanden."

„Beurs- en Nieuwsberichten" onthield zich gisteren van commentaar. „Today" geeft een kort historisch overzicht van de uitzettingsaffaire waarna het blad aldus besluit: „Ieder redelijk denkend en niet door politieke verlangens verblind persoon zal zich nu ten volle afvragen waar bijven onze rechten? Kan men nog verder gaan?"

„La Prensa" laat zich (in de landstaal) als volgt over de affaire-de Wit uit:

De Regering van de Nederlandse Antillen heeft gisteren de Nederlandse journalist Adriaan de Wit, werkzaam bij de „Beurs -en Nieuwsberichten", opdracht gegeven deze eilanden te verlaten voor de 23ste januari van het komend jaar, anders wordt hij voor drie maanden opgesloten. M.a.w. de Wit moet opdonderen en vlug. Het Antilliaanse volk heeft veel moeten uitstaan door bovengenoemd individu, maar de emmer is overgelopen en we zijn het moe.

We zijn beu van meneer de Wit, we hebben er genoeg van zwijgend zijn aanvallen te moeten incasseren, we hebben lang genoeg moeten toezien, hoe deze gesteund door een groepje conservatieve elementen, op allerlei wijze heeft getracht ons land, ons volk en onze regering in discrediet te brengen.

We herinneren ons hoe de Wit op allerlei wijzen en bij alle gelegenheden, doormiddel van de krant waaraan hij redacteur was, zich heeft ingespannen om de naam van de Nederlandse Antillen te schaden.

We brengen in de herinnering, hoe op 17 september 1955 in een artikel getiteld „Het opbrengen van de Marsbango", deze meneer Venezuela beschuldigde van vrijbuiterij en ook van brutaliteit. We weten niet of je op de hoogte bent meneer de Wit, maar hier op de Antillen bestaan wij van het land dat de Wit beschuldigd heeft.

We weten ook dat het de Wit niet kan schelen of dit land (Venezuela) er mee uitscheidt olie te zenden naar de Antillen, omdat hij altijd naar zijn land terug kan keren en ons laat stikken. Maar gelukkig meneer de Wit, hebben wij een regering die jóu liever ziet stikken en niet de Nederlandse Antillen, om deze reden meneer de Wit zullen we op 23 januari afscheid van je nemen en je een „good ridance" toewensen. (Het heilig kruis nageven — Red.).

Zo kunnen we doorgaan met voorbeelden op te sommen, maar we denken niet dat dit op het ogenblik nodig is. Elke werkelijk Antilliaan is voldoende van de slechte intentie van bovengenoemd individu op de hoogte.

Met genoegen heeft het Antilliaanse volk vernomen, dat eindelijk de Regering besloten heeft de redacteur van „Beurs- en Nieuwsberichten" uit te zetten.

Wij die Antillianen zijn, hebben de Wit toestemming gegeven om zijn brood in ons land te verdienen, we houden dit soort kritiek hebben geppreciëerd, maar we kunnen niet annemen dat een vreemdeling, die hier zijn brood komt verdienen, en onze gastvrijheid geniet, zich er op toelegt om te trachten ons ons brood te ontnemen, en ons zyn dank te tonen door ons volk en zijn vertegenwoordigers op de meest lage manier af te breken.

Elementen zoals de Wit kunnen veel schade aanrichten in een land. Ze kunnen slechte ideeën doen post vatten onder de verschillende groepen van de bevolking, ze vermeerderen haat en antagonisme, en tegenwoordig weten we allen dat de redacteur van „Beurs- en Nieuwsberichten" niets liever had gezien, dan dat het volk zijn haat-politiek had gevolgd.

Daarom Adriaan, nu we afscheid van je gaan nemen rest ons niets meer dan de woorden van Max Havelaar te herhalen en te zeggen: „Stik in je leugens en verdwijn". Aldus „La Prensa", die met deze mooie wens op Kerstmis besluit!

Verzoek om in vrijheidstelling van de heer Croes

Oranjestad. — Nu de instructie gesloten en de zaak Croes verwezen is, zal de advokaat van de heer Croes, mr F. Hartong, vandaag een verzoek indienen bij de rechter, mr A. J. Ph. dg Haseth-Möller, om invrijheidstelling van de heer Croes.

Kerstboodschap van Eisenhower

Washington. — President Eisenhower heeft gisteren in een Kerstboodschap aan het Amerikaanse volk en de wereld onder meer verklaard, dat „zweet en zwoegen" nodig zijn om goede bedoelingen te maken tot vruchtbare actie ten behoeve van de vrede.

De geest van Kerstmis helpt ons alle geschillen te overbruggen, aldus de president, die sprak tijdens een plechtigheid, waarbij een Kerstboom tegenover het Witte Huis werd ontstoken.

Alec Guiness beste acteur van het jaar

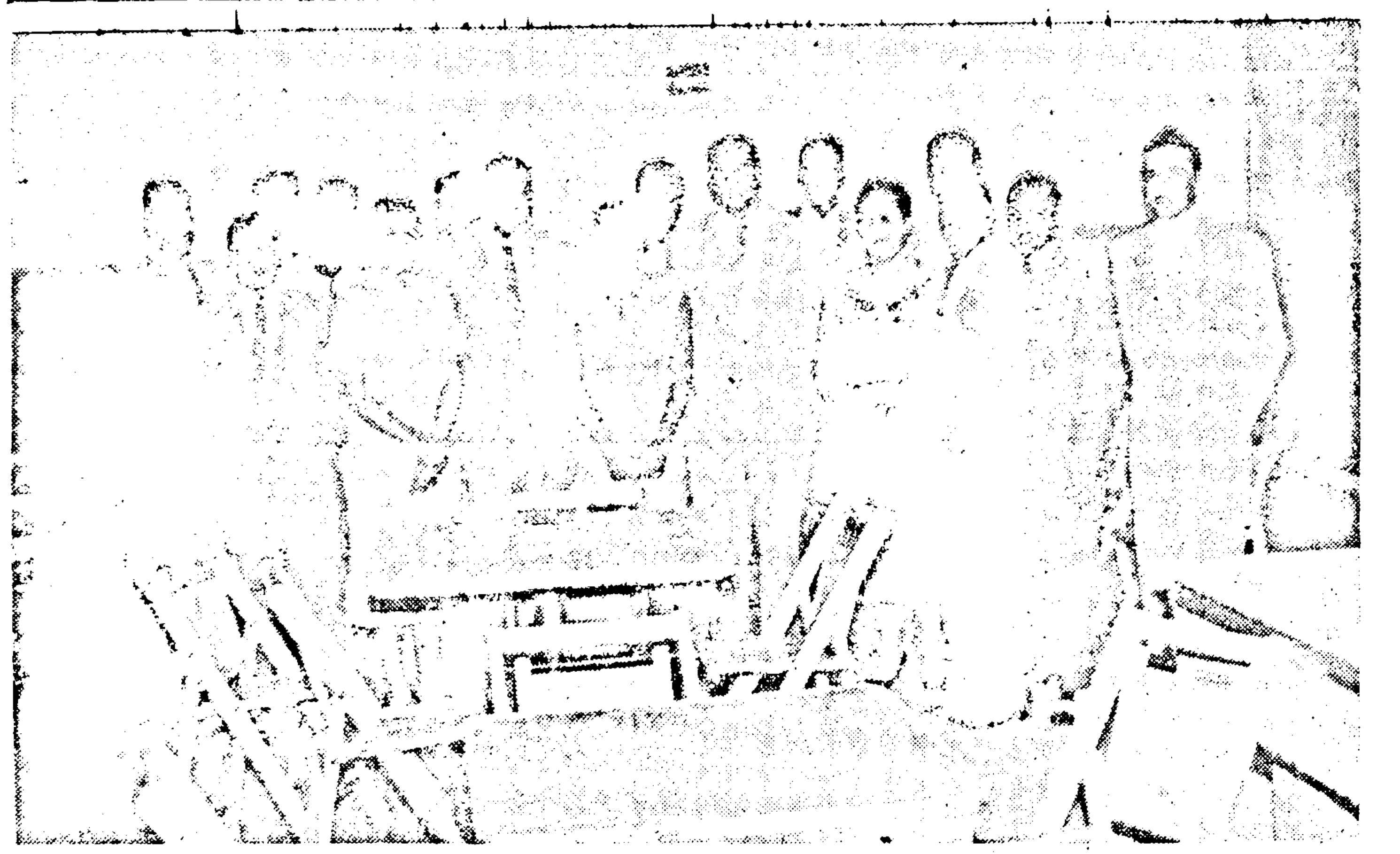
New York. — De Britse filmacteur Alec Guiness is door de Amerikaanse „National Board of Review", de oudste Amerikaanse organisatie voor filmcritiek, uitgeroepen tot de beste acteur van het jaar. Hij won de prijs van deze instelling door zijn militaire rol in de film „The bridge on the River Kwai". Deze film, waarin meespeelden William Holden en de Brit Jack Hawkins, verwierf de prijs voor de beste film van 1957.

De beste niet-Amerikaanse film was het Deense „Ordet".

★★★ Zaak de Wit

Wij schreven gisteren naar aanleiding van het uitzettingsbevel aan de heer de Wit, dat men welhaast zou moeten aannemen dat de Antilliaanse minister van justitie de binnenskamers-discussie over deze netelige aangelegenheid in een dusdanige richting heeft weten te leiden, dat hij geen gevaar meer kan lopen gedesavoueerd te worden wanneer de betrokkene journalist in appèl gaat bij de Gouverneur, dan wel een beroep doet op de rechter.

Wij hebben daarmede uiteraard geenszins bedoeld te zeggen, dat er op enigerlei wijze aangaande deze aangelegenheid ruggespraak zou kunnen zijn tussen de minister van justitie en de onafhankelijke rechter. Wij wilden alleen doen uitkomen, dat de minister — nu hij eenmaal tot uitzetting is overgegaan — zich er wel zeker van moet voelen, dat de rechter wanneer de betrokkene daar een beroep op doet het uitzettingsbevel niet nietig zal verklaren. Doch of een dergelijk gevoel van zekerheid grond in de werkelijkheid heeft, zal nog moeten blijken, wanneer de betrokken journalist er toe overgaat een rechterlijke uitspraak uit te lokken.

Hierboven een foto genomen in club C.V.B. van het bestuur van de Haïtiaanse junioren-ploeg en het bestuur van Sithoc, tijdens de feestavond, di· gegeven werd in club C.V.B.

Sithoc gaf een geslaagd slot-feest ter ere der Haitianen

Willemstad. — De afscheidsfuif, die de sportvereniging Sithoc in samenwerking met de Haïtiaanse consul aan de Haïtiaanse Junioren heeft aangeboden, mocht er zijn. Vele personen uit de lokale sportwereld gaven blijk van belangstelling, alsmede de consul van Haïti, de heer José Martijn, met echtgenote; de heer Armand de Rooy, de heer R. van Hoop, frater Odulphinus, trainer Abalay en verschillende vertegenwoordigers van de Scheidsrechtersbond.

Om half tien begon het officiële gedeelte met een pittige toespraak van de heer Armand de Rooy in het Frans. In enige passende bewoordingen drukte de heer De Rooy de hoop uit, dat de trip van de Haïtianen mag leiden tot versteviging van de vriendschapsbanden tussen Haïti en Curaçao, zowel in de sport als op ander terrein. Hij hoopte tevens, dat deze ontmoeting elk jaar zal mogen terugkeren. Vervolgens kwam de sportkoningin Myrna Halabi in aktie en overhandigde de Haïtiaanse captain een beker, die was aangeboden door de C.V.B. Tevens schonk zij aan de drie winnende ploegen, Sithoc, SUBT en het Bondselftal, een beker, die in ontvangst werd genomen door respectievelijk Chu Conradus (captain Sithoc), E. van Rosberg (bestuurslid van SUBT) en Martel (captain Bondselftal).

Hierna werd een zg. „Victory"-toast uitgebracht, bestaande uit een drank, speciaal voor deze gelegenheid samengesteld door de aktieve handen in de CVB-bar. De Haïtiaanse club heet Victory.

Na deze heildronk richtte onze sportkoningin zich in vloeiend Frans tot de aanwezigen en verklaarde dat de afgelopen dagen bij uitstek dagen waren van verbroedering in de sport tussen Haïti en Curaçao. De heer Beaubrun antwoordde onze sportkoningin en dankte voor haar wensen, terwijl hij persoonlijk dank wilde brengen aan de vereniging Sithoc voor de goede zorgen vanaf het moment van aankomst en gedurende het gehele verblijf op het eiland.

In een gezellige sfeer, die de Sithoc-feesten kenmerkt, ging het toen door tot vroeg in de morgen. De juke-box bleef geen enkel ogenblik stil en menige Haïtiaanse merengues werden er gespeeld. Ook op de dansvloer ontstond er op een gegeven ogenblik een wedstrijd wie wel het beste danste, doch hier bleef de stand gelijk, geen der partijen gaf zich gewonnen.

Sithoc's optreden in HAITI wekte bewondering

Willemstad. — Ofschoon Sithoc geen der partijen te Haïti heeft weten te winnen, mag toch wel worden aangenomen, dat deze vereniging in Haïti voetbal van klasse heeft laten zien. Niet alleen het feit, dat de wedstrijd tegen het Haïtiaanse bondselftal tot in de laatste minuten gelijk bleef, is hiervan een bewijs, doch ook hebben ooggetuigen verklaard Sithoc nog nooit zo te hebben zien voetballen als in Haïti. Men verklaarde verder, dat Sithoc vooral in de eerste wedstrijden een sterke druk uitoefende op de tegenpartij, en dat de nederlaag van Sithoc vooral was te wijten aan „bad luck".

Over het verblijf in Haïti en de behandeling aldaar waren de jongens bijzonder te spreken.

De uitslagen van de wedstrijden zijn: Victory — Sithoc 2—1, Bondselftal Haïti — Sithoc 1—0, Bondselftal Haïti — Sithoc 0—0.

UIT HET FILMDOEK

THERE'S ALWAYS TOMORROW

Tijdens de Kerstdagen zal theater Roxy de film „There's always tomorrow" vertonen.

In deze film worden de hoofdrollen vertolkt door Barbara Stanwyck. Fred MacMurray, als Clifford Groves, de man die denkt dat hij te weinig liefde krijgt van vrouw en kinderen en Joan Bennet, als Marion Groves, de vrouw van Clifford. Pat Crowley, William Reynolds en Gigi Perreau vervullen de bijrollen.

„There's always tomorrow" wordt morgen en overmorgenavond in theater Roxy gedraaid. De voorstellingen beginnen om 7 en 9 uur n.m.

THE WAY TO THE GOLD

Theater Cinelandia vertoont gedurende de Kerstdagen de film „The way to the Gold" met in de hoofdrollen Jeffrey Hunter, Sheree North, Barry Sullivan en Walter Brennan. Enkel deze namen geven al de garantie dat het een goede film is, en een gang naar het theater Cinelandia gedurende de Kerstdagen is zeker de moeite waard.

„The way to the Gold" wordt 1e en 2e Kerstdag om 7 en 9 uur in theater Cinelandia gedraaid.

Kleine 2000 touristen op 29 december

Willemstad. — Het Curacaos Toeristen Bureau heeft bericht ontvangen, dat de „Nieuw Amsterdam". die zondag 29 december in de Caracasbaai zal meren, 756 passagiers aan boord heeft.

Aan de Otrabandawerven liggen op dezelfde dag de toeristenschepen „Olympia" en „Homeric", met resp. 500 en 650 passagiers.

WIE WIL CORRESPONDEREN ?

Willemstad. — Anton Chen Yue Tsing wonende te Paramaribo oud 14 jaar, zoekt een pen-vriend of vriendin wonende op Curaçao, Aruba of Bonaire.

Zijn adres is Franchepanestraat 24 Paramaribo—Suriname.

Kerkbericht Groot-Kwartier

Willemstad. — De pastoor van Groot Kwartier verzoekt ons mede te delen:

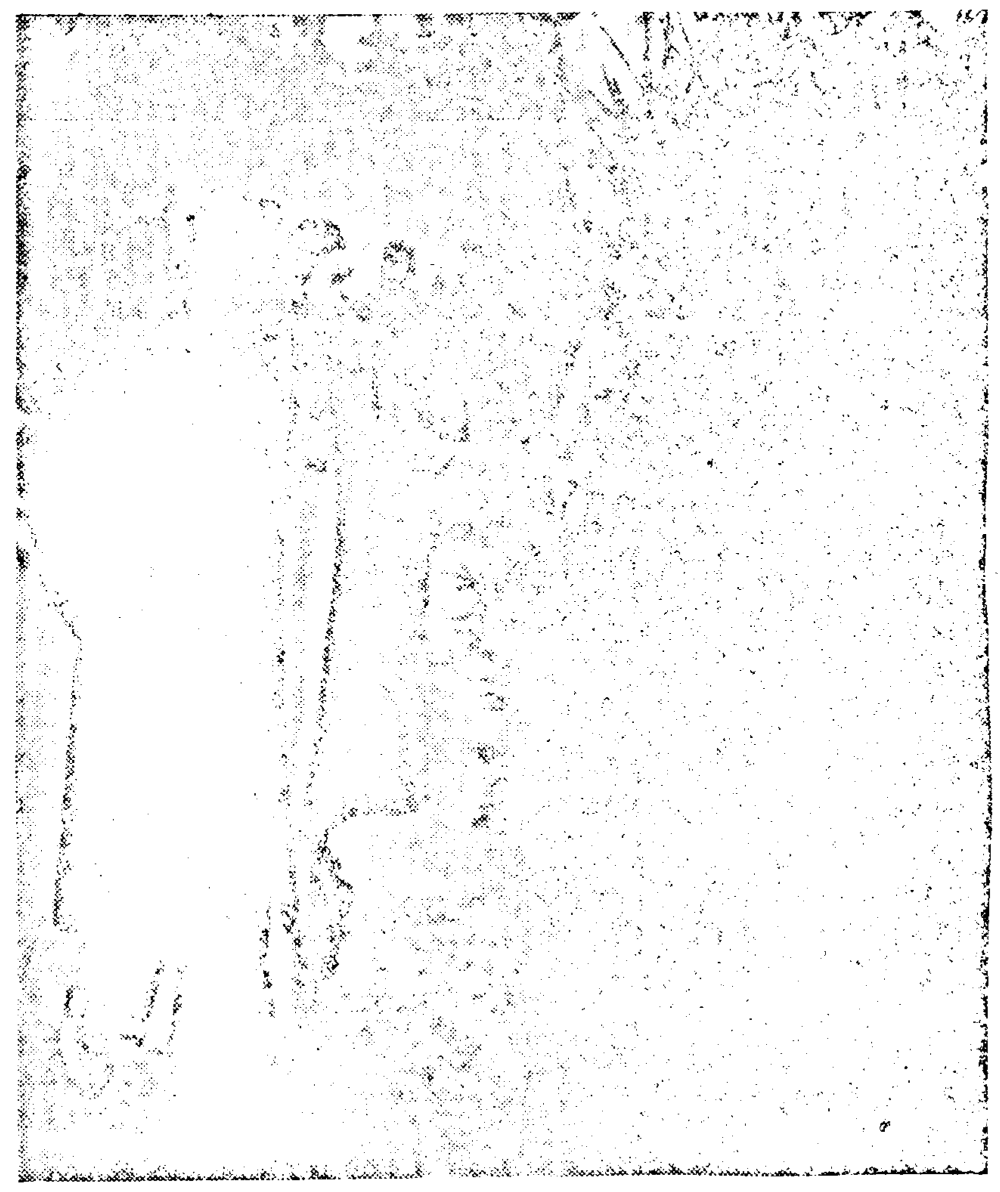
Wegens enorme navraag voor plaatsen in de Nachtmis van 12 uur, waaraan helaas niet meer voldaan kon worden wegens plaatsgebrek, zal er in de kerk van Groot Kwartier nog een Nachtmis zijn om 4 uur. Voor deze H. Mis, waaronder kerstliederen zullen gezongen worden, worden geen plaatsen gereserveerd.

De twee volgende heilige Missen zijn om 7.15 en 8.30 uur.

Met Kerstmis zijn de heilige Missen dus als volgt: 12 uur, 4 uur, 7.15 en 8.30 uur.

Kerstmis bij kenterend getij

Waarom vele bedrijven in de Kerstweek sluiten - Middenstand had geen slechte Sinterklaas - Onzekerheid omtrent economische ontwikkeling - De weerslag van het gebeuren in Indonesië - Het Kerstfeest der vergeten groepen

Tegen Kerstmis veranderen de bloemenmarkten op pleinen grachten en hoeken van straten in Nederland in dennenbossen. Voor alle soorten kerstbomen kan men hier terecht. Een boom wordt gekeurd.

Onverwachte kerstverloven

(Speciale correspondentie)

Het ziet er naar uit, dat menig Nederlanders van een onverwacht kerstverlof zal kunnen genieten. Dezer dagen heeft 'n groot bedrijf in de papierindustrie bekend gemaakt, dat in drie van haar belangrijkste fabrieken de produktie tussen 21 december en 7 januari stilgelegd zal worden. Het continu-bedrijf ondervond elk jaar de grootste moeilijkheden van de onderbrekingen, die de Kerstdagen en Nieuwjaar vormden. Waar men in deze tijd toch niet oneconomisch kon werken, besloot men de produktie dit jaar maar geheel te staken.

Andere bedrijven gaan weliswaar niet zó ver, maar toch zijn er zeer veel kantoren en ook verscheidene kleinere fabrieken, die hetzij de week, waarin Kerstmis valt, geheel sluiten, dan wel bepaalde dagen in de feestweken, die erg ongelukkig liggen, vrij geven. Zo hoeft men er niet op te rekenen, dat op de werkdagen tussen Kerstmis en Nieuwjaar veel overheidsbureaux geopend zullen zijn. Vooral de plaatselijke besturen hebben al enige jaren geleden de gewoonte ingevoerd rond de jaarwisseling het kantoorpersoneel, dat maar enigszins gemist kan worden, naar huis te zenden, en deze tendens zet zich steeds verder voort.

Raadsels der economie

Lezers buiten Nederland zullen zich ongetwijfeld afvragen, hoe deze vermindering van produktie en bedrijvigheid in de feestweken te rijmen valt met het tekort aan arbeidskracht, waar de laatste jaren zoveel over werd geklaagd. Het antwoord onthult één van die vele raadsels, waaraan de economie, hoe naarstig men haar ook bestudeert, zo rijk blijkt te zijn. Ondanks een zekere slapte, die zich de laatste maanden in tal van branches heeft geopendbaard en die zelfs werkloosheid heeft veroorzaakt, bestaat er in verschillende andere sectoren nog steeds een tekort aan geschikte arbeidskrachten. Vele bedrijven hebben orders genoeg en op tal van kantoren kan men het werk nauwelijks aan.

Wanneer men desondanks makkelijk is geworden met sluitingen in de feestweken, dan komt dat, zo verzekerde een deskundige ons, omdat men veel meer dan vroeger oog heeft voor een zo economisch mogelijke wijze van produceren en werken. Bij een bedrijf, dat tussen de feestdagen doorwerkt, stijgen in Nederland de kosten voor verwarming (de verwarming moet telkens opnieuw aangemaakt worden) en verlichting (de weken rond Kerstmis zijn hier de donkerste van het jaar) volkomen onevenredig ten opzichte van de produktie, met het gevolg, dat men in vele gevallen verstandiger handelt de zaak te sluiten. Natuurlijk geldt dit niet voor alle bedrijven. Er zijn er, waar men ook gedurende de feestdagen de produktie, zij het sluimerend en met zeer kleine ploegen, laat doorgaan. En er zijn andere, waar het eenvoudig onmogelijk is nog meer dagen te missen, omdat men het aan tijd gebonden produkt dan niet meer klaar krijgt. Over het geheel echter wordt de kerstweek hier, althans wat het arbeidstempo betreft, een stille week.

Geen slechte sinterklaas

Of het ook voor de kleinhandel en het amusementsbedrijf een stille tijd zal worden is moeilijk te zeggen. In verband met de bestedingsbeperking — waarover straks nog iets — had men in de sinterklaastijd een vermindering van de omzet van de winkelbedrijven verwacht. Deze is echter uitgebleven, of heeft zich, waar zij wel geconstateerd werd, beperkt tot enkele branches. En het is de vraag, of men daar niet met andere oorzaken, zoals verandering van de smaak en de koopgewoonten van het publiek, te doen had, dan met bezuiniging en met onvermogen van grote groepen om belangrijke uitgaven te doen.

Vele winkeliers menen, dat het publiek, dat sinterklaasinkopen deed, méér belangstelling dan vorige jaren had voor het eenvoudige, niet te dure produkt.

In bepaalde inxe-zaken en winkels voor duurdere produkten nam men een vermindering van de verkoop waar. Zo klaagden verschillende handelaren, die wasmachines en centrifuges verkopen, dat hun omzetten in de sinterklaastijd van dit jaar aanzienlijk beneden die van verleden jaar liggen. Handelaren in haarden en oliestook-kachels (de rage van een jaar geleden) zeggen hetzelfde. Maar bij de zaken, die televisie-toestellen verkopen, is in de weken voor Sinterklaas in verschillende steden zéér veel omgezet, vaak aanzienlijk meer dan verleden jaar. Het gestadig groeiende woud van televisie-antennes op de daken van de Nederlandse dorpen en steden legt daar trouwens een duidelijke getuigenis van af.

Men zou kunnen zeggen, dat Nederland zich op het ogenblik bevindt in wat de weerkundige 'n kenteringstoestand noemt. Het kan — economisch gezien — mooi weer worden, maar er kan ook een regen-periode voor de deur staan. Vele zakenlieden kijken zorgelijk. De hierboven reeds genoemde bestedingsbeperking uitte zich aanvankelijk alleen daarin, dat openbare werken werden stilgelegd. Maar deze stillegging en de aarzeling van de overheid bij het doen van uitgaven op mogelijk ander terrein, heeft ondertussen zijn terugslag gehad op het bedrijfsleven. Hier en daar hoort men van de sluiting van afdelingen van fabrieken. Soms zijn er andere oorzaken in het spel, maar vaak heeft de bestedingsbeperking er iets mee te maken. De werkloosheid is de laatste maanden vrij sterk gestegen, zozeer zelfs, dat in de volksvertegenwoordi-

De week in Nederland

ging alweer is aangedrongen op matiging van de bestedingsbeperking.

Het is zeer wel mogelijk, dat er straks weer een opleving komt. In de havens en het rederij-bedrijf, van oudsher een barometer voor het naderen van economische crises, zijn de tekenen eer hoopgevend dan verontrustend, al werden er wat oude tankschepen opgelegd. Men ziet hier te lande de toekomst dan ook zeker niet al te pessimistisch.

Ook de man, die thans werkloos is,

De winter is dit jaar vroeg ingevallen in Nederland. In het Noorden stond vooral de jeugd reeds spoedig op de schaats. Voorlopig bleef de ijspret evenwel beperkt tot sloten, plassen en de kanten van ondiepe vaarten.

doet dit niet. Meestal heeft hij, vóór hij werkloos werd, goed verdiend, terwijl hij de eerste maanden, tengevolge van de zogenaamde overbruggingsuitkeringen, meestal nog aardig rond kan komen.

Onzekerheid

Er zal, met Kerstmis, in zéér veel huizen in Nederland een kerstboom staan. Er zal goed gegeten worden en de exclusieve restaurants zullen het ongetwijfeld druk hebben. Maar tegelijk is er een sterker gevoel van onzekerheid dan vorige jaren. Het is natuurlijk gevaarlijk zo iets botweg te beweren. Hoe kan men vaststellen hoe de mensen in een land van twaalf millioen inwoners denken en reageren? Er zijn echter stemmingen, die zo duidelijk tot uiting komen, dat er geen enquêtes en geen gedachtencontrole, zoals die ons in benauwende toekomstromans geschilderd wordt, voor nodig zijn om ze op te merken. Eén daarvan is dit vage gevoel van onzekerheid.

Het zijn waarschijnlijk niet alleen de noodzaak en de gevolgen van de bestedingsbeperking, die indruk hebben gemaakt op het publiek, en die de droom van de altijd-voortdurende-welvaartstaat enigszins verstoord hebben. Ook de internationale situatie heeft er toe bijgedragen.

In de afgelopen maanden waren, in alle gezelschappen, twee thema's, althans bij de mannen, de alles-beheersende: de bestedingsbeperking en de spoetnik. Daar zijn thans de gebeurtenissen in Indonesië bijgekomen. Honderdduizenden Nederlanders zijn nog, hetzij door familiebanden, hetzij door herinneringen aan een verblijf in de Archipel, in de geest met Indonesië verbonden. Straks zal er een nieuwe stroom vluchtelingen naar Nederland komen. Mensen, die in Indonesië voor Nederlandse firma's werkten, zullen elders emplooi moeten zoeken. Nog sterker dan voorheen zal Nederland voor zijn welvaart aangewezen zijn op eigen produktie en de activiteiten van eigen bedrijven en ondernemingen.

Beperkte mogelijkheden

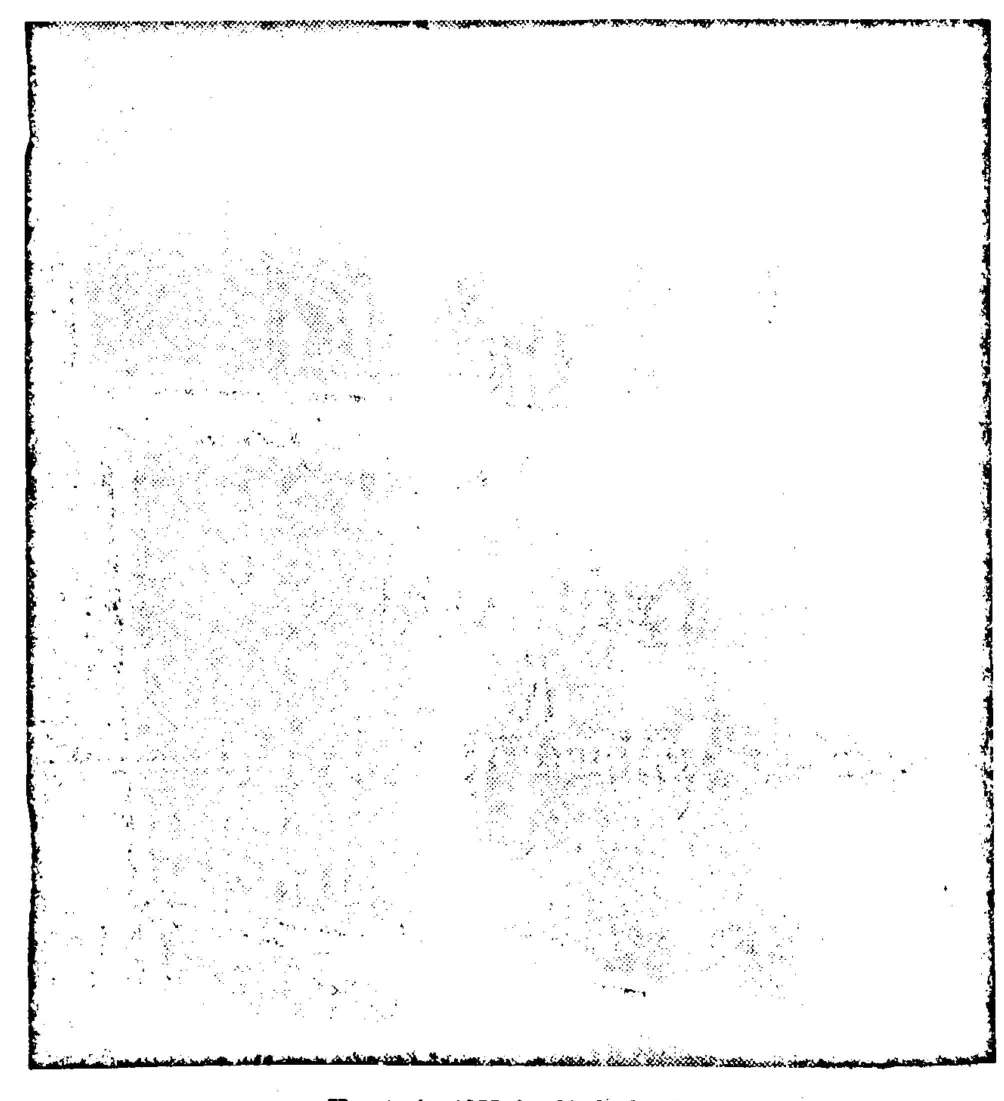
Men weet en aanvaardt dit, maar tegelijk voelt men, dat deze mogelijkheden, zoals vanzelf spreekt voor een klein land met weinig grondstoffen, beperkt zijn. Vandaar een zekere toename van de belangstelling voor de Europese samenwerking, ook en vooral op economisch gebied. En vandaar ook een toenemende bezorgdheid over het onderwijs. Is het voldoende aangepast aan de praktijk, niet alleen hier te lande, maar ook elders in de wereld? Kan de Nederlander, met het onderwijs dat hij heeft genoten, concurreren met hen, die in andere landen soortgelijk onderwijs ontvingen? Of is het te theoretisch, te weinig gericht op de praktijk van het bedrijfsleven enerzijds en te weinig aangepast aan de onstuimige ontwikkeling van de wetenschap anderzijds? Hebben wij genoeg technici, genoeg wetenschappelijk geschoolden, genoeg specialisten? Er wordt over deze en soortgelijke vragen veel geschreven en gesproken, en mogelijk komen we er in een andere brief nog eens nader op terug. Het streven van verschillende steden, die tien jaar geleden nog trots waren, dat zij een Hogere Burger School of een Lyceum bezaten, naar de stichting van een eigen universiteit, houdt er nauw verband mee. En de kritiek op de werkwijze van het Nederlandse departement van onderwijs evenzeer. Intussen is men, op het ogenblik waarop wij deze brief schrijven, druk bezig met de praktische voorbereidingen voor kerstmis. Overal op pleinen en hoeken van straten, vaak ook langs grachten en singels, hebben de kerstboomverkopers hun waren opgesteld, waarvan de harsgeur herinneringen opwekt aan de eenzame stilte der Noordeuropese bossen. De bomen zijn duur van het jaar, evenals trouwens de hulst en de mistletoe en alles wat bij een goede kerstviering behoort. En juist in verband met die duurte — een voortsluipende kwaal, waar geen kruid tegen gewassen schijnt — wordt van alle zijden een beroep op ons gedaan om de economisch minst draagkrachtigen eveneens de mogelijkheid van een goede kerstviering te verschaffen.

De groep dergenen, die nauwelijks rond kunnen komen en zich elk pretje moeten ontzeggen, is er — als men maatschappelijke werkers en andere op sociaal terrein werkzame personen geloven mag — ondanks de geschetste welvaart toch nog. Men spreekt in dit verband van de vergeten groepen, de stille armen, benamingen, die reeds aangeven, dat men deze economisch zwakkeren moet zoeken in groepen, waar men ze eigenlijk niet verwachten zou. Kleine rentetrekkers horen er toe, die door de gestegen prijzen met hun rente niet meer uit kunnen komen. Ook ouden van dagen, die alleen van hun ouderdomspensioentje moeten leven, hebben het moeilijk, vooral als zij aanvullende ondersteuning weigeren.

Dit laatste gebeurt vaker dan men denkt, omdat dergelijke steun op het inkomen van verdienende kinderen wordt verhaald. Vele bejaarde ouders vrezen, dat daardoor de goede verstandhouding met hun kinderen verbroken zal worden of willen hun kinderen deze extra-zorg niet aandoen.

De Nederlander is echter altijd goedgeefs geweest, en het zou de moeite waard zijn eens te horen, hoeveel alle steunacties, die thans ondernomen worden, tezamen opleveren.

Zo nadert dan Kerstmis 1957. Misschien is het wat men hier een witte Kerst noemt, want het heeft in december al aardig gevroren en het is daarom zeker niet uitgesloten, dat er met Kerstmis sneeuw ligt of valt. Straks daalt over stad en land een grote stilte. In de fabrieken liggen de machines stil en loopt alleen een wachter rond; in de havens zwijgt het rumoer en strekken de kranen hun armen onbeweeglijk naar de hemel. Er is inkeer, en er is verwachting. Moge de inkeer de vrede geven, waar wij allen naar verlangen, en moge de verwachting niet beschaamd worden.

Kerstmis 1957 in Nederland.

Kinderen van MALETER doen beroep op BOELGANIN

New York. — De drie kinderen van generaal Pal Maleter, een van de leiders van de opstand in Hongarije in de herfst van het vorige jaar, hebben van uit New York een telegram aan premier Boelganin gezonden, waarin zij clementie vragen voor hun vader, die voor een Hongaarse rechtbank zou zijn gebracht wegens zijn rol tijdens de revolutie. De drie kinderen — de elfjarige Pal, de tienjarige Maria en de achtjarige Judith — verzonden het telegram met hulp van hun moeder, mevrouw Maria Maleter, die van de generaal is gescheiden. De kinderen verzochten de Sowjet-premier het feit in overweging te nemen, dat hun vader een oorlogsveteraan is en wegens zijn moed een aantal Russische onderscheidingen heeft gekregen.

Mevrouw Maleter verklaarde dat zij hoopt te hertrouwen met de generaal, als hij wordt vrijgelaten.

„Labotas" voor KNSM te water gelaten

Westerbroek. — Bij de N.V. Scheepswerf Westerbroek J. G. Broerken te Westerbroek (Gr) is — zoals daar gebruikelijk: dwarsscheeps — te water gelaten een voor de Kon. Ned. Stoomboot Maatschappij in aanbouw zijnde kustvaartuig van het open Shelterdecktype en met een draagvermogen van ca. 950 ton.

Dit is een van de vijftien zeeschepen die de KNSM thans bij verschillende werven in bestelling heeft.

Vooraf werd het schip gedoopt. Mej. Betty Kieft (dochter van een der direkteuren der KNSM, de heer H.C. Kieft), die de plechtigheden verrichtte, gaf de naam „Labotas" volgens de traditie van de rederij is de naam aan mythologie en oudheid. Labotas was koning van Sparta van 995 tot 958 v. Cr. in zijn tijd begonnen de twisten met Argos over Cynuria.

De Labotas zal worden voortgestuwd door een werkspoormotor van 750 Apk., zal een snelheid hebben van 70 3/4 mijl, uitgerust worden met zes laad- en loslieren van drie tot zes ton en met de meest moderne nautische apparatuur. Voorts zal het schip worden voorzien van ijsversterking.

De belangstelling van genodigden en kijkers langs de waterkant was zeer groot.

Komend jaar eerste ruimteschip naar de MAAN?

Moskou. — De voorzitter van de interplanetaire commissie van de Russische wetenschappelijke academie, Barbatsjof, heeft in een interview verklaard, dat de Sowjet-Unie het eerste ruimteschip naar de maan zal zenden. Dat zal in de komende paar jaar gebeuren.

Hij geloofde dat het wel vijftien tot zeventien jaar zal duren voor de eerste reis naar mars ondernomen kan worden. Tegen die tijd zal mars in zijn baan weer dichter bij de aarde komen.

Barabatsjof zei dat er speciale interplanetaire instituten moeten worden opgericht om reizen in de ruimte voor te bereiden. Ook dient men volgens hem na te gaan welk gedeelte van de maan het meest geschikt is voor een landing. Hetzelfde god voor Venus en Mars.

Tenslotte verklaarde hij nog, dat het van bijzonder belang is een kunstmaan tot op een hoogte van 35.000 km te brengen. Die kunstmaan zal dan in 24 uur om de aarde draaien en dus steeds boven een bepaald punt op aarde staan.

Russische straaljager vloog ruim 2000 KM per uur

Moskou. — „Tass" maakt melding van een bericht in het Sowjet-Russische dagblad voor de luchtvaart „Overskaja Aviatsija", inhoudend dat een Russische straaljager bij een gewone oefenvlucht een snelheid van meer dan tweeduizend kilometer per uur heeft bereikt. De bestuurder van het toestel verklaarde dat deze snelheid, en de hoogte, waarop werd gevlogen, nog konden worden overschreden.

Het aantal studenten te Leiden

Leiden. — Het aantal aan de rijksuniversiteit te Leiden ingeschreven studenten bedroeg per 1 januari 1957 te voor 1957-1958 in totaal 4512. Voor 1956—1957 was het totaal aantal 4293, waarvan 168 studenten (54 mannen en 114 vrouwen) waren ingeschreven voor niet volledig onderwijs.

Van het totaal voor 1957—1958 zijn 183 studenten (59 mannen en 124 vrouwen) ingeschreven voor niet-volledig onderwijs. Voorts is dit aantal onderverdeeld in 825 eerstejaars (waarvan 293 vrouwen) en 3687 ouderejaars (waarvan 1128 vrouwen).

Nederlandse deskundigen achten drooglegging van lagune van Missolonghi in Griekenland zeer goed mogelijk

Athene. — Alvorens uit Athene te vertrekken, hebben de Nederlandse deskundigen die de plannen voor drooglegging van de lagune van Missolonghi in Griekenland hebbên bestudeerd, de Griekse staatssecretaris van landbouw medegedeeld vol lof te zijn over het projekt. Ook de Nederlandse grondmij heeft de plannen om een grote oppervlakte van de Missolonghi lagune droog te leggen, onderzocht.

Het gaat om de drooglegging van een moerasgebied van ongeveer 20.000 hectare, in het zuidwesten van het vasteland van Griekenland. De Nederlandse regering moet nog beslissen over medewerking aan het projekt. Het door haar eventueel beschikbaar te stellen bedrag zou, naar wij vernemen, voldoende zijn voor een enige duizenden hectaren omvattend gedeelte van het projekt.

Het plan is, dat binnen deze paar duizend hectaren een klein proefobjekt wordt aangelegd en dat Griekse waterbouwkundigen nauw zullen samenwerken met Nederlandse deskundigen.

Moskou. — Het Russische blad „Prawda" meldt, dat een 76-jarige man van de zuidelijke oever van het Aralmeer die blind geboren is, ziende is geworden na een operatie. Zijn blindheid was steeds voor ongeneeslijk gehouden. Tot de operatie is overgegaan op advies van een vrouwelijke arts uit Tasjkent, die de streek op rondreis bezocht.

Constellation maakt recordvlucht tussen Los Angeles en Londen

Londen. — Een Constellation van de Trans World Airlines heeft een record vlucht zonder tussenlandingen gemaakt tussen Los Angeles en Londen, in de vliegtijd van 18 uur en veertien minuten. Het vliegtuig brak alle bestaande records voor de Trans-Poolvlucht Californië—Londen. De gezagvoerder van het vliegtuig was Captain Roger Pryor. Hij werd bijgestaan door een bemanning van tien man.

Geen beperking van koperproduktie in Chili

Santiago. — Berichten, volgens welke Chili van plan zou zijn de produktie van zijn grote koperminjnen te beperken, zijn tegengesproken door Nilo Rosenberg, vice-president van het departement van koper. Wegens de buitengewoon voordelige omstandigheden, waaronder koper wordt geproduceerd door de Noordamerikaanse mijnen in Chili, wordt het niet nodig geoordeeld de produktie te beperken, aldus Rosenburg.

Naar aanleiding van berichten, volgens welke Chili van plan zou zijn 50.000 ton koperdraad aan landen van het Sowjetblok te verkopen, deelde Rosenburg mede, dat er inderdaad onderhandelingen gaande zijn, maar dat de genoemde omvang van de verkopen overdreven was.

In kringen van de koperindustrie te Santiago raamt men, dat de wereldproduktie van koper thans jaarlijks 160 000 ton groter is dan het wereldverbruik.

Geneeskundige behandeling en-of verpleging van landsdienaren

Willemstad. — In het Voorlopig Verslag tevens Eindverslag n.a.v. de Landsverordening tot wijziging van de Landsverordening van de 18e maart 1946, houdende voorziening inzake de verlening van een tegemoetkoming in de kosten van geneeskundige behandeling en/of verpleging van landsdienaren deelt de Centrale Commissie het volgende mede.

De bespreking van het onderhavige ontwerp heeft geen aanleiding gegeven tot principiële bedenkingen. Slechts zou men voor het navolgende tweetal punten de aandacht van de Regering willen verzoeken. Gezien de bepaling omtrent de inwerking treding van het onderhavige ontwerp, juncto de mededeling, vervat in de aanvang van de Memorie van Toelichting, zou gaarne vernomen worden welk standpunt ingenomen zal worden ten aanzien van die gevallen, welke zich hebben voorgedaan tussen de in de Toelichting bedoelde datum van 22 maart 1957 en de datum van inwerkingtreding. In de tweede plaats werd met betrekking tot het gestelde sub VI de vraag gesteld of naar het oordeel van de Regering de voorgestelde wijziging een vergemakkelijking van de procedure ten gevolge zal hebben, waarbij men vooral op het oog heeft het lange tijdsverloop, dat tot nu toe steeds gepaard gaat met de totstandkoming van een tegemoetkoming als hier bedoeld.

In het vertrouwen, dat de Regering het vorenstaande schriftelijk vóór dan wel mondeling bij de openbare behandeling van het onderhavige ontwerp zal willen beantwoorden, wordt die behandeling dezerzijds door de gewisselde schrifturen voldoende voorbereid geacht.

ATHOS-kwartaalwedstrijd voor dames en jeugd

Willemstad. — Dezer dagen hield Athos de 4e kwartaalwedstrijd voor de jeugd en tevens voor de dames. Als altijd bij deze vereniging waren de wedstrijden weer prima georganiseerd en was er weer een bijzonder prettige sfeer. Bij de jeugdwedstrijden kwamen enige nieuwelingen op de loper. Zij konden natuurlijk nog practisch niet winnen, doch elk eerste echte wedstrijdgevecht is al veel waard. De volgende keer is de angst voor de eerste wedstrijd er niet meer zo en dan moeten de tegenstanders goed met de nieuwelingen rekening houden. De uitslagen van de 4e kwartaalwedstrijden luiden als volgt:

Junioren

	Gew. part.	Ontv. treffers na barrage
1. V. Struycken	4	
2. E. Waas	4	
3. E. v. Driel	3	
4. E. Vlieg	2	
5. B. Bos	1	12
6. J. Bos	1	13

Dames

	Gew. part.	Ontv. treffers
1. A.Secreve	5	
2. I. Vinck	4	
3. M. Poncia	2	15
4. E. Jansen	2	16
5. I. de Lannoy	1	17
6. C. Vlieg	1	18

De totale uitslagen van de 4 kwartaalwedstrijden zijn:

Junioren

1. V. Struycken; 2. R. Bos; 3. J. Bos.

Dames

1. I. Vinck
2. M. Poncia
3. A. Secrève slechts uit 3 kwartaalwedstr.)
4. I. de Lannoy
5. C. Vlieg
6. P. Koeleman

Na afloop reikte de heer Poncia de prijzen en zeide dat Athos van plan is door te gaan met het organiseren van deze wedstrijden. Hierbij zal Athos weer veel succes hebben!

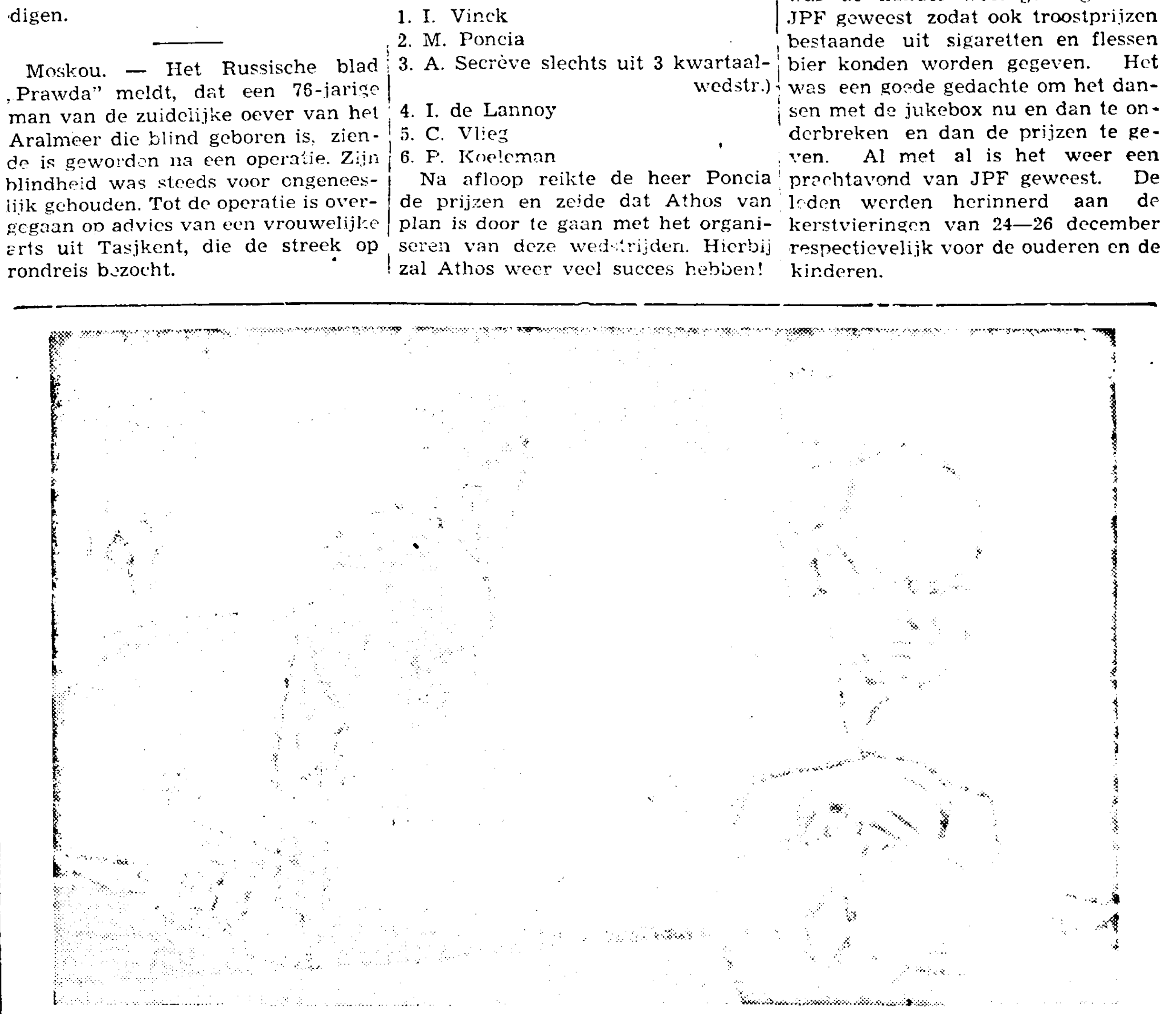
J.P.F. Nieuws

Willemstad. — De prijsuitreiking van de traditionele kerstbout wedstrijden in de JPF club op Plantersrust is zaterdagavond weer een groot succes geworden, waarbij een ongedwongen en hartelijke sfeer geheerst heeft bij het goede aantal aanwezigen.

De avond werd door voorzitter Theo Simoons geopend waarbij hij allen welkom heette en zijn genoegen uitsprak over het zo keurig georganiseerde als ook hartelijk verloop van deze kerstbout wedstrijden. Het speet hem dan ook dat de harde werker Harry Heydoorn, de organisator van dit alles hedenavond het woord niet kon voeren wegens ziekte doch, dankte hem en bracht hem hulde namens het bestuur en de deelnemers. Nogmaals legde hij de nadruk op het gezellige clubleven dat in deze club heerst en spoorde hen aan op de ingeslagen gedisciplineerde weg door te blijven gaan. Hij eindigde met „het is uw club, onze club, blijf haar hooghouden en bezoeken" waarna een langdurig applaus volgde.

Hierna ging men over tot het uitreiken van de prijzen dat uit een goed 200 tal kippen en 10 stuks kalkoenen bestond.

De eerste prijzen gingen naar mevr. Kaersenhout en de heer Ezechiels die natuurlijk de vetste en grootste kalkoenen meekregen. Ook was de handel weer gul tegenover JPF geweest zodat ook troostprijzen bestaande uit sigaretten en flessen bier konden worden gegeven. Het was een goede gedachte om het dansen met de jukebox nu en dan te onderbreken en dan de prijzen te geven. Al met al is het weer een prachtavond van JPF geweest. De leden werden herinnerd aan de kerstvieringen van 24—26 december respectievelijk voor de ouderen en de kinderen.

Nog een aardige snap-shot van de NAVO-conferentie. Eisenhower wil „bij de tijd zijn" en daarvoor raadpleegt Spaak zijn horloge.

Te Nicosia werden verscheidene mensen gearresteerd als aanstichters van de nu al dagen durende relletjes en opstootjes. O.a. werd van het dak van een Grieks Gymnasium met stenen en dakpannen gegooid. De studenten werden door de politiemacht overmeesterd en gearresteerd. Foto: een politieman met één van de jeugdige herrieschoppers.

Spaanse minister van handel wijst op noodzaak van stabilisatie van de prijzen

Madrid. — De Spaanse minister van handel, A. Ullastres, heeft tegenover de economische raad van de vakverenigingen gewezen op de noodzakelijkheid van een stabilisatie van de prijzen en van de ontwikkeling van de economie, teneinde een verhoging van de levensstandaard mogelijk te maken.

De minister wees er op, dat Spanje niet over voldoende middelen beschikt om deze gestelde doelen te bereiken en dat hulp van het buitenland op dit gebied heilzaam zou kunnen zijn, zowel voor de landen, die een kapitaaloverschot hebben, als voor Spanje.

De minister verklaarde, dat er in de laatste jaren te veel waarde aan de industrialisatie was gehecht, ten nadele van de landbouw, en dat de regering voornemens was, daarin verbetering te brengen.

Naar aanleiding van voorstellen tot liberalisatie van de Spaanse handel, die door een commissie van de economische raad waren gedaan, verklaarde de minister, dat Spanje op het ogenblik nog beschermd moet worden. Spanje moet op de Europese integratie zijn voorbereid en er aan deelnemen, aldus de minister.

Colombo. — De regering van Ceylon heeft vandaag bekend gemaakt, dat zij besloten heeft de territoriale wateren van Ceylon uit te breiden tot zes nautische mijlen buiten de kust en het gebied, waarop zij visserijrechten laat gelden tot 100 mijl.

V.S. bedreigd door grootste gevaar in de geschiedenis

Washington. — De Ver. Staten verkeren in het grootste gevaar dat het in de loop van de geschiedenis ooit heeft bedreigd. Dit is de conclusie van een zeer geheim verslag, opgesteld voor de Amerikaanse nationale veiligheidsraad, die door de „Washington Post" onder Copywright is gepubliceerd.

Het verslag, gebaseerd op een studie van Rowan Gaither, voormalig president van de Ford-stichting, dringt — om een catastrofe te voorkomen — aan op een zeer belangrijke verhoging van de militaire uitgaven en op vele andere radicale maatregelen, die veel geld zullen kosten.

Passagiersschip „Rotterdam" volgend jaar op stapel

Rotterdam. — In Rotterdam is bekendgemaakt dat volgend jaar augustus aldaar het passagiersschip „Rotterdam" van stapel zal lopen. Het 37000 ton metende schip zal op drie na het grootste passagiersschip ter wereld zijn.

De weerslag van de kernenergie op de tankvaart

Amsterdam. — In een artikel in de E.S.B. werpt de heer W. L. de Vries te 's-Gravenhage, direkteur-generaal voor de scheepvaart bij het ministerie van verkeer en waterstaat, een blik in de nabije toekomst terzake van de weerslag van de kernenergie op de tankvaart.

Hij acht het niet onredelijk te veronderstellen dat de stijging van de vraag naar olie in Europa en de rest van het oostelijk halfrond over een paar jaar geringer zal worden, juist op een tijdstip, waarop de wereldtankervloot op een nieuwe topcapaciteit zal staan. Dit is temeer waarschijnlijk nu het Verenigd Koninkrijk en de „Euratom"-landen negentig procent van het westeuropese olieverbruik op hun naam hebben staan.

Schrijver onderzoekt of de toepassing van kernenergie kan bijdragen tot een zekere stabilisatie van de invoer van primaire energiebronnen en welke gevolgen dit zou hebben voor de ontwikkeling van de tankvaart. Zijn conclusie is, dat ook een stabilisatie van de olie-invoer in West-Europa en de Verenigde Staten tezamen de wereldtankervloot nog niet voor ernstige moeilijkheden plaatst. Zelfs bij een tamelijk vrijmoedige veronderstelling met betrekking tot de invloed in de nabije toekomst van de toepassing van de kernenergie op het olieverbruik, behoeft het huidige omvangrijke tankerbouwprogramma nog niet tot overcapaciteit te leiden.

Ook lijkt het niet aan twijfel onderhevig, dat op langere termijn gezien de toenemingscurve van het wereldolievervoer ter zee een afzwakking zal vertonen, waardoor enig beraad, alvorens in een omvangrijk tankerbouwprogramma te stappen, meer nodig zal zijn dan tot dusver. De tankvaartwereld zal zich hierdoor verplaatsen uit de sfeer van „het onmogelijke is mogelijk" naar de sfeer van het beraad. Schrijver gelooft niet dat dit een wezenlijke achteruitgang zou betekenen Hij meent eerder het tegendeel.

Naar een nieuwe landengemeenschap

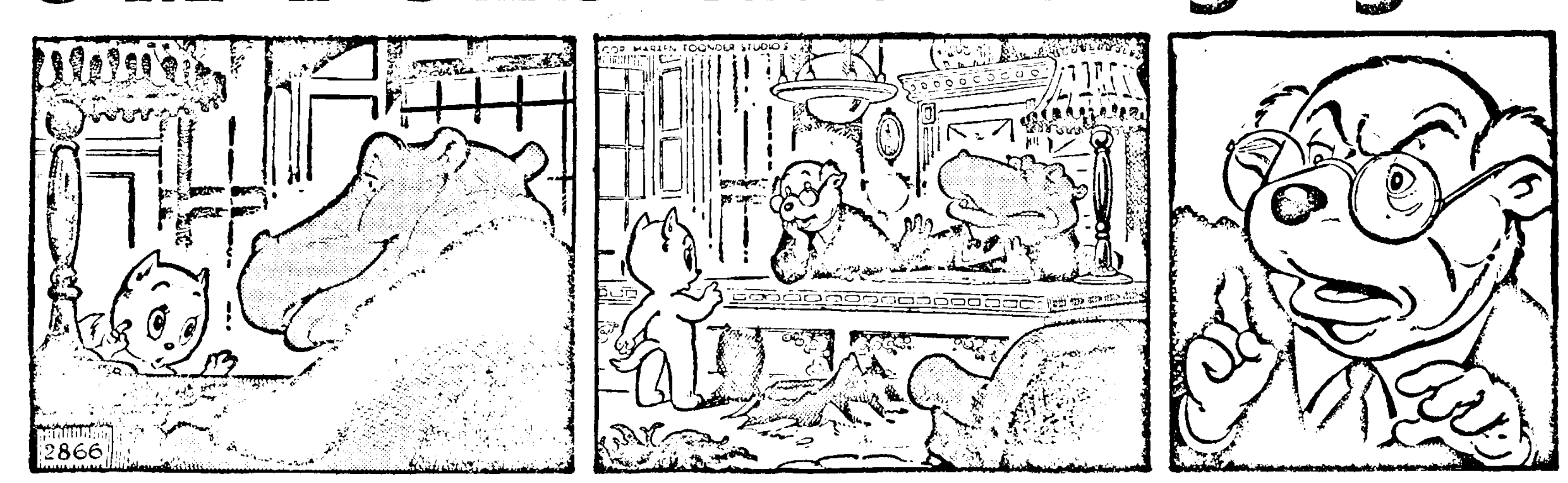
Stockholm. — De secretaris-generaal van de Verenigde Naties Dag Hammarskjoeld heeft in een toespraak tot de literaire academie van Zweden gezegd, dat er niemand is die kan ontkennen dat men thans naar een nieuwe gemeenschap van de verschillende landen ter wereld gaat. Hij zei, dat Europa thans weet hoe de waarden te ontdekken en te handhaven die gelden als de grondslagen van de geestelijke grootsheid.

De defensie-uitgaven van de NAVO

Parijs. — De NAVO zal in het jaar 1957 in totaal ruim 59½ miljard dollar uitgeven voor haar defensie. In 1956 gaf zij hiervoor bijna 57 miljard dollar uit. Van het voor 1957 bestemde bedrag wordt circa 13½ miljard besteed voor de verdediging van Europa. De rest wordt gebruikt voor de verdediging van de V.S. en Canada.

Moskou. — De Sovjet-marine heeft een torpedobootjager en vier torpedoboten aan Polen overgedragen op grond van het Verdrag van Warschau.

TOM POES en de Giegelgak

2866. Toen Tom Poes in de kamer van de burgemeester kwam zag hij, dat ook daar de gakplaag een einde genomen had. De heer Dickerdack zat met een voldaan gelaat achter zijn bureau en slechts enkele wortels duidden de plaats aan waar nog niet lang geleden de boomgroei door zijn tapijt gesproten was.

„Ik kom mijn beloning halen", zei Tom Poes kort.

„Wát kom je halen?" riep de magistraat verbaasd uit.

„Mijn beloning", herhaalde Tom Poes. ‚Ik heb U van die giegelgaks afgeholpen, want ik heb de middelste van al die bomen omgehakt en daardoor hebben ze elkaar ontworteld en daarom heb ik nu recht op die beloning."

„Tut, tut!" zei de burgemeester. „De gemeente heeft zojuist alle bomen verkocht aan een paar flinke zakenlieden. Daarmee vervalt die beloning natuurlijk.

„Dat spreekt", vulde de ambtenaar eerste klasse aan. „De heer Poes zou eens met de firma Super & Co kunnen gaan praten. Dat zijn een paar frisse, ondernemende heren en misschien willen die hem een beloning uitkeren. Maar van gemeente wege kan daarvan geen sprake zijn. Ten eerste is er geen bewijs van hetgeen hij zojuist beweerde — iedereen kan met zo'n verhaal aankomen, nietwaar? En de overheid supsidieert slechts wanneer er een prestatie geleverd, subsidiair bewezen is.

Ten weede zegt het betreffende artikel het zo treffend in het derde deel van de gemeenteverordering; Het recht op een beloning, heeft opgehouden te bestaan. Ten der........."

„Schei maar uit", zei Tom Poes. „Ik begrijp het al wel."
En hij verliet verbitterd het vertrek.

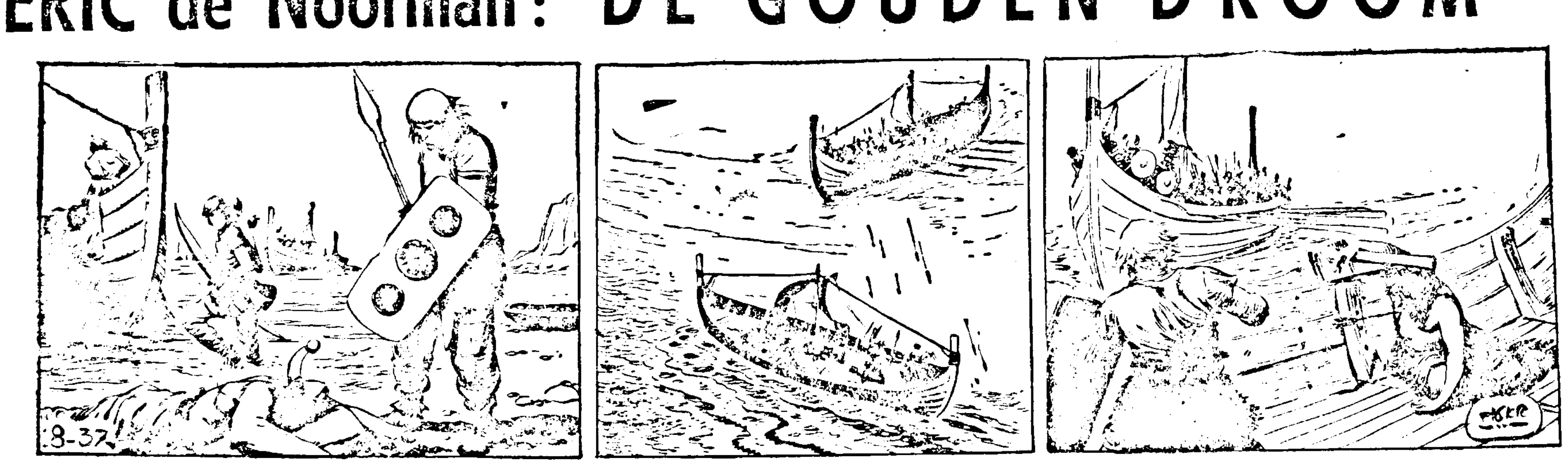
Indonesië zoekt nieuwe markt voor zijn tabak in West - Europa

Djakarta. — Volgens een zegsman van het ministerie van buitenlandse zaken, stelt Indonesië pogingen in het werk in West-Europa een nieuwe markt te vinden voor zijn tabak. Tot dusver werd dit produkt voor het grootste deel naar Nederland verscheept.

In Indonesische persberichten werd gemeld, dat aan de tinsmelterij in Singapore is gevraagd om zich voortaan te belasten met het smelten van het Indonesische tin. Tot dusver geschiedde dit in Nederland.

Het dagblad „Sin Po" meldde, dat de regering haar toezicht op de Nederlandse banken in Indonesië zal uitbreiden. Op het ogenblik wordt daarop reeds controle uitgeoefend door de militaire gezaghebber en de bank Indonesia. Ook zou de regering volgens „Sin Po" voornemens zijn het beheer over te nemen over de Nederlandse industriële en mijnbouwbelangen.

ERIC de Noorman: DE GOUDEN DROOM

18—57 In een dolle ren stuiven Eric, Axe en Halfra op het scheepje af, waarin Orm zich nu moederziel alleen bevindt. Briesend stort Halfra zich te water en Axe volgt zijn voorbeeld. Alleen Eric houdt onwillekeurig de pas in bij het lichaam van Svein, die nog met zijn laatste krachten aan wal wist te kruipen, om daar te sterven, denkt Eric grimmig. Hoewel hij in de waan verkeert, dat de grote Sakser hem bedrogen heeft, voelt hij toch verdriet, nu Svein daar zo roerloos ligt. Van zijn geliefde helm is een hoorn afgebroken...... als een symbool,..... Maar Axe maant hem dringend aan, zich te haasten, want de Drakar, die de achtervolging heeft ingezet, is schrikbarend dichterbij gekomen.

Dan snelt Eric ook weg. Svein voor dood achterlatend — en klimt aan boord. Halfra en Axe zijn druk bezig het zeil te hijsen, zo goed ze kunnen, en dan bemerkt Eric, dat Orm het schip, dat hierdoor vaart heeft gekregen, met alle macht probeert te wenden.

„Recht het roer", buldert de Noorman, ‚let, op die piratenschuit!" Maar voor het eerst van zijn leven gehoorzaamt de kleine roerganger niet aan het bevel van zijn koning. Onder een regen van pijlen en speren wrikt hij met een onverzettelijk gezicht aan het roer en snauwt met dikke stem: „Ik ga terug! landlopers — druiloren — Ik laat die......"

Zijn stem breekt af — hij zucht pijnlijk — dan zakt hij scheef tegen de boordrand aangetroffen door een der vele pijlen. „Orm — beste, brave Orm", schreeuwt Eric ontzet en verbijsterd. Maar op hetzelfde moment wordt hij ruw tot bezinning gebracht door een waarschuwende kreet van Halfra en vol ontzetting ziet hij de boeg van het piratenschip voor zich. Onafwendbaar koerst het op de stuurloze Drakar aan.

Lichte inzinking in Amerik. economie duurt geen jaar

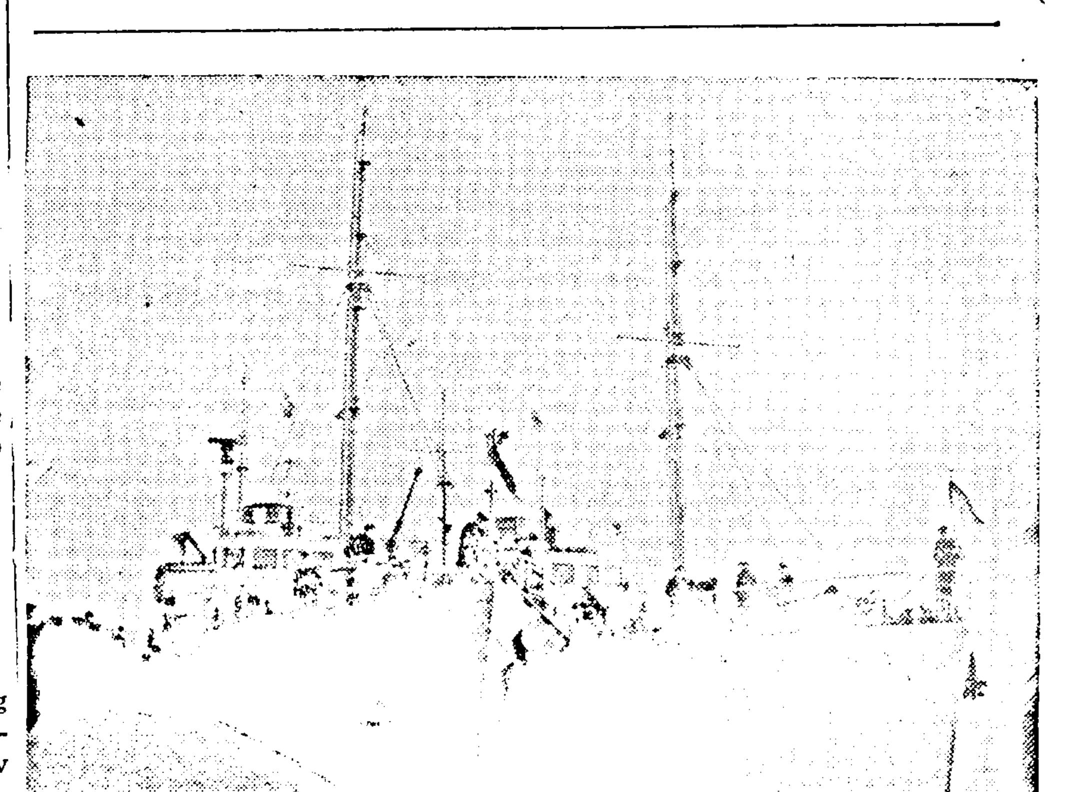
Recessie in bedrijfsleven begon vorige maand

New York. — Grotere uitgaven voor de defensie in verband met de uitdaging der Sowjetrussische geleide projektielen en de verlaging van het bankdisconto, welke de vorige week plaats vond, zullen, daar zijn analysten van het bedrijfsleven het over eens, vermoedelijk de bestaande lichte inzinking in de economie minder dan een jaar doen voortduren.

Het reeds voor de defensie dit jaar begrote bedrag zal naar verwacht wordt met minstens een miljard dollar worden vergroot.

De meest gezaghebbende raming van de economische toekomst was de uitslag van een stemming over de economische vooruitzichten, die twee weken geleden gehouden werd op een bijeenkomst van 108 vooraanstaande economen, tijdens een conferentie van de universiteit van Michigan. De meesten waren het er over eens, dat de economie tot ver in 1958 iets zou inzinken, doch laat in het jaar 1958 een verbetering te zien zou geven. Slechts vier voorspelden een aanhoudende daling.

Het Amerikaanse ministerie van handel heeft bekendgemaakt, dat het persoonlijk inkomen de laatste maanden met een miljard dollar is verminderd door verminderde werkuren en ontslagen in de fabrieken. Volgens waarnemers te Washington betekent deze mededeling van het ministerie, dat de lichte recessie van het bedrijfsleven de vorige maand begon.

Dezer dagen kwamen in Rotterdam twee opleidingsschepen van de Westduitse marine aan, de „Eider" en de „Trave". Deze schepen, ex-mijnenvegers — van Britse oorsprong (650 ton) maken thans een oefentocht op de Noordzee. Foto: de „Eider" (rechts) en de „Trave" (links) tijdens het afmeren aan de Parkkade in Rotterdam.

Inspecteur Kielstra

Oorspronkelijke politieroman

door L. J. SCHMIDT

57

„Dat is ze zeker. Je zult wel gemerkt hebben, dat ze heel beschaafd is...... ook al een oorlogsslachtoffer. Haar man werd door de Duitsers gefusilleerd. Ze heeft alles verloren wat ze bezat en dat, gevoegd bij de ellende die zij heeft meegemaakt, heeft haar verbitterd. Niets kan haar meer schelen, ze is voor alles onverschillig geworden. Ze vertelde me, dat ze gezworen had, het leven van de goede kant te zullen nemen. Enfin, dat is haar zaak, de buit is binnen. Je hebt het perfect gedaan. Al had de halve politiemacht om ons heen gestaan, dan waren ze knap geweest als ze iets hadden gemerkt."

Hij hief met een overwinnaarslachje zijn glas op en dronk Alice toe.

„Op ons succes voor het heden en de toekomst. Ik zal even afrekenen, dan gaan we naar Saint Sauveur."

Ook daar was het stampvol, Het leek wel of heel Brussel die avond zijn zinnen gezet had op een uitgangetje naar dat paleis van vermaak. Het kostte dan ook geen geringe moeite een tafeltje te bemachtigen, maar ten slotte slaagde Brentano daarin. De stille hulde, die de heren Alice met hun ogen brachten, streelde in niet geringe mate zijn ijdelheid. Geperst tussen tafels en stoelen was er maar weinig gelegenheid tot het voeren van een gesprek. Het duurde niet lang, of een jongmens wrong zich naar hen toe. Brentano stelde hem aan Alice voor. Hij was Fransman en kwam uit Parijs.

Alice had dadelijk een gevoel van weerzin, dat zij niet van zich af kon zetten. Hij droeg lang, naar achteren geborsteld haar met duidelijke sporen van ondulatie. Zijn kleding was té goed verzorgd, het geheel maakte een week-vrouwelijke indruk. Ook Brentano was niet uitbundig in zijn welkomstbetuigingen.

Hetzelfde spelletje herhaalde zich. Zijn sigarettenkoker, die ook leeg bleek te zijn, werd gevuld met een pakje uit de tas van Alice.

Opnieuw verschikte zij haar chignon.

Het jongmens scheen het maar matig te vinden, had het niet naar zijn zin. Hij stapte al heel gauw op, waarna ook Alice en Brentano de dancing verlieten.

Deze komedie herhaalde zich nog een keer in een bar aan de Boulevard Anspach.

Nadat zij ook deze bar verlaten hadden en weer in de auto hadden plaats genomen, zei Brentano: „Ziezo, dat hebben we er weer prachtig afgebracht, nog één keer en dan is het voor vanavond gebeurd, voor morgen zullen we nog wel verder afspreken."

„Waar gaan we nu heen?", vroeg Alice, die met verlangen naar het einde van de beproeving uitzag.

„Als je het niet al te vervelend vindt, gaan we naar een bar in de Avenue Louis, daarna mag jij zeggen, wat we zullen gaan doen."

„Dat weet ik nu al...... naar huis gaan, ik ben doodmoe."

„Dan maak ik het zo kort mogelijk. Onze bijeenkomsten houden we morgen overdag, waardoor we de hele avond vrij zijn, want overmorgen ga ik weer terug".

Toen de auto de Avenue Louis inzwenkte, zag Alice vlak achter hen een andere wagen. Brentano had daar geen erg in en stopte voor een bar. Hij werd door de barkeeper hartelijk ontvangen. Het was een Italiaan, die in rad Italiaans een verhaal begon waaraan Brentano weinig aandacht schonk, geheel in beslag genomen als hij was door het geleiden van Alice naar een geschikte zitplaats.

Alice had haar tas op het tafeltje gezet en keek rond. De bar zelf nam de grootste plaats in van de gezellige ruimte. Er waren maar enkele bezoekers. De krukken aan de bar waren verlaten en drukten op het geheel een sfeer van afwachten op de komst van gasten, die komen moesten doch zich lieten wachten. Aan kleine tafeltjes tegen de muur zaten slechts twee paren, elk in druk, fluisterend gesprek.

Er was geen muziek; de stilte was haast voelbaar.

Brentano keek naar het tasje van Alice en vroeg:

„Heb je er dingen van jezelf ingestopt?"

„Nee, natuurlijk niet", antwoordde zij verbaasd.

Zonder iets te zeggen, haalde hij het laatste pakje sigaretten uit de tas en stak het bij zich.

„Wat ga je nu doen?", vroeg Alice. „Waarom neem je dat pakje sigaretten uit mijn tas?"

Met verwondering nam zij een totale verandering in Brentano waar. Hij was niet meer de charmeur, de causeur, de man, die bewust een aangename avond beleeft en daarvan ten volle geniet. Hij scheen plotseling in spanning te verkeren. Zijn ogen stonden strak alsof hij in diep gepeins verzonken was. Hij keek vlak vóór zich op het tafeltje, riep geheel onverwachts de barkeeper, aan wie hij het pakje sigaretten gaf met een uiteenzetting, die voor Alice verloren ging. Daarna bestelde hij opnieuw likeur.

„Waarom gaf je de barkeeper dat pakje sigaretten?", vroeg Alice.

Brentano keek haar glimlachend aan.

„Je zult mijn houding ongetwijfeld vreemd vinden, maar ik ben hier niet alleen voor mijn genoegen. Ik heb een onrustig gevoel of er gevaar dreigt. Zo'n waarschuwing sla ik nooit in de wind, dat heb ik geleerd, toen ik bij de ondergrondse werkte, daarom gaf ik Umberto dat pakje en enige aanwijzingen".

„Waarom liet je mij dat pakje niet houden?", vroeg ze.

„Omdat...... nu ja omdat...... omdat ik jou geen risico wil laten lopen".

„En jij dan? Waarom gaan we dan niet weg?"

„Dat zou ik graag doen, maar ik verwacht iemand, die ik niet voor niets kan laten komen."

„Umberto kan hem dat pakje toch geven."

„Ik vertrouw niemand en ik wil zekerheid hebben, dat het in goede handen komt. Hij weet niet wat er in zit."

Brentano was weer de oude geworden en praatte opgewekt, totdat een jonge vrouw de bar binnenkwam en direct op hun tafeltje afstapte.

Alice was dadelijk onder de indruk van de lieve verschijning. Ze was klein, slank, had een matbruine teint, het zwarte haar, dat tot aan haar schouder hing, vormde de natuurlijke omlijsting van haar levendig, lief gezicht.

(Wordt vervolgd)

Boeken van Agnar Mykle in beslag genomen

Helsinki. — De Finse vertaling van een boek van de Noorse schrijver Agnar Mylke, „Lasso om vrouw Luna", is op last van de Finse Minister van Justitie in beslag genomen. Gedeelten ervan zouden zedenkwetsend zijn. Een ander boek van Mylke, „Het lied van de rode Robijn", heeft in Noorwegen reeds aanleiding gegeven tot een proces, waarbij de schrijver niet veroordeeld werd, de uitgever echter verplicht werd het boek uit de circulatie te nemen. Ook van dit boek is de Finse uitgave in beslag genomen.

Huisknecht van Hitler krijgt schadeloosstelling

Berlijn. — Een administratieve rechtbank te West-Berlijn heeft de aanspraak van Heinz Linge, die tien jaar huisknecht van Hitler is geweest, op een schadeloosstelling voor zijn verblijf in Rusland als krijgsgevangene erkend. Volgens de rechtbank heeft Linge, die van 1945 tot 1955 in de Sowjet-Unie gevangen heeft gezeten, niet met militaire en politieke zaken te maken gehad.

Aantal Communistische verzetslieden op Malakka gaf zich over

Koealaloempoer. — Honderdtweeëntwintig communistische verzetslieden hebben zich overgegeven sinds het „nieuwe en definitieve" voorstel tot overgave, dat de regering op Malakka op 3 september heeft gedaan zo heeft premier Toenkoe Abdoel Rahman gezegd. De termijn van het aanbod zou verlengd worden van 31 december tot 30 april 1958. Het aanbod houdt voor elke verzetsman die de wapens neerlegt in, dat hij vrij naar communistisch China kan gaan en niet vervolgd zal worden voor misdrijven in opdracht van de communistische leiding gepleegd.

Faalde Rusland in lancering derde kunstmaan?

Washington. — Volgens het Amerikaanse tijdschrift „Missiles and Rockets Magazine" hebben de Russen in de afgelopen week nabij de Kaspische zee zonder succes geprobeerd een derde kunstmaan af te schieten. Het blad schreef dit uit eigen geheime bron te hebben vernomen.

Wenen. — In Hongarije zal een kleine atoomcentrale worden gebouwd dichtbij de stad Debregen. De centrale zal voor experimentele doeleinden worden gebruikt.

KERSTCANTATE van Protestants Kerkkoor

Oranjestad. — Het kerkkoor en zijn dirigente, mevr. Alida Lampe, kunnen met de uitvoering van de cantate „Sing Oh, Ye Heavens" in een bewerking van Helen June Marth zeer tevreden zijn. Het koor zong zuiver en beschaafd en de vele luisteraars konden met voldoening constateren, dat ijverig op dit werk gestudeerd werd. Er werd fris van de lever gezongen, intelligent en muzikaal. Jammer, dat deze kostbare uren werden besteed aan het instuderen van een zo weinig waardevolle compositie.

Wat Helen June Marth haar uitvoerenden voorzet, houdt het midden tussen goed bedoelde stemmingsmuziek en misplaatste show. Muziek van een dergelijke inferieure kwaliteit was, naar wij meenden, reeds ten dode opgeschreven. Zo rond 1900 zal misschien succes behaald zijn met dit werk, maar na de eerste wereldoorlog is men in Europa, de bakermat van de koormuziek, reeds wel beslist andere wegen ingeslagen. Gelukkig bovendien om nu uit de traditioneel rijk experimenterende Amerikaanse muziek, dit dorre werk te horen.

Dit werk is bepaald niet van het soort, dat de luisteraar in zijn ban brengt en daarmede de gedachten concentreert op het grootste feit uit de wereldhistorie, de geboorte van onze Heer Jezus Christus. Waarom niet liever een greep gedaan uit de rijke schatkamer van componisten als Bach, Händel, Mozart en anderen, of van een moderne componist als Honegger, die in zijn „Cantate de Noël" tot momenten van zeldzame klankschoonheid en expressie van de hoogste soort komt.

Miss Marth mag dan een handig bewerkster zijn, zo komt hiermede niet verder dan honderden anderen. Indien men het Evangelie op de voet wil volgen, moet het mogelijk zijn dit op een waardiger wijze te doen. Het kerkkoor bezit onmiskenbaar kwaliteiten en het is zonde deze te misbruiken voor dit werk. De solisten hebben naar vermogen medegewerkt aan het welslagen van de uitvoering, maar dit alles kon de tekorten op muzikaal gebied niet camoufleren. Van het zevental solisten dienen speciaal vermeld te worden de dames Willemsen en Henriquez en de heer Padu Lampe, die beslist over vokale talenten beschikken.

Men hoede zich echter voor portamento en slepende intonatie. Albert Kooiker aan het orgel toonde zich een slagvaardig en correct begeleider, terwijl de heer Hasselaar de Schriftlezing verzorgde.

Als het volgend jaar dit beslist uitstekend zingende kerkkoor de luisteraars een werk van hoger gehalte brengt, twijfelen wij er niet aan of deze uitvoering zal niet alleen een schone traditie voortzetten, maar daarnaast ook sfeer en geestelijke rijkdom brengen. En daar gaat het tenslotte om.

Jan Stam

Meisjeskoor voor de radio

Oranjestad. — Van het grote kerstconcert, dat in de Kerken van Sint Nicolaas, Noord en Savaneta met zo buitengewoon groot succes door het meisjeskoor Vivons en Chantant met medewerking van het mannenkoor van Sint Nicolaas en het Arubaans Kamerorkest, werd uitgevoerd, zal een klankbeeld worden uitgezonden door Radio Kelkboom. De uitzending vindt plaats op Eerste Kerstdag vanaf half en des middags.

Kerstcantate begint later

Oranjestad. — De Kerstcantate van het kerkkoor van de Protestantse gemeente begint om half negen en niet, als eerder werd aangekondigd om acht uur. De uitvoering vindt plaats hedenavond in het kerkgebouw van de protestantse gemeente van Oranjestad.

Kerstboulendrive in Club Suriname

Oranjestad. — De uitslag van de Kerstbouten canastadrive van Vereniging Suriname luidt als volgt: Eerste prijs de heren E. Goedhoop en J. Fhew. Tweede prijs de dames G. Lemmrs en J. Naloop, derde prijs de heer en mevrouw H. N. V. Gomez. Daarnaast waren er nog vele extra en troostprijzen.

Savaneta heeft nu ook meisjes padvindsters

Oranjestad. — Gistermorgen vond te Savaneta door installatie van een groep meisjes de officiële oprichting plaats van een padvindstersgroep voor de parochie.

De plechtigheid, welke onder leiding stond van de Districts commissaresse W. A. B. Dermeer, werd ingeleid door de Z. E. Pastoor van de parochie, die de zegen gaf en in een welkomstwoord zijn voldoening uitsprak over het feit dat naast de bloeiende jongensgroep St. Hyacinthus nu ook de meisjes kans krijgen het padvindersspel te beoefenen.

De nieuwe groep die de naam „St. Hyacinthusgroep" koos staat onder leiding van „Oehoe" Tila Schwengle. De installatie werd verricht door „Oehoe" Edna Nicolaas van St. Nicolas.

Onder de vele belangstellenden bij de plechtigheid bevonden zich de padvinders van St. Hyacinthus. Leidsters en leden van de Commandeursbaaigroep, „Oehoe" Dennert en „Hoppie" van den Bergh, zowel leidsters als kabouters en padvindsters van de St. Theresiagroep van Sint Nicolaas.

Tot de Jeanne d'Arc groep traden reeds 24 meisjes toe.

Uit Arubaanse Politierapporten

Oranjestad. — De politie speurt naar de kwajongens, die weer een publieke telefoon vernielden.

Tengevolge van onoplettendheid vond ter hoogte van de woning van de heer Ecury, even voorbij een vliegveld een verkeersongeval plaats. De bestuurder van een wagen was begonnen om te draaien en zag daarbij niet een naderende wagen. De materiële schade was vrij aanzienlijk.

Uit een achter een hotel in San Nicolas geparkeerde wagen werd, terwijl de eigenaar afwezig was, een batterij gestolen.

Drie wagens botsten, toen de bestuurder van een der wagens ter hoogte van de wegkruising tegenover het Gasolinestation van Joe Oduber op San Nicolas geen voorrang verleende. De totale schade beliep ruim duizend gulden.

Een P.V. werd opgemaakt tegen een bestuurder, die de maximum snelheid overschreed.

Aangehouden werd een van oplichting verdacht man.

Examen uitslagen

Oranjestad. — Zaterdag 21 december heeft de Centrale „Aruba" weer examen afgenomen voor Machineschrijven. De kandidaten voor het Praktijk-Diploma, 40 woorden per minuut (200 aanslagen) waren deze keer aan de beurt. Van de 11 kandidaten moesten er 3 worden afgewezen, terwijl het werk van de overige 8 op een hoog peil stond.

Bij de afroeping werd hen tevens het speldje van de Centrale „Aruba" uitgereikt, waarop een gouden T staat en het getal 40. Ze mochten dit speldje met trots dragen, want de praktijk van dit examen staat hoger dan die van vele examens voor leraar-typen.

Met het behalen van dit diploma is hun opleiding afgelopen. Ze zijn nu in het bezit van: Certificaat Correct Werk, Certificaat 20 w/m, Certificaat 30 w/m, Diploma A en het Praktijk-Diploma.

De geslaagden zijn: mevr. S. v. Veen—Habibe, Annie Martinus, Juan Becker, Edgar Boekhoudt, Henry de Cuba, Hugo Kock, Everardo Laclé en Juan Maduroa Aan allen onze hartelijke gelukwensen.

Bestuur van Carambola geïnstalleerd

Oranjestad. — Direkt nadat de officiële goedkeuring van de statuten was ontvangen, vond de officiële verkiezing plaats van het bestuur van de Arubaanse biljartbond „Carambola". Tot de bond traden reeds toe de Verenigingen Suriname en Caribe, de Aruba Tivoli club, de Commandeursbaai club, de Royal Club, de Aruba Social Club, Club Watapana en Rio Club.

Het bestuur werd als volgt samengesteld: voorzitter dr. J. R. (Coco) Arends, ondervoorzitter Eric Arends, Eerste secretaris Federico Osorio, Tweede secretaris Rudolf de Kort, Eerste penningmeester Aquiles Leon, tweede penningmeester Francisco Arends en Commissarissen Eric Croes en Max Arends. Biljartliefhebbers die geen lid zijn van een der aangesloten verenigingen kunnen zich melden voor het individueel lidmaatschap van de bond. Eind januari hoopt het bestuur met de eerste serie wedstrijden te beginnen.

Drie miljoen Chinezen in Indonesië bezorgd over hun toekomst

Djakarta. — De Chinese gemeenschap in Indonesië heeft in de laatste dagen bezorgdheid getoond over de acties in de Indonesische archipel. Gevreesd wordt dat de Chinezen spoedig aan de beurt zullen komen voor de economische ongeregeldheden en de controle op bedrijven. Men zegt, dat de Indonesiërs in deze dagen van militant nationalisme zullen omkijken naar een zondebok, die zal moeten instaan voor de gevolgen van de Indonesische crisis welke snel om zich heengrijpt.

Deze vrees wordt gehandhaafd ondanks de verzekering van de centrale regering in Djakarta, dat slechts dat deel van de binnenlandse economie dat beheerst werd door de Nederlanders in de huidige acties wordt betrokken.

Een groot gedeelte van Indonesië's handelsactiviteit is gebaseerd op de kennis en het kapitaal van de drie miljoen Chinezen die in Indonesië wonen. Zoals in andere gedeelten van Zuid-Oost Azië — waar een totaal van ongeveer acht miljoenen Chinezen leeft — heeft dit deel van de bevolking in de Indonesische archipel belangrijke aandelen in de kleine handel. Zij bemoeien zich voorts met de industrie, met het verlenen van voorschotten, rijstindustrie en tientallen takken van het commerciële leven die deel uitmaken van de economie van de Indonesische republiek.

Volgens de geschiedenis waren de Chinezen in Indonesië nog voor de Nederlandse kolonisten er arriveerden. Dit was dus voor het einde van de zestiende eeuw. Gedurende de jaren vond er een concentratie op Java plaats van deze Chinezen, die zich aanstonds een plaats inruimden in de economie. Dit laatste gebeurde vaak onder de hoede van de kolonisten.

De vrees die onder dit deel van de bevolking heerst is volgens een correspondent van Reuter niet geheel ongerechtvaardigd. En hij voegt hier aan toe, dat in deze toestand een grote ironie zit, want juist onder de Chinezen zijn er belangrijke financiers van de communistische partij in Indonesië, welke partij op zich de leidster is van de extremistische nationalistische elementen. Met andere woorden — aldus de correspondent — het extreme nationalisme gaat zelfs door ideologieën heen, ook die van zichzelf, met het doel ook de Chinezen te „grijpen".

Op de vraag waarom de Chinezen de kans op een grote ontwrichting van hun handel zo reëel achten, wordt geantwoord, dat de Indonesische regering in het recente verleden reeds blijken genoeg in die richting heeft gegeven, doormiddel van een strenge beperking op bepaalde activiteiten in de handel. Er zijn enkele handelsrestricties die uitsluitend voor de Chinezen gelden, waarbij zij in bepaalde takken van het economisch bedrijf niet mogen komen. Niet zelden komt het voor, aldus de zegslieden van de Chinezen, dat de Chinese handelsluid worden achtergesteld bij Indonesiërs. En dit dan in branches, die hoofdzakelijk door de Chinezen worden bezet.

De situatie heeft geleid tot een lachwekkende soort van handelszaken, die populair de „Ali Baba"zaken worden genoemd. „Ali" is het Indonesische woord van „Jan Hen" en „Baba" het woord voor de in Indonesië geboren Chinees. „Ali" krijgt de toestemming voor het opzetten van de zaak, terwijl „Baba" de centen verstrekt. En niet te vergeten de hersens, want het is deze wijze die — volgens zegslieden — de Chinees in Indonesië in zaken houdt.

Voortbestaan „Nieuwe Eeuw" in gevaar

Helmond. — Er zijn onderhandelingen gaande om het voortbestaan van het katholieke weekblad „De Nieuwe Eeuw" mogelijk te maken. De Stichting, die op het ogenblik het recht tot uitgave van het weekblad bezit, zal de exploitatie niet verder voortzetten, omdat het bestuur de daartoe beschikbare financiële middelen ontoereikend acht.

Thans worden besprekingen gevoerd tussen een nieuwe combinatie, die de uitgave wil voortzetten en de N.V. Boek- en Handelsdrukkerij „Helmond", de oorspronkelijke eigenaresse, bij wie het blad nog steeds wordt gedrukt.

Arrestaties in verband met aanslag op Soekarno

Djakarta. — Zestig personen onder wie neven van de chef staf, generaal-majoor Nasution, en van de voorzitter van de Islamietische partij Masjumi, Moh. Natsir, zijn gearresteerd i.v.m. de aanslag op Soekarno. Op een persconferentie werd medegedeeld, dat de extremisten, die de aanslag pleegden ook voornemens zijn geweest de regering omver te werpen en de premier, de overige ministers en de chef-staf te vermoorden. Ook is de voormalige wnd chef-staf Lubis, die voortvluchtig is, bij dit komplot betrokken, zo werd medegedeeld. Degenen, die de regering omver wilden werpen, gebruikten de Islamietische strijdgroep Darul Islam, een aantal officieren van het leger en leden van jeugdorganisaties.

Oostenrijk wil Vaticaan voorstel doen over kwestie van Concordaat

Wenen. — De Oostenrijkse regering wil zeer binnenkort het Vaticaan een compromis-voorstel doen over de kwestie van het concordaat, aldus wordt van gezaghebbende zijde vernomen. De regering zou, onder erkenning van de geldigheid van het in 1934 door kanselier Dollfuss getekende concordaat, willen aanvoeren dat de thans in Oostenrijk geldende wetten de toepassing van bepaalde artikelen van het concordaat, zoals die betreffende huwelijk en echtscheiding, onderwijs, belastingen en subsidies, onmogelijk maken. De regering wil daarom onderhandelingen met de Heilige Stoel om tot een bevredigende regeling te komen.

AGENDA

West End Cinelandia en Roxy zie advertenties elders in dit blad.

Wachtdienst C.P.N.

Op de eerste Kerstdag is de heer K. J. Beswerda belast met de wacht op de Pletterij, de tweede Kerstdag is de heer D. Padmos belast met de wacht op de Pletterij.

Begrafenis verloven.

Gedurende de Kerstdagen is de hulpambtenaar A. H. de Windt, Pater Lud Jansenstraat 43, Tel. 12256, belast met de afgifte van begrafenisverloven.

Wachtdienst Botica's

Gedurende de kerstdagen is Botica Caribe belast met de wacht voor de Punda zijde en Botica Coromoto belast met de wacht voor de Otrabanda zijde.

WAAR HALEN WIJ BENZINE?

Gedurende de kerstdagen zijn de volgende benzine station geopend:

Servicenter — Cas Cora
Bakhuis — Berg Altena
Winkel & Zonen — Rio Canario
Winkel Sucs — Hendrikplein
V. d. Mark — Cas Chiquito
Scheldelaar — Mundo Nobo.

Wit Gele Kruis

Zuster Caprino, tel. 23526;
Zuster Veeris, tel. 35747;
Kantoor: tel: 23773.

Gouv. Geneeskundigen:
In het Staddistrict:

Dr. J. E. Loe, Plantersrust 7 Tel: 23243.
Van 25 8.00 n.m. — 26 8.00 n.m. Dr. M. R. W. B. Berkenveld, Berg Altena 59, tel: 11395

In het 2de district:

Dr. J. H. Brahma Tewari, Jongbloedweg 42, Tel. 36121.

In het 3de district.

Dr. G. F. Lubliek, Mahoema tel. 43126.
Van 26 dec. 12.00 v.m. — 27 dec. 6.00 v.m.
Dr. J. M. J. Chocolaad, Soto. Tel: 24200.

EMMASTAD

C.P.I.M.
WACHTDIENSTEN

Telegram Afdeling:

Van 7.00 — 23.30 tel: 2307
Van 23.30 — 7.00 N. Schermer tel: 3354
Van 7.00 — 7.00 J. J. Roos tel: 3209—2307
Van 7.00 — 7.00 J. N. F. Jung, 3353—2307
b. g. g. tel: 2400

Personeel Afdeling:

J. A. Ossenkopp, Alablancaweg 29 Damacor tel: 36118
B.g.g. nad. inl. tel: 2400

Materialen Dienst:

J. W. Harmens tel: 4394 (dins.) en (woensdag.)
C. P. Riegman tel: 4550 (don.)

Geneeskundige Dienst

Van 24 16.30 — 25. 7.00 Dr. Blok tel: 4229
Van 25 7.00 — 26 7.00, Dr. Volker 4245
Van 26 7.00 — 27 7.00 Dr. de Loos tel: 4447
b. g. g. tel: 2409

Weekendwacht Suffisant

Op de Kerstdagen, zal in dringende gevallen de heer H. M. van Delden kunnen worden opgebeld onder no. 43188 en op de 2e Kerstdag, A. A. J. Jansen onder no. 4311.
B. g. g. tel. 2400

C.S.M.

Rederij:

(Dinsdag) E. v. d. Werf tel: 3101
(Woens.) W. Punt tel: 2580
(Dond) F. L. Idenburg tel: 3876

Scheepsagentschappen:

Van 7.30 — 12.00 en 13.00 — 18.00 kantoor tel: 2458—2551
Van 8.00 — 8.00 E. v. d. Werf tel: 3101
Van 8.00 — 8.00 W. Punt tel: 2580
Van 8.00 — 8.00 F. L. Idenburg tel: 3876

Dok Afdeling:

Van 16.30 — 1.00 tel. 2276—2098;
Van 1.00 — 7.30 H. van Kooy tel: 3643
Van 7.30 — 7.30 P. Roest tel: 3146
Van 7.30 — 7.30 D. Bunk tel: 3901

Theater Asiento:

(Dins.) „The Floating Dutchman"
(Woensd.) Geen Voorstelling.
(Dond.) „Man from del Rio".
Toegang uitsluitend voor leden en introducees

DANKBETUIGING

Langs deze weg betuigen wij onze oprechte dank aan eenieder voor de grote belangstelling ondervonden naar aanleiding van en tijdens de heropening van onze nieuwe zaak in de Heerenstraat.

„EL IDEAL"
A. M. Prince

VENEZOLAANSE CINCO Y SEIS

Ondanks verrassingen toch 33 cuadros met zes paarden

Acht jaar oude Maraquero wint Cla. „Cria Nacional"

Op de zondag jl. gehouden Venezolaanse cinco-y-seis-races, die verre van spannend waren, sloegen drie „niet-favorieten" hun favorieten-broeders. De „batacazos", die met zonder enig élan van hun mede-strijders wonnen, waren: Argucia (1e race), Rotativa (2e race) en Olimpico in de laatste race. Dat er toch bij de telling 33 cuadros met de zes winnende paarden werden gevonden, is voor velen een verrassing geweest! 23.645,30 bolivars ontvangen de 33 cuadros elk. 995 cuadros met vijf paarden zijn elk 516,50 bolivars waard. Het totale bedrag bedroeg 2.064.237. 220.666 cuadros werden verkocht.

Direkt na de start in de primera valida maakte Test Case gebruik van zijn goede startplaats om de koploper te worden, op de hielen gevolgd door La Rusa, Carrot King, The Steppes en Argucia. Ver achteraan kwamen Vainquer, Tonic Lily en Buruduna. 500 meter voor de finishlijn maakten Carrot King, Argucia en The Steppes zich los van het peleton. **ARGUCIA** met jockey Juan Rios, die zich inmiddels 25 meter voor de finish-lijn zijn twee andere vijanden van zich afschudde, won dan verdiend met 1½ paardlengte deze eerste race. Tweede en derde werden Carrot King en The Steppes. Vierde werd Vainquer, die zich op de laatste 150 meter zeer goed herstelde.

Himalayo had pas een paar meter op zijn naam staan, toen Grandtully hem van de eerste plaats verstootte. De zo begeerde positie kon laatstgenoemde draver ook niet behouden, aangezien Rotativa, Copa de Oro en Alcoy die van hem afnam.

Het werd dan aan de eindspurt een duel tussen de drie laatstgenoemde paarden, welke van hun met de eer zou gaan strijken. Het is dan op het laatste moment **ROTATIVA** met jockey Hector Revello gelukt met een neus verschil deze tweede race te winnen. Tweede, derde en vierde waren: Copa de Oro, Alcoy en Panji

A la galope won de grote favoriet **JIRAHARA** de tercera valida Berijder Miguel Ramirez mag terugzien op een zeer verdiende overwinning. Direkt na de start van deze derde race namen Chuflay, Omimbiva en Jirahara de kop, op de hielen gevolgd door Turquestan, Gracejo en Fanfull. Jirahara, die nog steeds kop aan kop op de laatste 100 meter met Gracejo draafde, wist zich dan met een ware élan op de laatste 15 meter Gracejo van zich af te schudden om zo dan met een drie paard-lengte-verschil te winnen Tweede werd Gracejo, derde en vierde Frenetico en Arreglo.

17 Minuten na de tercera valida ging de clasico „Cria Nacional" van start. **MARAQUERO**, een 8 jaar oude hengst wist de favorieten, zoals Hyparco, Hyperbole en Arrendajo kansloos met $2^3/_4$ paard-lengte-verschil te kloppen. Preparador Arturo Muñoz Candia had tranen van emotie in zijn ogen, toen hij na de viktorie van zijn paard hem in ontvangst nam. Berijder van dit paard was Jesus Bolivar. De prijs: een trofee en 50.000 bolivars.

SULTANABAD met jockey Gustavo Avila, onze „fija" van de week won op zeer gemakkelijke wijze de cuarta valida. Chisgo, die zich zijn grootste vijand toonde, kreeg geen enkele maal de kans hem te passeren Hij kreeg ook dan verdiend de tweede plaats toegewezen. Derde en vierde werden Destello en Manzanares.

In een zeer eenzijdige race wist de grote favoriet **MATE AMARGO** met jockey Felix S. Perez met 5 paard-lengte-verschil de quinta valida op zijn naam te brengen. Tweede werd Ann Hathaway, derde Pulpito en vierde Vandola.

Met een handicap van 53 kg. wist **OLIMPICO** met „Pilin" Gonzalez in de laatste race favorieten zoals Xochilmlco, Night Moon en Torera kansloos te kloppen. Torera met „Negro" Cruz gaf aan de eindspurt Olimpico enige hachelijke ogenblikken, maar „Pilin" wist deze veteraan best bij te staan. In deze sexta valida werd Torera nr 2. Derde en vierde Xochilmilco en Lucasta.

KOOLMAN voorlopig niet terug

Den Haag. — Op berichten als zou de Antilliaanse halfspeler Perucho Koolman van plan zijn spoedig terug te keren naar de Antillen, bericht het A.N.P. na inlichtingen te hebben ingewonnen bij de vereniging N.E.C. te Nijmegen, dat Koolman voorlopig niet denkt aan terugkeer naar de Antillen. De geruchten hieromtrent werden aldus tegengesproken.

Uitslag Kerstboutvlucht de Snelvlucht

Willemstad. — Op 22 december 1957 werd door de Vereniging van Postduivenhouders „De Snelvlucht" een Kerstboutvlucht gehouden met als plaats van lossing Westpunt. Dit was weer een zogenaamde mandvoormandvlucht, waarbij met tussenpozen van 15 minuten, aanvangende 06.30 uur, telkens een mand, waarin 1 duif van iedere deelnemer, werd gelost. De snelheden van de 3 vogels, waarmede ieder mocht deelnemen, werden bij elkaar geteld en gaven op deze wijze de volgorde der winnaars aan.

Aan deze wedvlucht namen 12 liefhebbers deel met een totaal van 36 duiven. Als prijzen waren beschikbaar voor iedere deelnemer een kip, terwijl bovendien nog vier ereprijzen beschikbaar waren, te weten: een fruitmand als 1e prijs, 2 dozen bonbons als 2e en 3e prijs en een rollade voor de snelste duif van het geheel.

De uitslag was als volgt:

1) Bouwhuis; 2) Vis; 3) Schoop; 4) Rodriguez; 5) Van Lit; 6) Van Eyma; 7) Da Silva Pacheco; 8) Anemaet (snelste duif S.C. 1957—723); 9) Zieck; 10) Willems; 11) E. Royer en 12) H. Royer.

Automobilisme

Milaan. — De Engelse coureur Stirling Moss zal in de wedstrijd om de grote prijs van Argentinië, die op zondag 19 januari wordt gehouden, uitkomen voor de nieuwe Zuid-Amerikaanse stal, zo heeft de manager van deze stal, Marcello Giambertone verklaard. Voorts komen de Argentijnen Menditeguy, Gonzales, Mieres, de Fransman Behra, de Amerikaan Shell, de Italiaan Godi, de Engelsman Gould, de Australiër Kavanagh en de Argentijn Fangio voor deze stal uit. Fangio is de aanvoerder van de Scuderia Sud Americana, zoals deze stal officieel heet.

Tweede Kamer eens met Indonesie-politiek der Ned. regering

Den Haag. — Na de regeringsuiteenzetting over de gebeurtenissen in Indonesië, heeft de tweede kamer zich in een daarop volgend debat accoord verklaard met de door de regering gevolgde politiek, met uitzondering van de communisten. De kamer gaf te kennen er prijs op te stellen om, met uitzondering van het kerstreces, over deze aangelegenheid in voortdurend contact te blijven met de regering. Op voorstel van prof. Romme is besloten, voor de verhouding tot Indonesië een speciale commissie in te stellen in de geest van de commissie, welke werd ingesteld na de watersnoodramp in 1953. Algemeen werd op de regering aandrang uitgeoefend om soepel te zijn met het verlenen van voorschotten aan Nederlanders, die voor de reis van Indonesië naar Nederland niet zelf de overtochtskosten kunnen betalen.

Indonesië ....

(Vervolg van pag. 1)

sische regering en behoudt zich alle rechten voor.

De „Waterman" is vandaag uit Djakarta vertrokken met duizend Nederlandse evacué's aan boord. Met eindbestemming Nederland zal het schip eerst Singapore aandoen.

Zwaarbewapende Indonesische troepen bewaakten de haven waar de passagiers aan boord gingen.

De Indonesische minister van Buitenlandse Zaken, Soebandrio, heeft aangedrongen bij de nationale reisbureau's om reizen naar Nederland zo veel mogelijk te voorkomen.

Met verwijzing naar het dispuut West-Irian zeide Soebandrio, dat de Indonesische regering een volledig programma uitvoert om het hoofd te bieden aan eventuele ongeregeldheden, ook ten aanzien van versperringen op de weg naar onderhandelingen.

De situatie op Ambon en Celebes

Op Ambon is een groep burgers en militairen gearresteerd op beschuldiging van samenzwering voor een staatsgreep op de Molukken, Oost-Indonesië.

De eigenlijke direkte aktie van deze coup zou op 13 december hebben plaats gevonden, doch tot vechten zou het niet zijn gekomen. Uit Makassar, Celebes, wordt vernomen, dat acht soldaten gedood zijn tijdens een gevecht in de gelederen van het leger op Celebes. Ook een burger zou hierbij zijn omgekomen. De woordvoerder, die dit bericht verstrekte, deelde mede, dat de gevechten veroorzaakt werden door aanhangers van de Darul Islam (het leger van GVD), een fanatieke groepering, die verantwoordelijk moet worden geacht voor de aanslag op president Soekarno.

Sumatra blijft autonoom

Een verslaggever van Reuter schrijft in een verslag vanuit Centraal Sumatra, dat dit deel van de Indonesische Archipel geen tekenen vertoont voor terugkeer naar Java. Integendeel, zo zegt hij, zij hebben hier gisteren de feesten beëindigd, die gehouden werden ter viering van een eenjarig bestaan van autonoom Centraal-Sumatra en de karakteristieke gekleurde kostuums, die gedurende parades en volks- en sportfeesten werden gedragen dienden om te demonstreren, dat dit gebied politiek en economisch autonoom wenst te zijn.

Amerikaans jongetje schonk twee dollar voor atoomenergie-commissie

Wenen. — In de laatste zitting van de internationale atoomcommissie te Wenen is een speciaal dankwoord gesproken aan het Amerikaanse jongetje Joseph Santore dat een gift gedaan heeft van twee dollar en een cent.

In een begeleidende brief zegt de jongen, dat hij met het oog op de Russische voortuitgang wat betreft de Spoetniks een collecte onder zijn klasgenoten heeft gehouden, „om te helpen de atoomenergie commissie op te richten".

EEN KIND IS ONS GEBOREN

Mysterie van Kerstmis

Vannacht staan de gelovigen van heel de wereld voor de kribbe, de geboorte van de Verlosser der wereld herdenkend. „Zo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon heeft gegeven, opdat allen, die in Hem geloven, niet verloren zouden gaan, maar het eeuwig leven bezitten. Want God heeft Zijn Zoon in de wereld gezonden, niet om haar te oordelen, maar opdat zij door Hem gered worde." (Jo. 3.16—17).

Nu wij het begin van het Godsrijk op aarde weer biddend gaan vieren is het goed ons te bezinnen op de juiste betekenis van deze grootste en belangrijkste aller wereldhervormingen.

De groeiende overmacht van het kwaad, het — menselijkerwijze gezien — geringe resultaat van bijna 20 eeuwen Christendom lijken wel bitter weinig in overeenstemming met de verwachtingen, die met recht mogen gebouwd worden op de almacht van God.

Als Christus' leer werkelijk de redding van de wereld beoogt, als het Godsrijk, dat Hij is komen stichten, werkelijk een rijk is van vrede, gerechtigheid en liefde, dan is dat toch bezwaarlijk te rijmen met de mateloze ellende van armoede, tweedracht en wreedheid, die de aarde beheersen en haar nauwelijks meer bewoonbaar maken.

Het zou echter een wezenlijke miskenning van zijn doel zijn het christendom te beschouwen als een middel om het leven op aarde draaglijk te maken. Zelfs het metterdaad verwezenlijken van de meest ideale levensvoorwaarden beantwoordt niet aan zijn diepste wezen. Noch de oorsprong noch het einde van het Christendom liggen in deze wereld. Zij gaan beide ver uit boven menselijke mogelijkheden. „Mijn Rijk is niet van deze wereld."

Zonder de tijdelijke bestemming van de mens ook maar in het minst te verwaarlozen — want ook daarvoor heeft het een duidelijk omschreven leer — is toch het eerste en laatste doel van het Christendom de mensheid te leiden naar haar definitieve, bovennatuurlijke bestemming: de eeuwig gelukkig makende terugkeer naar haar Oorsprong. Evenmin als Christus' zending voor het mensdom voltooid is met Zijn Verrijzenis, evenmin is de taak van het Christendom beperkt tot deze aarde. In het eschatologisch karakter van Gods heilsplannen ligt de oplossing der problemen, die het leven stelt.

De diepe zin van de menswording is niet te begrijpen zonder de lijn door te trekken van de kribbe over het kruis, de Verrijzenis en het Godsrijk op aarde tot het laatste oordeel, de uiteindelijke, triomferende bekroning van Jesus' Verlossingswerk. De liturgie van de Advent staat dan ook duidelijk in het teken van een d u b b e l e verwachting.

Het directe doel van deze vier weken ligt in de onmiddellijke voorbereiding op de herdenking van Christus' eerste komst op aarde. Maar daarbij verliest de Kerk geen ogenblik de eindfase, de apotheose der tweede schepping uit het oog: de algemene, definitieve erkenning en vestiging van Christus' universele Koningschap in het nimmer eindigende Rijk van God, ingeluid door de terugkomst van het Kind van Bethlehem als Rechter over levenden en doden.

Daarom spreekt het Evangelie van de eerste Adventszondag reeds direct over het einde der wereld. Van de aanvang af leert de Kerk ons zodoende de geboorte van de Verlosser zien in het juiste perspectief en haar uiterste consequentie. In de Kerstnacht zelf komt zij daarop terug: „De genade van God is verschenen, redding brengend aan alle mensen. Zij voedt ons op...... om, de zalige hoop te verwachten en de openbaring der glorie van onze grote God en Zaligmaker Christus Jesus" (Tib. 2.11). En als Deze zelf ons Zijn goddelijke openbaring schenkt, dan staat daarbij op de voorgrond, dat ons hele leven niets anders mag zijn, dan één grote adventstijd, een zo goed mogelijke voorbereiding op Zijn tweede komst.

Hier ligt de ware zin van het Kerstfeest, van het Christendom: de mens de volle waarheid in te prenten over zijn eigenlijke situatie, hem de bestemming van deze wereld duidelijk te maken. Onvermijdelijk loopt ons leven uit op eeuwig heil of eeuwige verwerping. Zo stelt de kribbe ons voor het alternatief, dat Christus later zal formuleren in de ontzagwekkende woorden, waarin reeds het laatste oordeel doorklinkt: Wie niet voor Mij is, is tegen Mij en mist bijgevolg het doel van zijn bestaan.

In het licht van deze eeuwigheidsbestemming treedt de betrekkelijkheid van welke aardse toestand ook, klaar naar voren. Armoede en rijkdom, geluk en leed, vrede en oorlog zijn in de grond van geen belang en kunnen, met betrekking tot ons uiteindelijk lot, een gelijke beproeving beduiden. Waar het op aan komt is onze keuze ten opzichte van God. Het Christendom bevat geen garantie voor een aangenaam en geriefelijk leven. De heiligheid, die de Verlosser van ons eist, vordert een ononderbroken strijd van elke dag en elk uur over het hele terrein van het leven, een radicale afkeer van de zonde, ongeacht het feit, dat wij geplaatst zijn in een wereld, die voor het grootste deel gebouwd is op medeplichtigheid aan het kwaad.

Maar daartegenover staat de goddelijke zekerheid, dat, wanneer het eigenlijke leven, de enige echte werkelijkheid begint, alle lijden van deze aarde voor Gods getrouwen blijvend ten goede zal keren.

Het licht van de eerste Kerstnacht heeft het duister, dat het mysterie van het leven omhulde, weggevaagd. Sinds Christus' geboorte leeft de mensheid in verwachting van Zijn tweede komst, wanneer met absolute zekerheid Gods eeuwige plannen met de mens in vervulling zullen gaan. Tot dan toe blijven de goddelijke deugden van geloof en hoop de basis voor ons leven.

Zo wijst de kribbe van Bethlehem ons altijd weer over het voorlopige leven heen naar het einddoel van iedere mens: de eeuwigheid. Dat is de werkelijkheid van ons aller leven, dat wij daarheen op weg zijn en iedere seconde het onzekere oordeel meer nabij komen.

DE KOMST VAN HET KIND

VAN ALLE MYSTERIES IS ER GEEN DAT DIT EVENAART

Voor Uw glanzende schoonheid verbergt zich het licht

Het Kerstgebeuren, zoals het gebeurt, ofwel Gods wonderlijke komen, zoals Hij komt — om een graag gebruikte, typisch Spaanse volksuitdrukking voor dit feest van Licht en geboorte te bezigen — heeft, sinds Christus' geboorte, de eeuwen door de volkeren der aarde in zijn ban gehouden. Overal ter wereld wordt dit hoogfeest gevierd, zelfs in die landen, waar de epigonen van Herodes de stem van het Kind trachten te smoren in bloed en tranen, aldus een achtergrond vormend van wanhoop en duisternis, waartegen de wereld van goede wil de komst van het Kind, dat het Licht-zelf is, aanvaardt. Een schrille tegenstelling, voorwaar maar waaraan niet te ontkomen is, omdat Gods verschijnen, zoals Hij verschijnt, in een ongekende reeks van verschijningen en gestalten, vandaag en morgen, voorspeld en onafwendbaar, door geen ander aards gebeuren tegen te houden is.

Vooral van deze, men kan zeggen: gelukkige noodlotsgedachte is het Spaanse volk doordrongen als het Kerstmis viert. Trouwens het hele wereldgebeuren, waarvan de geboorte van het Kind een machtig revolutionair „onderdeel" is, wordt door de Spanjaarden beleefd en gezien als een onontkoombare, fatalistisch opgevatte aaneenschakeling van feiten en gebeurtenissen. Zij gaan daarbij echter niet uit van het noodlot, laten zich niet met blindheid slaan, doch nemen als uitgangspunt: God, met als gevolg het zien en aanmerken van de wereldfeiten als rechtschrijvingen Gods, die men kan aanvaarden of veronachtzamen, maar nimmer ontlopen.

Het is niet onwaarschijnlijk, dat het Spaanse denken door de Arabische overheersing gedurende acht eeuwen in die richting is gestuwd, zoals het heel zeker is, dat het christendom dit volk er voor behoedde te geloven in de verstarring, welke de ongenietbare vrucht is van het leven, dat geleefd wordt vanuit het noodlot, naar het noodlot toe en om het noodlot alleen. Een blik op de Kerstviering, zoals deze in Spanje plaats vindt, zou dit duidelijk aantonen en het is dáárom, dat wij ons willen verdiepen in de Spaanse volksgebruiken rond de helderste tijd van het jaar, de tijd van Christus' geboorte en de herdenking van die rechtzetting Gods.

Het Spaanse volk verdeelt de Kersttijd in drie fasen, te weten: la Noche Buena, dit is „de goede nacht of avond", welke vooraf gaat aan het Kerstgebeuren; Pascuas de Navidad, het eigenlijke „feest van de Geboorte" en „los Reyes", het feest van de drie wijze Koningen uit het Oosten, die Jezus geschenken kwamen aanbieden. Het is dan ook op Drie Koningendag (en niet op 6 december!), dat de Spaanse kinderen van hun ouders of van andere milde gevers uit naam van de drie Koningen geschenken ontvangen. Doch alleen de kinderen worden bedacht, omdat zij gewoonlijk dichter bij God staan dan grote mensen, als het ware horen bij God en bij de stal, waarin Hij in al zijn Koninklijkheid mens (met een kleine letter) is geworden.

Reeds bij mijn eerste Spaanse Kerstviering viel mij op, hoezeer Kerstmis in Spanje het feest is van het Kind en de kinderen en van die grote mensen, in wie het Kind nog niet helemaal is uitgestorven en dat waren er nog zeer vele.

Heel belangrijk, hoewel natuurlijk niet het belangrijkst, beschouwt men in Spanje de dag, die vooraf gaat aan de Geboorte van Jezus. Zij noemen deze dag (en avond): „la Noche Buena" en zij noemen hem zo, omdat het goed is in onverholen spanning te wachten op de komst en de geboorte van het enig, absoluut en onaanvechtbaar Goede. Deze eerste fase van Kerstmis eindigt met het begin van de tweede: n.l. met de „misa del gallo", de nachtmis, welke in heel Spanje omstreeks of op het middernachtelijk uur wordt gehouden (het woord „gallo" betekent „haan", een begrip, dat „vroeg op zijn" suggereert).

Tot laat in de avond en dikwijls tot na de „misa del gallo" vieren vooral de kinderen hun „Noche Buena". In vele Zuid-Spaanse dorpen trekken zij er dan als „pastorcitos" (herdertjes) op uit en zingen hun Kerstliedjes een „villancicos" (Spaanse naam voor een bepaald soort kerstliederen), begeleid door de „zambomba" (rommelpot) en de „pandereta" (tamboerijn). De zambomba wordt vaak door de kinderen zelf geconstrueerd en wel van een aarden pot of vaas. Over de opening van boven wordt een verse varkensblaas gespannen. Van tevoren wordt

Spaanse volkspoëzie voor de Kersttijd

in het midden van de blaas een gaatje gemaakt en daar doorheen een dun Spaans riet gestoken en luchtdicht aan de blaas vastgebonden. Door het drogen gaat de blaas zich zeer strak spannen; dan is de rommelpot klaar. Door met de vingers langs het rietje op en neer te strijken, verkrijgt men dan dat eigenaardige, donkere, rommelende geluid, in onze taal weergegeven met „foeke, foeke, foeke", in het Spaans dikwijls met „ron, ron, ron" of met „zon, zon, zon".

De villancicos, meestal vierregelige, doch soms ook veel langere liederen, worden afgewisseld met het oeroude refrein of „estribillo" van de zambomba, dat als volgt luidt:

De rommelpot heeft een tand
en het rietje heeft er twee,
en het meisje dat er op speelt,
heeft er meer dan tweeëntwintig.

Speel maar op de rommelpot,
heen en weer het rietje,
't goede volk van Rome
dat eet geen worst,
wat ze daar eten, is ezelstaart.

Een ander refrein, eveneens ter afwisseling

bij villancicos van een andere melodie gezongen, is het volgende:

Voort dan toch, mijn ezeltje,
'k wil dat je harder gaat;
toe dan toch, mijn ezeltje,
morgen is te laat.
Spoed dan toch, mijn ezeltje,
voort naar Bethlehem,
want morgen is het Kerstfeest
en overmorgen mee.

De bovenstaande „estribillo" kan door de lezer, die van Spaanse volksmuziek houdt, worden beluisterd van een grammofoonplaat, welke in de handel is onder de naam „Arre borriquillo, arre, burra, arre". Het wordt gezongen door een kinderkoor en zal in Kerstprogramma's ook dit jaar wel voorkomen en per radio uitgezonden worden.

In sommige Spaanse dorpen en steden gaan de kinderen rond met een kleine kribbe, waarin een slecht gekleed of halfnaakt Jezuskindje ligt. Ze gaan huis aan huis en vragen om een versnapering (in ons land wordt dit wel gedaan op Sint-Martinusdag, maar dan met lampions); ze zingen daarbij een van de vele toepasselijke kerstliedjes, dit bijvoorbeeld:

Moeder, aan de deur
daar staat een Kind,
dat nog mooier is dan de zon;
maar dat Kind lijdt bittere kou,
het heeft bijna geen kleertjes aan.

— Zeg Hem maar, dat hij binnenkomt,
en zich hier goed warmen kan,
want op deze aarde groot
is helaas geen liefde meer,
't beetje dat nog over was
is al helemaal opgebruikt.

't Kind kwam binnen en zat neer,
en terwijl het zich zo warmde,
kwam zijn Moeder, Maria, aan
en nam het teder in haar armen.

Talrijk waren in het Spanje van de vijftiende en zestiende eeuw de zogenaamde „juegos de Noche Buena". Dit waren spelen, die door de kinderen gezongen en gedanst werden. Van deze spelen, reidansen en rondedansen is in onze dagen weinig meer overgebleven, met uitzondering van heel enkele, waaronder het volgende, dat men een roep-spel zou kunnen noemen. Het is een spel, dat zo maar ergens door enkele kinderen begonnen wordt en eindigt met een grote, want steeds groter geworden, groep kinderen, die dan gezamenlijk een bezoek brengen „al Portal de Belén" (de stal van Bethlehem), om er hun prachtige villancicos te zingen. Dit spel begint en verloopt geheel spontaan en heeft als inzet het volgende roep-liedje:

Komt, komt herdertjes,
komt en aanbidt,
want de Koning der hemelen
is geboren ons nu.

Zodra op het roepliedje enkele kinderen zich bij de kleine groep hebben aangesloten, gaat de aldus groter geworden groep voort met het zingen van gewone Kerstliedjes, zoals:

Deze nacht is het Noche Buena
en op Noche Buena slaapt men niet,
want ons wordt een Kind geboren,
dat de wereld verlost van verdriet.

Komen andere kinderen opdagen, dan volgt opnieuw het roepliedje. De groep is wéér groter geworden en opnieuw worden villancicos gezongen en telkens andere, want er zijn geen tientallen, maar honderdtallen van deze kerstliedjes. Hier gaat er weer een:

De Heilige Maagd wast de kleertjes
zo helder als leliepracht,
de heilige engelen zingen,
het lieve water lacht.

Hoewel ik het jammer vind, dat ik ten gerieve van de lezer mijn toevlucht tot vertalingen heb moeten nemen, welke in zich altijd onvolmaakt zijn, omdat het „iets", dat gedichten tot waarachtige poëzie maakt, ook in de meest perfecte vertaling of „herschepping", zo men wil, zeer beslist onvertaald blijft, kon ik er al schrijvende zelfs toe komen nog een ander aspect van het Spaanse religieuze volkslied, voorzover het betrekking heeft op de Kersttijd, aan te vatten. Ik zou overigens onvolledig zijn als ik dit aspect verwaarloosde, want het vormt eigenlijk de bron tot het Spaanse volkslied van gewijd karakter.

Ik doel hier op de duizenden liederen van traditionele aard, zoals ze vooral in de zestiende en begin zeventiende eeuw geschreven werden door Lope de Vega in zijn „Pastores de Belén", door Gómez Tejada de los Reyes, Juan López de Ubeda, Luis de Góngora, Gregorio Silvestre, Alonso de Ledesma, Fray Pedro de Padilla, José de Valdivielso, Andrés Claramonte en zeer vele anderen meer. Men vindt ze verzameld in de „Romancero y cancionero sagrados", deel 35 van de „Biblioteca de autores espanoles", uitg. Manuel Rivadeneyra, Madrid, 1855.

Het is merkwaardig, maar bij het opnieuw lezen van deze stroom van religieuze poëzie, verwoord in soms korte, vaak ook zeer lange, doch steeds uiterst intensieve gedichten, is mij onmiskenbaar duidelijk opgevallen, hoezeer en hoe ver wij eigenlijk afstaan van God en Zijn leven op aarde. Hoe vertrouwd waren deze mensen met het bestaan van God. Om hiervan een beeld te geven, diene slechts dit: in die tijd noemde iemand, die Manuel heette, zich kortweg „tocayo de Dios" ofwel Gods naamgenoot. Hij sprak God aan met „mi tocayo", mijn naamgenoot!

Deze mensen waren zéker van een heilige zaak en schreven vanuit een bezielde dogmatische rotsvastheid, met als gevolg, kennelijk en aanwijsbaar, die overal onverstoorbare, heldere toon in hun gedichten. Het moeten mensen geweest zijn, groot als kinderen. Als kinderen: want die niet leefden om te begrijpen, doch leefden en dáárom begrepen.

Ik heb de verleiding niet kunnen weerstaan om van enkele van hun gedichten een nietberijmde vertaling te geven, waarmee de lezer zich dan een helaas te zwak beeld kan vormen van hun uitbundige blijheid om het Kerstgebeuren. Met groot vakmanschap dwongen zij hun uitbundigheid tot sieraad voor oog en oor. Van Andrés Claramonte volgt hier dan een villancico:

Toen het zonlicht begon
was ik donker en klein,
en voordat de zon werd
groot en donker.
Door de eeuwige geest,
die mij voorbestemt,

was alles in mij licht,
was alles dag in mij.
Een roos ben ik van het veld
en een pracht voor het oog;
Koningin van de bloemen,
vormen doornen mijn wacht.
Zozeer eist mijn beminde
mij op voor zich zelf,
dat hij tussen scherpte
van doornen mij stelt.
En hoe diep doorgloeid
hadden mij reeds in zich
de eeuwige stralen van
de Zon der rechtvaardigheid —
Toen de zon opging,
was ik klein en donker,
en voordat de zon werd
donker en groot.

Waarmee Claramonte dan wil zeggen, dat de nederigheid van de Moeder Gods zó diep was, dat ze van het eerste begin af tot hoog in de hemel reikte. Het volgende liedje tot de Heilige Maagd is uit „Pastores de Belén" van Lope de Vega (1562—1635).

Waar gaat gij heen, Herderin,
in de bergen en zo alleen?
Wie de zon draagt met zich mee,
is voor de nacht niet bevreesd.
Waarheen gaat ge dan, Maria,
Gods goddelijke Bruid,
glorierijke Moeder
van wie uw Schepper is?
Wat gaat ge doen, als de dag
ten einde daalt
en de nacht in de bergen
u soms achterhaalt? —
Wie de zon draagt met zich mee
is voor de nacht niet bevreesd.

Het zien van de sterren
vermoeit mij zeer,
maar uw ogen klaarder
dan de sterren zijn.
Reeds donkert de nacht,
al haar sterren zijn daar;
voor uw glanzende schoonheid
verbergt zich het licht —
Wie de zon draagt met zich mee,
is voor de nacht niet bevreesd.

Ik heb getracht u een indruk te geven van het Kerstgebeuren, zoals het zich in Spanje voltrekt. Men zal hebben begrepen, dat het Spaanse volk de voorkeur geeft aan de heilige Stal als onmisbaar Kerst-attribuut. Kerstbomen ziet men in Spanje nagenoeg niet en misschien komt dit door de gelukkige omstandigheid, dat de Spanjaarden zich het mysterie van Kerstmis niet laten ontrukken. En het wonder van Kerstmis is met de geschiedenis van de heilige Stal zeer nauw verbonden. In zulk nederig onderkomen werd immers de beschaving geboren, waarin Spanje een machtig aandeel heeft gehad en thans nog heeft, ook al is het minder zichtbaar, minder opvallend dan toen. Want nog altijd gelooft men in dat land aan God en Zijn heilige geheimen als aan een „zoet noodlot", dat in wezen geen noodlot is, doch een toekomst dichtbij. Wie in God gelooft overbrugt namelijk veel tijd. Hij ziet ver vooruit. De Spanjaard denkt, zoals zijn voorzaat Juan López de Ubeda dacht:

Het gebeuren, zoals het gebeurt,
en Gods komen, zoals Hij komt,
van alle mysteries der wereld,
is er geen, die dit evenaart.

M. L.

De Ster van Betlehem

Wat was het hemelteken, waar het Evangelie van verhaalt?

(Van een bijzondere medewerker)

Het is een oud verhaal. Maar een verhaal, dat telkenjare weer nieuw wordt. En in het volle licht komt te staan. Het licht van de actualiteit. Maar ook in het licht van het eeuwig onverklaarbaar blijvende Mysterie: het verhaal van het Kind in de stal, van de os en de ezel, de herders en de engelen, de ster en de koningen. Een verhaal, dat vertederend is, maar tegelijk huiveringwekkend van majesteitelijke grootheid. Een verhaal waar de kinderen ademloos naar luisteren. Maar dat ook het hart van de ouderen in jaren verwarmt: het verhaal van Betlehem.

Meer dan twintig eeuwen is het oud. Meer dan twintig eeuwen is het bemediteerd, bezongen en uitgebeeld, bestudeerd in al zijn bijzonderheden, die simpele vertelling van de evangelist Mattheus. En dat was het ten volle waard. Want het is het verhaal van de Blijde Boodschap, die het heil van het menselijk geslacht in zich besloten houdt.

Een ster ging op boven Betlehem...... Het was de Zoon van God, die verscheen in het vlees.

Maar er was ook een ster, die straalde boven Efrata's velden. De afbeelding van de Ster, die zou stralen tot in lengte van dagen boven een wereld, die deel had in de val van het mensdom. Die ster aan de Palestijnse nachthemel, al eeuwen lang hebben de mannen van de wetenschap zich de vraag gesteld, welk hemelverschijnsel deze ster van Betlehem toch is geweest. Die ster, aan de hemel geplaatst als het teken van de nieuwgeboren Koning. Die de wijzen uit het morgenland zou leiden op hun weg naar het land van de wonderbare geboorte. „Wij hebben Zijn ster gezien". Maar wat was dat voor een opvallend en zeldzaam hemelverschijnsel, die ster die zij zagen?

Sinds de verre, grijze oudheid heeft de mens opgezien naar de sterren aan de nachtelijke hemel. De jagers, de herders, de krijgers en de zeevaarders, zij waren er mee vertrouwd. Alleen de moderne mens in de asfaltwoestijnen der grote steden heeft het contact met de sterrenhemel verloren.

De mensen van de oudheid schouwden naar het wonder, het wonder dat zij niet kenden. Zij wisten niets van de onpeilbaar verre sterrenwerelden, van de heelaleilanden, als onmetelijke lichtende wagenwielen drijvend in de oceaan van het wereldruim. Zij wisten niets van kosmische explosies, van sterrenspectra, van stralende atomen, van kettingreacties van gigantische afmeting, zich afspelend in gloeiend hete zonnebollen.

Maar zij vermoedden het wonder, het mysterie. En zij geloofden in een kosmische harmonie. Zo aan de hemel, zo op aarde. Het lot der mensen stond niet op zich, los van het geheel. Het was er mee verweven. Het teken aan de hemel verkondigde het mensenlot. En dat lot viel uit dat teken te lezen. Het was dus niet vreemd voor de magiërs uit het evangelieverhaal, dat aan de hemel het teken van de nieuwe Koning verscheen. En zij waren bereid het te verstaan.

De vraag naar de aard van dat teken evenwel heeft de fantasie van latere generaties telkens weer in beweging gebracht, omdat het sobere evangelieverhaal er niets naders over vertelt. En talrijk zijn de pogingen het mysterieuze fenomeen te verklaren. Daaronder zijn astronomische en niet-astronomische.

De eerste categorie verklaringen die wij willen aanstippen lijkt de nederigste. Zij ziet in de ster een wonderdadig gebeuren, als eenmalig verschijnsel door God tot aanzijn geroepen. Een bovennatuurlijk ingrijpen dus, en daarmee verder ongrijpbaar voor het wetenschappelijk onderzoek.

Een aanvaardbare verklaring, alleszins. Want, om met Chestertons paradoxale wijsheid te spreken: Het wonder van wonderen is, dat zij gebeuren. Maar is het inderdaad de nederigste? Is de mens niet nederiger, als hij aanneemt, dat God zich ook van het natuurlijke kan bedienen als Hij Zijn teken wil geven? En zo heeft men gezocht naar natuurlijke verklaringen voor de ster. Daarmee kwam men terecht op het terrein van de astronomie.

Een ster met een staart

De beeldende kunst is daarbij voorgegaan. Vrijwel alle schilders van het Kersttafereel hebben haar afgebeeld als een staartster, een komeet. Is de ster van Betlehem zo'n komeet geweest? En wat is het lot geweest van die komeet?

Kometen kunnen soms een machtig verschijnsel zijn aan de hemel. En inderdaad heeft het verschijnen van een grote komeet de eeuwen door telkens een machtige indruk gemaakt op de mensen. Reeds Origenes, die in het jaar 185 na Chr. te Alexandrië werd geboren, ziet in de ster van Betlehem een komeet. De Duitse geleerde Arthur Stenzel heeft in 1913 de veronderstelling verdedigd, dat de ster van Betlehem geen andere is geweest dan de bekende komeet van Halley, die eenmaal in de 76 jaar komt opdagen in ons blikveld.

Het spoor van deze befaamde staartster laat zich tot in de grijze oudheid terugvinden. In oude Chinese astronomische geschriften vinden wij haar reeds vermeld.

Inderdaad is een verschijning van deze komeet in het jaar 12 vóór Christus historisch bekend. Maar in die dagen golden kometen allerminst als verschijningen, die een blijde boodschap aankondigden. Het waren onheilstekenen, boden van een verschrikking.

Een nova

Een zeldzaam, opvallend hemelverschijnsel. Een komeet is niet de enige.

Een ongewoon, opvallend en uitermate merkwaardig hemelverschijnsel, dat zich maar vrij zeldzaam voordoet aan de nachtelijke hemel, is het opvlammen van een „Nova", een z.g. nieuwe ster. Of van een, nog zeldzamer en opvallender „supernova", die de eerste vele malen in grootte overtreft. Ook bij deze astronomische fenomenen meent men een aanknopingspunt te kunnen vinden.

Dit denkbeeld is het eerst geopperd door de beroemde astronoom Johann Kepler. Op 10 oktober van het jaar 1604 had hij te Praag zulk een „nieuwe" ster aan de hemel zien opvlammen in het sterrenbeeld de Slangendrager.

Bij zulk een nova gaat het om een ster, lichtzwak tot dan toe, tot op de grens soms der onwaarneembaarheid, die op een zeker ogenblik, plotseling, snel in helderheid toeneemt, totdat zij de helderste sterren aan de hemel naar de kroon steekt. Deze wondere groei duurt slechts kort en spoedig wordt de ster weer zwakker en zwakker, totdat zij tenslotte teruggevallen is tot de staat van onbetekenend lichtje aan de hemel.

Is de Ster van Betlehem misschien zulk een nova geweest? Het is mogelijk. Maar wie zal het zeggen? Hoewel er zeer oude berichten zijn over het opvlammen van nieuwe sterren aan het uitspansel, zijn er geen berichten over een nova, die in de tijd van Christus' geboorte aan de hemel zou zijn opgevlamd.

En toch dateerden de berichten al van vóór die tijd, het verschijnsel was toen reeds bekend. Het verschijnen van zo'n nieuwe ster was voor Hipparchus een aanleiding tot het samenstellen van de eerste sterrencatalogus. Maar of er misschien nu nog een ster aan de hemel staat, die eens, in de tijd van Christus' geboorte, koortsachtig snel in lichtkracht toenam, om later weer in te zinken, dat is nergens meer aan te zien.

De mens van de oudheid vermoedde het wonder, het mysterie. En hij geloofde in de kosmische harmonie. Zo aan de hemel, zo op aarde

De grote conjunctie

In de jongste tijd is men veeleer geneigd de oplossing van het probleem in een andere richting te zoeken. Een richting, waarheen ook Kepler, in verband met zijn eerste onderstelling, de weg gewezen heeft.

Als kind van zijn tijd was de astronoom Kepler ook zeer bedreven in de astrologie. Het trekken van horoskopen had voor hem geen geheimen. In hoeverre was hij een kind van zijn tijd? Daarover laat zich discussiëren. Want hij heeft zich daar lichtelijk cynisch over uitgelaten. De beloning, die een wiskundige in zijn dagen genoot, zo zei hij, was zo gering, dat de moeder, de astronomie, ongetwijfeld honger zou hebben moeten lijden, als haar dwaze dochter, de astrologie, niet in staat was geweest er wat bij te verdienen.

Het opvlammen van de nova in 1604 vond namelijk plaats, toen in 1603 een conjunctie, een samenstand van de planeten Jupiter en Saturnus in dezelfde hemelstreek had plaats gevonden. De oude, uit Chaldea stammende, astrologie hechtte van oudsher grote betekenis aan zulk een samenstand. En Kepler nam aan, dat deze conjunctie de verschijning van de nieuwe ster had „voorbereid".

Berekeningen toonden Kepler aan, dat in het 39ste juliaanse jaar, dat in het jaar 7 vóór Christus zich in het sterrenbeeld de Vissen een drievoudige — een zogenaamde Grote — conjunctie van de beide planeten zou hebben afgespeeld.

Voor de eerste maal in april van dat jaar, voor de tweede maal in oktober en tenslotte voor het laatst op 4 december. In het daarop volgende jaar, in februari en maart voegde Mars zich nog bij het tweetal. En in deze hemelstreek met haar opvallende en astrologisch zeer belangrijke verschijnselen zou dan ook een nova zijn opgevlamd, aldus Kepler, als de bekroning van het schouwspel.

Inderdaad gold in de antieke astrologie zulk een grote conjunctie als een aankondiging van een grote lotsbestemmende gebeurtenis. En door het verschijnen van Mars in die zelfde hemelstreek werd die betekenis nog gewichtiger en volmaakter. Voor de in de astrologie bedreven magiërs dus niet te misduiden hemeltekenen.

Van deze merkwaardige hemelverschijnselen heeft destijds pastoor dr. A. W. H. Sloet een belangwekkende studie gemaakt, waarvan hij het resultaat heeft neergelegd in zijn boekje „De Ster der Wijzen", in het jaar 1920 verschenen. Zijn onderzoekingen over de tijd van Christus' Geboorte, waaraan hij in 1919 al een werkje van die naam had gewijd, brachten hem met de ster in aanraking. Hij spreekt van een „hemelse glansperiode", die eindigde met een uiterst merkwaardige sterrenconstellatie in de nacht van 25 op 26 december van het jaar 6 vóór Chr., om een grootse afsluiting te vinden in de maansverduistering onder opmerkelijke omstandigheden op 23 maart van het jaar 5 vóór Christus. Tussen deze beide data speelde zich aan de hemel een groots „astraal drama" af, dat door de magiërs van die dagen ongetwijfeld met grote spanning moet zijn gevolgd. De drie „bedrijven" van het drama moesten door de astrologen wel geduid worden als een strijd tussen de oude goden en de God der Joden en tenslotte de triomf van deze laatste.

Was dit „astrale drama" de ster die de wijzen naar Betlehem bracht?

Laten wij met een woord van Sloet eindigen. „En zelfs," zo zegt hij, „al zou de eigenlijke Ster ook een wonderbaar verschijnsel zijn geweest, dar nog is die hemelse glansperiode toch.. een wonderbaar werk der al-beheersende Voorzienigheid geweest, dat zeker niet minder te bewonderen is dan de wonderbare ster zelve."

KONING CASPAR ☆ ☆

Het verlangen naar geluk was bij Caspar een ziekte, een koorts, die altijd maar toenam. Misschien kwam het wel, doordat het telkens weer bevredigd werd, dat zijn verlangen naar geluk zo groeide, zoals ook een plant groeit, wanneer zij vocht en warmte krijgt.

Hij was nog heel klein, toen hij in de paleistuin speelde met een rode houten bal. De bal blonk, toen Casper hem opgooide. Toen bedacht hij, dat een zilveren bal mooier zou zijn, daar zou de zon in schitteren. Toen hij de zilveren bal had en zag, dat de vijver en de bloemen en de fontein en de bomen er zich in alle kleuren in spiegelden, geloofde hij, dat hij in een grotere zilveren bal alles nog mooier zou zien en daarna meende hij, dat een bal van goud toch het allermooist was.

Als jongen liep hij in de avond in de schemer door de zalen en gangen van het paleis. Toen hoorde hij in een afgelegen vleugel op de harp spelen. In een schaduwhoek bij een gordijn hurkte hij neer om te luisteren. De melodie maakte zo'n groot verlangen in hem wakker, als hij nog nooit had gevoeld en beloofde hem tegelijk al het geluk van de wereld.

Iedere avond ging hij nu achter het gordijn zitten luisteren naar de harp. Maar de muziek gaf niet, wat ze beloofd had. Misschien als ik zelf zou kunnen spelen...... meende Caspar. Hij schoof het gordijn opzij en vroeg aan de oude man, die gespeeld had, hem alles te leren van de harp. De oude man begon de prins meteen de handgrepen te wijzen en de namen te noemen van iedere snaar.

IJverig luisterde Caspar. Iedere avond studeerde hij nu op de harp. Het duurde niet lang of hij kon een paar melodieën spelen. Maar hij wilde er andere bijleren, moeilijkere „en mooiere" Toen ook die hem niet gaven, wat hij verlangde, peinsde hij: als ik eens melodieën kon spelen, die ik zelf had bedacht...... En ook dat lukte hem. Maar het waren enkel pijnlijke, schrijnende dingen, die hij de harp kon laten zeggen. Al zijn verlangen brak er in los en in plaats van dat ze hem geluk gaven, werd hij er van binnen door verteerd. Hij gooide de harp neer en wilde nooit meer spelen.

En toen eindelijk werd het stil in hem. Hij begreep, wat het geluk was en waar hij zijn leven lang naar had verlangd: hij had prinses Salamini gezien, toen ze door de vrouwenvertrekken naar zijn moeder werd geleid. Eigenlijk had hij haar niet behoren te zien vóór de dag, dat hij met haar zou trouwen. Maar hij kon het niet helpen dat hij haar, staande achter een gordijn, toch gezien had. Ze was onbegrijpelijk mooi. En hoewel zijn vader eerst het huwelijk niet wilde laten doorgaan, omdat Salamini's bruidsschat niet groot genoeg was; wist hij het zover te krijgen, dat hij toch met haar mocht trouwen.

Maar daarna was hij erg teleurgesteld: Salamini was mooi om te zien, maar van binnen was ze koud. Misschien hield ze niet van Caspar, misschien kon ze ook wel helemaal niet zacht en vriendelijk zijn.

Toen Caspar met zijn honger en dorst lang genoeg rondgelopen had, zag hij op een dag bij de fontein een kleine slavin. Ze schrok, toen de prins opeens voor haar stond en durfde hem niet aan te kijken. Maar Caspar wist meteen, dat zij alle goedheid en warmte had, die Salamini miste. Hij vroeg aan zijn vader de slavin tot bijvrouw en kreeg haar.

Zij was werkelijk zo lief en zacht als hij gehoopt had, maar na een tijdje merkte hij, dat zij vreselijk dom was en dat hinderde hem toen hoe langer hoe meer.

Daarna zag hij op een feest een donkere prinses uit het Verre Oosten. Hij werd opnieuw verheugd. Nu had hij het eindelijk gevonden. De prinses was mooi, warm en vurig en helder van verstand. Hij kreeg ook haar tot bijvrouw.

Misschien als de Oosterse prinses iets minder hartelijk en vurig was geweest dat hij er dan toe gekomen was haar te gaan houden: Nu gaf ze hem daar eigenlijk niet de gelegenheid voor.

Zo zag hij, dat ook hier het geluk niet voor hem te vinden was.

Hij begreep wel, dat hij pas gelukkig zou zijn, als hij zelf als koning zou kunnen heersen. Het was dan ook dwaas van zijn vader, dat die, oud en zwak en uit de tijd, nog op de troon wilde blijven, terwijl Caspar er de leeftijd en de kracht voor had in zijn plaats te regeren. Hij begon werkelijk naar de dood van zijn vader te verlangen en hij liet dat de oude man dikwijls blijken. Dat was wel niet goed van hem, maar Caspar vond dat de oude man dan ook maar wijzer moest zijn.

Eindelijk was zijn vader dood en Caspar werd koning. Een tijd lang had hij nu genoeg aan het heersen en bevelen en aan alle eer, die hem bewezen werd. Daarna vond hij het land niet groot genoeg.

Ten noorden, ten oosten en ten zuiden er van lagen drie rijken. Die wilde hij er bij hebben. Hij kocht eerst de koning van het noordelijk land om met veel geld. De koning van het oostelijke land liet hij vermoorden en tenslotte veroverde hij met een groot leger het Zuidelijke land. Hij nam de mensen gevangen, nam hun alles af wat ze bezaten en verbrandde hun steden. Toen was zijn rijk begrensd: in het noorden door de bergen, in het oosten door het oerwoud, in het zuiden door de zee en in het westen door de woestijn.

Er was dus werkelijk niets meer op aarde, wat hij nog wensen of veroveren kon. Daar werd hij ziek en moedeloos van.

Op een avond lag hij op zijn rustbed onder een open galerij naar buiten te staren. De bomen van de tuin werden steeds zwarter en er boven werd de hemel steeds donkerder blauw. Toen zag hij in het donkerblauw van de lucht de een na de ander de sterren verschijnen: grote trillende lichten en kleine punten, wit strooisel en lange vegen.

Hij lag zich te verwonderen over het oneindige aantal sterren. Wat zou het zijn? dacht hij. Hoe zouden ze zijn? Niemand kan het weten, want niemand heeft ze van dichtbij gezien of er met zijn handen aan geraakt.

Dat bracht hem op een idee: hij liet een geleerde slaaf komen en zei: „Haal me een boek over de sterren en lees me voor."

De hele nacht luisterde hij gespannen en hij verbaasde zich meer en meer, dat de mensen zoveel wisten over en door de sterren.

Zijn lusteloosheid was voorbij. Hij had weer een uitweg gevonden voor zijn verlangen. Dagen en nachten bracht hij nu door met zijn nieuwe studie. Op het paleis liet hij een grote sterrenwacht bouwen. Overdag las hij in de boeken en sliep hij enkele uren. 's Nachts was hij op de sterrenwacht. Het land en de drie veroverde rijken liet hij aan zijn raadsheren over en zijn vrouwen en kinderen zagen hem nooit meer.

En juist toen de hartstocht voor de studie iets minder begon te worden, toen diep in hem de verveling alweer begon te leven, zag hij een kleine melkwitte ster, een trillende ster, vreemd en nieuw.

Op het moment, dat hij de ster ontdekte voelde hij een vreugde en verlangen en verwachting buiten alle afmetingen. Wat kan een enkele ster, die oneindig ver weg is, mij voor geluk brengen, vroeg hij zich af. Maar zonder dat hij begreep waarom was hij buiten zichzelf van blijdschap. Koortsachtig ging hij al zijn boeken nabladeren. Toen vond hij het......

In de schemer, tussen het laatste daglicht en het eerste licht van de sterren, vertrok de stoet. De mensen gingen voor hun deuren staan of liepen naar buiten om hem te zien voorbijgaan. Ze klommen op de daken of in de bomen. In de straten durfden ze niet blijven staan, daar zouden ze onder de voet gelopen worden door de brede poten van de beesten.

De stoet bestond uit olifanten, paarden, kamelen en een groot leger van dienaren. De dieren waren zwaar beladen met voedsel, water en tenten. Op de hoogste kameel zat Koning Caspar in zijn gebeeldhouwde draagstoel. Daarna volgden nog drie kamelen beladen met geschenken.

Zo trokken ze door de half donkere straten de stad uit. Uit sommige huizen scheen al oranjeachtig licht naar buiten en hier en daar brandde een fakkel als straatverlichting. Maar op de buitenweg tussen de velden hadden ze alleen de maan en de sterren. Ze staken zelf geen flambouwen aan om het licht van de trillende melkwitte ster, die hun de weg zou wijzen, niet te verduisteren.

Ze trokken langs de akkers en waadden op een ondiepe plaats door de rivier. Bij het maanlicht leken de kamelen en olifanten zwart en groter dan ze waren en de lange blauwe schaduwen die met hen mee gingen zagen er nog groter uit. Heel de nacht reisden zij. Pas toen het dag werd en de witte ster verdween, hielden ze stil om te rusten, te eten en de dieren voer te geven. Daarna sliepen ze: mensen en dieren heel de dag. Koning Caspar op een bed van zijden kussens in zijn koningstent.

Hoe lang zij gereisd hadden wisten zij zelf niet meer. Ze waren vergeten de dagen en nachten te tellen.

Ze hadden drie woestijnen moeten doortrekken: een woestijn van bergachtige rotsen, een grintwoestijn en een zandwoestijn. Op die lange barre tocht waren er velen gestorven: de paarden en olifanten en de helft van de dienaren. Alleen de kamelen en de sterkste mannen hadden het overleefd en Koning Caspar op de hoogste kameel in zijn gebeeldhouwde draagstoel.

Na de woestijnen kwamen er weer landen, waar mensen woonden. Maar zij werden door niemand aangevallen, misschien doordat zij 's nachts reisden of doordat zij met zovelen waren en Koning Caspar zo hoog en trots op zijn kameel zat. Of misschien ook doordat Degene, die hun de ster gegeven had, hen beschermde.

Tenslotte moesten zij nog één rivier doorwaden en een klein land doortrekken.... En toen knielde Koning Caspar in een klein huisje tussen een oven, een korenmolentje, een ploeg en wat timmergereedschap, en zijn goud, wierook en myrrhe legde hij voor een houten bedje op een lemen vloer.

Op de terugweg zit Koning Caspar weer op de zijden kussens van zijn gebeeldhouwde draagstoel en kijkt omhoog naar de trillende blauwwitte ster, die hen weer veilig thuis zal brengen. Eindelijk is het geluk niet van hem weggegaan zo gauw hij het gevonden heeft. Voor het eerst heeft hij nu de rust leren kennen, waarbij het niet nodig is vooruit te leven of terug te zien, maar waarbij elke minuut zelf voldoende de moeite waard is.

Hij is met de andere vorsten twee maanden in de kleine stad gebleven en iedere dag gingen zij naar het Kind.

Misschien was hij maar een uur van elke dag bij het Kind, maar hij kan zich van heel het stadje niet of niemand meer herinneren dan het Kind. Zijn Moeder en zijn Vader.

Eens was hij alleen met het Kind. Hij had Het vol eerbied voorzichtig op zijn knie genomen en verzadigde zich met kijken naar dat gezichtje en met strelen van die handjes en voetjes.

Het Kind kon nog niet praten. Maar Het keek Koning Caspar lang en ernstig aan en opeens streek Het met Zijn handje langs de baard van de koning. De ontroering die hij toen voelde vloeit iedere keer als hij eraan denkt weer in hem terug.

Koning Caspar kijkt naar de witte ster en denkt: nu ben ik gelukkig. Want de zoetheid is nog in hem; hij neemt het Kind overal met zich mee.

En dan waait er plotseling een vreemde gedachte door hem heen: het Kind heerst over alles wat bestaat. Het kruipt op blote voetjes rond op een lemen vloer. En ik zit in een gebeeldhouwde draagstoel op zijden kussens.

Zijn eerste opwelling is uit de draagstoel te klimmen, zijn vergulde sandalen uit te trekken en op blote voeten achter de kameel door het zand te gaan sloffen. Hij volgt zijn ingeving niet meteen, maar gaat er eerst over denken. Hij overweegt de mogelijkheid iets te lang. En daarna houdt de zachtheid van de kussens hem tegen.

Ik zou eigenlijk buiten mijn koningstent moeten gaan slapen, denkt hij, tussen de doornen op de harde rotsgrond, die nog heet is van de dag. Ik zou niet meer water dan de dienaren moeten drinken, want zij lopen en ik zit in mijn draagstoel......

Er is een wolk gekomen voor zijn geluk en een diepe rimpel in zijn voorhoofd. Hij doet niet zo maar iets, wat hem invalt, omdat hij het voor het Kind overheeft. Hij gaat zich zitten afvragen, wat hij het Kind schuldig is. Het wordt een soort belasting, die hij moet betalen.

En onder dit passen en meten verdwijnt zijn geluk.

Tenslotte vindt hij er dit op: ik kan niet naast de kameel gaan lopen, omdat ik nu eenmaal koning ben. De dienaren zouden geen eerbied meer voor mij hebben. Als ik minder water dronk en in de open lucht ging slapen, zou ik zwak en ziek in mijn land aankomen en misschien wel sterven. Voor mijn land moet ik sterk blijven, mijn leven is voor het volk meer waard dan dat van mijn dienaren.

Maar als ik in mijn land ben, zal ik een goede koning worden. Ik zal alles overhebben voor mijn onderdanen. Ik zal de veroverde volken een deel van hun bezittingen teruggeven en hun meer vrijheid laten. Ik zal iedere dag een paar uur vrij maken voor de koningin en onze kinderen.

Waar komt nu weer opeens die zonderlinge gedachte vandaan: mijn oudste zoon is flink genoeg. Hij zal graag willen regeren. Aan hem kan ik misschien goedmaken wat ik mijn vader tekort gedaan heb? En houden de mensen toch eigenlijk al niet meer van hem dan van mij?

Nee, nee, zegt hij angstig. Later...... Eerst zal ik hun allemaal laten zien, dat ik toch wel een goede koning ben. Laat ik liever aan het Kind denken.

Maar waar is het Kind? Hij kan het niet meer terugvinden.

Als zij uit de woestijn van bergachtige rotsen het eigen land binnengaan, zien ze eerst niets anders dan verbrande dorpen en velden.

De koning kijkt verschrikt in het rond.

„Het zal door de hitte gekomen zijn" zeggen de dienaren. „Er zal bosbrand geweest zijn......" dan ziet de koning gelukkig ook weer goede velden en dorpen.

Maar waar zijn de mensen? De dorpen en steden lijken zo verlaten. En als er mensen in de straten zijn, blijven ze niet staan om eerbiedig voor de koning te buigen, maar lopen ze haastig weg een huis binnen.

Vreemd, vreemd, peinst de koning.

„Het komt door de hitte", zeggen de dienaren. „Iedereen blijft in huis."

Maar Koning Caspar kan een angstig voorgevoel niet onderdrukken.

Ook de straten van de hoofdstad zijn leeg. De ingang van het paleis ligt verlaten. De koning betreedt de marmeren trappen en de hal...... Is er niemand om mij te ontvangen? Is dat een thuiskomst voor een koning?

„Het komt door de hitte," zeggen de dienaren. „Ze wisten niet wanneer U zou terugkomen. Ze hebben U nog niet verwacht."

De koning laat zich naar zijn eigen vertrekken leiden. Hij stuurt een dienaar om de koningin te gaan halen.

„De koningin heeft zich te ruste gelegd," is het antwoord, dat de dienaar brengt. „Zij zal morgen bij U komen."

Hij stuurt een andere dienaar om de raadslieden.

En dan komt enkel de oude leermeester van de koning om wie hij niet gevraagd heeft. De oude man doet omzichtig alle deuren van het vertrek dicht, kijkt achter alle gordijnen en gaat dan dicht bij de koning zitten fluisteren.

„Ik zal U vertellen, wat er gebeurd is: de koning van het Noordelijk land is in opstand gekomen en heeft met behulp van de twee andere volken Uw land veroverd. Hij heeft zich tot koning over het hele rijk gemaakt en de koningin tot vrouw genomen. Hij is hier dichtbij in het paleis."

Koning Caspar is wild opgesprongen. „Maar dat is......"

„Stil" fluistert de leermeester. „Het kan U het leven kosten."

„Daar ben ik niet bang voor," roept Caspar. „Ik heb recht op mijn eigen land en mijn eigen bezittingen. Ik zal het terugwinnen."

„Stil." De leermeester houdt hem de hand voor de mond. Even vecht Caspar met de leermeester, dan wordt hij wat kalmer.

„Kan ik dan geen leger op de been brengen?"

„U hebt zich de laatste tijd zo weinig met het land bemoeid," zegt de leermeester voorzichtig „Ze hebben zich allemaal overgegeven."

„Maar de dienaren dan? Er moet toch een menigte mensen op mijn hand zijn?"

„Ik zei al, U hebt zich de laatste tijd zo weinig met ons allemaal bemoeid......"

„Maar mijn kinderen, mijn oudste zoon... "

Het blijft stil.

Dan zegt de leermeester vlug: „Luister, koning, we hebben niet veel tijd. Eet eerst wat en dan is hier een grijs kleed en een paar sandalen van touw. U moet vannacht nog vluchten. Zij zijn van plan U te vermoorden."

En als koning Caspar het nog niet begrijpen kan: „Er is werkelijk niemand meer, die U helpen wil. De dienaren, met wie U gereisd hebt zijn te klein in aantal. Ze zullen niet durven. Ik ben de enige, die nog iets voor U wil doen en misschien moet ik het met mijn leven betalen."

Door een zijpoortje verlaat koning Caspar het paleis, op sandalen van touw in een grijs haren kleed, met een kap over zijn hoofd getrokken.

Hij loopt buiten adem met een kloppend hart. Bij iedere straathoek verwacht hij een moordenaar.

Zo loopt hij een paar dagen en nachten. Soms slaapt hij enkele uren onder een struik of eet hij wat rauwe knollen van het veld.

Het is gelukkig, dat de angst zijn leven te verliezen voorlopig alle andere pijn verdooft.

Eindelijk is hij uit het land gekomen in de woestijn van bergachtige rotsen. Het is laat in de avond en uitgeput valt hij voorover neer op de harde rotsgrond, tussen de dorens. En dan komt hij eindelijk tot besef van alles. Nu lijdt hij hevig om wat hij nooit heeft gewaardeerd. Het is nu zwart om hem heen.

En het Kind? Het heeft hem in de steek gelaten. Het heeft zich een vijand getoond. Tenslotte verlost de slaap hem.

Als hij wakker wordt is hij eerst heel verwonderd, omdat de hemel van zijn bed blauw is met lichte bloemen. Dan ziet hij, dat hij tussen de dorens ligt en hij herinnert zich alles weer. Maar het zijn de dorens van een bloeiende struik. Hij heeft de vorige avond niet meer kunnen zien, dat hij tussen de bloemen ging slapen.

Zijn kleed is nat van de dauw. Hij komt overeind en doet een paar passen. Hij voelt zich bijzonder uitgerust. Het is wel fijn in de open lucht wakker te worden en met blote voeten door de dauw te lopen denkt hij. Ik heb nooit geweten dat het zo heerlijk was. Maar als een kind kan ik dat nu van voren af aan gaan meemaken.

Dan hoort hij ruisen. Hij loopt om een rotsblok en ziet een heldere snelstromende beek. De bergwand erachter is helemaal met bramen begroeid. De vruchten zijn groot en rijp. Er is ook een grasveld......

Hij weet niet, wat hij het eerst wil doen: drinken of bramen eten of zich baden in de beek. Daarom knielt hij enkel neer om het Kind te bedanken. En plotseling heeft hij een vrede in zijn hart zo groot als hij zelfs niet had, toen hij bij het Kind was. Hij ontdekt dat zelf met verwondering. Nu ben ik alles kwijt, nu heb ik niets meer en daarom ben ik nu ook helemaal voor het Kind. Ik zal Het gaan zoeken en doen wat Het van mij verlangt. Misschien zal ik onderweg vermoord worden of sterven van de dorst. Maar dat is niet erg. Het Kind zal me wel op de een of andere manier helpen.

„Nu heb ik niets meer," zegt hij dan weer hardop, verbaasd. „Nu staat mij ook niets meer in de weg om gelukkig te zijn."

A. W.

DE WREDE HERODES

Juist toen het koor een strijdlustig: Et in terra pax inzette, zag hij dat het Kindje bewoog. Het draaide zijn hoofdje naar links en probeerde daar iets te zien. Hij was er volkomen zeker van, maar niemand reageerde. Jozef beurde nog altijd de lantaarn omhoog, en het licht beefde niet. Maria zat stil en gelukkig te bidden. De oude herder kwam langzaam aanstrompelen, de ander pakte zijn broodzak uit en de jongen speelde versteend op zijn fluit.

Hij keek scherper. Het Kind bewoog! Hij zag het toch duidelijk. Maar nog bleven al de anderen onbeweeglijk. Zag dan niemand het? Hij keek eens om, naar zijn buren, achter zich. Het koor ging geconcentreerd, en de patiënten zaten als altijd, een compact blok starre gezichten, dode spiegels van hun geschonden geest. En ook aan de andere kant van de hoge tussenmuur, waar de vrouwen zaten, bleef alles rustig. Zou hij dan toch gek zijn? Maar toen bewoog het Kind weer, het keek naar links, het strekte zijn armpjes uit. Het Kind was bang — hij wist het ineens zeker. Hij zag dat het schreide, ook al hoorde hij het niet. Hij stond al half overeind, tuurde scherp naar het linker gedeelte: rotsen, hier en daar een dennetje, en daartussen in de verte de Drie Koningen, twee al goed zichtbaar, de derde half verscholen achter een rotsblok. Hij zag alleen de zwarte kop en.... ook die bewoog. Die loerde voorzichtig rond, het wit van de ogen blikkerde. 't Waren gemene ogen. En toen doorzag hij het onmiddellijk. Dat was Caspar niet, dat was Herodes, die het Kind wilde doden. En niemand zag het verraad. Alleen hij. Hij was al weg, de bank uit, sprong tussen de herders door naar voren. Het ging allemaal razend vlug. Hij greep, tilde de [illegible]urk met beide handen hoog boven zijn macht. Even wankelde hij onder 't gewicht, maar dan slingerde hij hem met een zwaai van zich af, pal tegen de eerste pilaar.

Er was ineens een volkomen stilte, waarin de stukken gips naar beneden kletterden als een instorting. Hij zag zich zelf daar staan. Zijn zieke geest schiep een explosie van gevaar. Hij liet de vrouwen hysterisch gillen, de mannen schreeuwden door elkaar, verplegers riepen luidkeels om stilte, de organist trok alle registers open en speelde dat de gewelven er van dreunden. Heel het blok mensen voor hem kwam in verwarde beweging. Maar hij, tussen de rotsen, zag het niet eens. Hij stond daar, groot, nog hijgend van de hevige inspanning. Hij zag niets dan een berg gips, en die werd als maar groter, die bleef bewegen, die leefde en groeide, er kwamen overal koppen uit te voorschijn, zwarte, gemene koppen met wit opblikkerende ogen. Ze zweefden naderbij, langzaam, dreigend. Hij stond daar doodstil, verlamd van schrik, gevangen in een afschuwelijke hypnose. Maar toen hij zag dat ze gingen in de richting van het Kind, brak de ban. Hij sloeg om zich heen met zijn sterke vuisten, hij schopte, trapte, draaide rond, beukte met hoofd en schouders in een wanhopig gevecht om het Kind te redden. Maar hij moest achteruit. Handen grepen hem vast, er was een orkaan van geschreeuw rond zijn hoofd, hij voelde zich van alle kanten ingesloten, hij gromde, schudde zich als een dier. Een klein ogenblik was hij vrij, en in dat kleine moment was hij de engel die met luide stem tot Jozef riep: „Sta op, en vlucht naar Egypte".

Hij was buiten. Hoe? Waar? Hij wist het niet. Ergens waar de aarde naar alle kanten wijd en open lag. Hij rende met grote stappen. De kou was een tastbare weerstand tegen zijn gloeiend, bonzend voorhoofd. Hij liep maar, holde, sprong. Hij dacht niet, hij wist niets, hij vloog als door een leegte. Soms keek hij achterom, daar kwamen ze in gesloten massa op hem aanstormen, de kerels met hun zwarte koppen. Ze ranselden hun paarden op tot een stormend tempo. Maar hij bleef ze voor. Heel in de verte, donker tegen het wit van de sneeuw, bewoog zich een klein maar haarscherp silhouet: een ezeltje, en zij er boven op, en daarnaast de vermoeide gestalte van de oude man, die het arme dier en zich zelf steeds maar opjoeg tot een veel te hoog tempo. Daar was het Kind dat hij moest redden. En al die andere kinderen. Betlehem! Waar was toch Betlehem? Hij moest roepen, schreeuwen, dat de mensen het zouden horen: „red het Kind!" Ze stonden al om hem heen in dichte rijen, door agenten op het trottoir gehouden want de rijweg moest vrijblijven. Ja, die moest vrijblijven. Hij liep er tussen door als een Marathonloper, maar niemand juichte. Ze keken maar met grote, angstige ogen. Maar ze deden niets. Hij droeg een fakkel in zijn hand, een grote bundel van vlammen, die rossig achter hem aan wapperde. Hij was een verschrikkelijke boodschap, die als een lopend vuur door de stad ging. „Red 't Kind! Red toch het Kind. Ze komen! Waar is Betlehem?" En de mensen stonden daar maar als twee levende maar bewegingloze muren. Ze hadden nu allemaal een kerststalletje in de hand, en dat lieten ze zien. Ze hielden het zorgzaam vast, en ze lachten naar hem, kinderlijk, met iets van domme angst in hun ogen. Ze hadden allen dode gezichten, zoals de mensen in het gesticht.

Hij was ineens wanhopig moe. Hij liet zich vallen in de sneeuw, languit, met zijn heet gezicht in de koude sneeuw, en zijn vingers grepen in de sneeuw. Hij duizelde, het was of de aarde razend ronddraaide, zich schudde om hem af te werpen, maar hij hield zich vast aan de sneeuw, hij hield zich vast. En hij hoorde ze dichterbij komen, achter hem. De harde grond dreunde er van. Ze schreeuwden, gilden, er kwam een stortvloed van geluid op hem af, gemeen en dreigend geluid. Toen kwamen ze over hem heen, als een lawine. Paarden, steeds meer paarden. Voor en achter hem, aan alle kanten sloeg hun glinsterend hoefbeslag in de grond, als scherven van granaten. Hun vaart rukte aan hem als een wervelwind. Hij lag in 'n wolk van sneeuw, of was het een doodkist zonder deksel, en de paardepoten roffelden rond hem neer op de harde grond als een verschrikkelijk bombardement. Hij lag daar doodstil, klein en in elkaar gedoken van een wurgende angst, en dat duurde nog toen het al lang voorbij was. Hij lag daar maar, met zijn ogen open in de sneeuw, en hij fluisterde met droge lippen, en met afschuw in zijn stem voor de eigen woorden: „het Kind, ze zullen het doden!"

Toen hij opkeek was de hemel rood, en de sneeuw was rood. Vlakbij sprong een groot vierkant van vuur omhoog naar de koude hemel. De vlammen lekten als de vieze tongen van grote dieren. Hij wist dat hij te laat kwam. Maar hij ging toch, dodelijk vermoeid. Er was een verschrikkelijke leegte in zijn hoofd, het deed pijn, een martelende pijn, die treiterig heen en weer sprong door zijn arme hoofd, alsof een rat knaagde aan de wanden van zijn kooi. Maar hij ging. Tussen de brandende huizen. Hij zag de dode kinderen liggen voor alle deuren, zo klein, zo weerloos. Hij zou ergens willen gaan zitten om alleen te zijn met al dit leed. En toch liep hij verder tussen de brandende huizen, tussen de grote kolommen rook, die recht omhoog stegen naar de nachtelijke hemel. God nam het offer aan. Maar hij kon het niet meer zien. Hij sloeg de handen voor zijn ogen, drukte ze er tegen dat ogen en handen pijn deden, maar de rode gloed van het vuur smolt er doorheen, welde tussen zijn vingers door als bloed. De mensen kermden om hem heen, woordeloos maar verschrikkelijk om aan te horen. Ze liepen maar rond, onrustig en angstig als dieren op zoek naar hun verloren jongen. Het was één groot en verdrietig bewegen van moeders, zacht en meelijwekkend klagend, of in wilde uitzinnigheid met loshangende haren, met de handen als vuisten omhoog naar de geheimzinnige hemel. De nacht was vol van de indringende stem van het verdriet. Het was de stem van Rachel, die weende om haar kinderen, en ze wilde niet getroost worden, omdat ze niet meer zijn.

Hij was weer even terug in de kapel van het gesticht. De diaken zong het Evangelie, plechtig en galmend onder de wijde gewelven. Vooraan stond de kerststal. Het zachte licht van Jozefs lantaarn bescheen het Kind en Maria. Rechts kwamen de Drie Koningen aangelopen. Maar het was niet echt. Hij was daar niet. Hij stond hier buiten in het brandende Betlehem. De vlammen joegen hoog op, muren stortten vonkend ineen, de mensen waren gek van verdriet. En het was alles zijn schuld. Hij was te laat gekomen, hij wist wat er gebeuren moest en hij had het niet verhinderd. Herodes reed nog altijd rond met zijn zwarte schurken. Ze zochten het Kerstkind, en hij wist ineens beangstigend zeker dat ze het zouden winnen, deze nacht nog.

Het was zijn noodlot om altijd te laat te zijn. Hij was alleen in de brandende stad, en de kinderen, de ontelbare onnozele kinderen trokken er doorheen, dwars door het vuur, door de rook, door de brandende muren, ze trokken over de wereld, die fel te branden hing in het onmetelijk heelal. Hij zag ze voorbij trekken, de kinderen van Betlehem met hun grote rode wonden, die van de kinderkruistocht met hun ontroerende vastberadenheid, de kinderen van Griekenland, ontvoerd voor op stormende zwarte paarden. Ze riepen om hulp, en hun kermen schreide nog lang en verschrikkelijk na door de donkere nacht, waarin ze verdwenen. Hij zag de kinderen van Hiroshima, als een eindeloos corso van wreed geschonden bloemen. En de kleine donkere Jodenkinderen, die stierven in de oorlog. Ze liepen hand in hand, ernstig en schuw, met grote treurige ogen, die vroegen waarom het zo moest, waarom er voor hen geen plaats was op de wereld.

Hij vluchtte weg, de donkere nacht in. Maar het was niet donker, de sneeuw gaf een spookachtig licht, de sterren waren kleine zoeklichten aan de hemel. Hij hoorde orgelmuziek, zacht, een oud kerstlied. De engelen zongen, en de herders trokken haastig voort op zoek naar het Kind. En toch was hij alleen, een hulpeloos mens, die angstig rondspeurde naar een bewegende stip op de grenslijn van de wereld. Want ze hadden het Kind nog niet. Misschien was de vlucht gelukt, misschien was het toch nog veilig geborgen binnen de stenen driehoek van een piramide. Maar hij hoorde al weer de doffe dreun van de paarden, het monotone dreigende gillen, aan alle kanten om hem heen. De paarden renden rond over de wereld in strakke jagende formaties.

De nacht was groot en dreigend stil.

En toen ineens, zag hij Jozef naast het ezeltje. Hij sprong vooruit in een bezeten vaart, hij holde met grote, overspannen stappen, hij struikelde.... er ging een dierlijk gebrul op van alle einders, alsof de wereld hem uitlachte. En het hield niet op, het galmde treiterig en gemeen door de nacht. Hij kreunde van pijn en angst, sprong weer op. Hij zag hoe de paarden plotseling keerden, als zwarte lansen stieten de kolonnes naar een punt op de horizon, en in de opening, die snel kleiner werd stond het hulpeloze beeld van Jozef met het ezeltje. Hij holde verder in het wanhopig besef dat hij toch weer te laat was. De hemel scheurde als een voorhang, en in het open vlak van licht zag hij een kort ogenblik het Kind, het Kerstkind, gespijkerd op een onmenselijk groot kruis....

Het werd zwart en rood voor zijn ogen. Hij sprong overeind in een geladen gespannenheid van heel zijn lichaam, zijn vuisten schoten krampend naar boven, en hij schreeuwde....

De dienst viel plotseling stil. Ze waren onmiddellijk bij hem. Verplegers grepen hem vast, trokken zijn armen omlaag. Hij verzette zich niet. Er was geen kracht meer in hem, alleen maar een overstromend verdriet. Hij sloeg de handen voor zijn ogen om maar niet meer te zien. Ze brachten hem buiten. Er ging een dokter mee. Tranen drupten onder zijn handen vandaan, en zijn vingers zaten als dode dingen geklemd rond zijn voorhoofd. En die dichtbij zaten hoorden hem al maar fluisteren met een vreemde, hese stem: „Ik heb het Kind niet kunnen redden. Ik heb het niet kunnen redden."

De deur viel achter hen dicht. Het orgel speelde weer. Het werd weer rustig. Vooraan, in een zacht licht stond de kerststal. Het Kind lag stil in de kribbe. En de mensen van het gesticht, de mensen keken er naar met hun dode gezichten. Er werd gebeld voor de Consecratie.

HET GEKELDERDE KERSTSPEL VAN JOOST VAN DEN VONDEL

Liever een Haemstede die met bloedbespatte arm Klaeris van Velzen en bisschop Gozewijn doorstak

(Van een bijzondere medewerker in Nederland)

De kerstviering van 1637 lag, voor wat Amsterdam betreft, wel een beetje in stukken. Fel hadden de hervormde predikanten gestookt bij schout en burgemeesters om te bewerkstelligen dat de nieuwe schouwburg, het trotse theater aan de Keizersgracht waarvoor Amsterdam veel goudstukken had neergeteld, niet zou worden geopend. De grote poëet van die dagen, Joost van den Vondel, had voor de plechtige opening een kerstspel geschreven, Gijsbrecht van Amstel genaamd. Het was, zo hadden velen in Amsterdam reeds achterhaald, een „werck dat dese stad en burgerij moght behagen". De rechtsgeleerde Huig de Groot, de kring van Muiden en raadsheer Nikolaes van Kampen, hadden van Vondels nieuwste werk verteld: een treurspel, waardig voor een plechtigheid als de schouwburg-opening en voegend bij een feest als kerstmis.

Maar ook de predikanten hadden er lucht van gekregen en hun gevoelige oren gespitst. Met klem maanden zij het stadsbestuur „de verthoninge van de supersitiën van de paperije alsmisse en de andere ceremoniën" af te gelasten. De magistratuur weigerde toe te geven. Maar heviger nog dreigden de predikanten met de „wraak Gods" en met kwalijkheden, waardoor wellicht de nieuwe schouwburg gevaar zou lopen. Het stadsbestuur besloot de openingsvoorstelling te verdagen tot de 3e januari van het volgende jaar. Nog waren de predikanten niet tevreden en zij bleven het stadsbestuur hun dreigementen toevoegen. Toen de schouwburg op de 3e januari 1638 werd geopend, zag men dan ook geen schout en schepenen, geen burgemeesters en raadsleden. Desondanks had zich een verwachtingsvolle menigte 's middags tegen vier uur naar de Keizersgracht begeven. De toortsen in de gangen kronkelden gelig op bij het passeren van al dat deftig gezelschap, de rijke handelsheren met hun Herengrachtgodinnen, het uitgelaten volk dat zich vergaapte aan de spitse spreuken op de muren. Men bewonderde vanaf zijn plaats de lijnen van de zaal, de glans der aankleding, de ruimte van de speelplaats. Niemand vermoedde dat het theater van Vincenza hiervoor model had gestaan. Kerstmis mocht al weer in het verleden liggen, men voelde zich in een behaaglijke feeststemming.

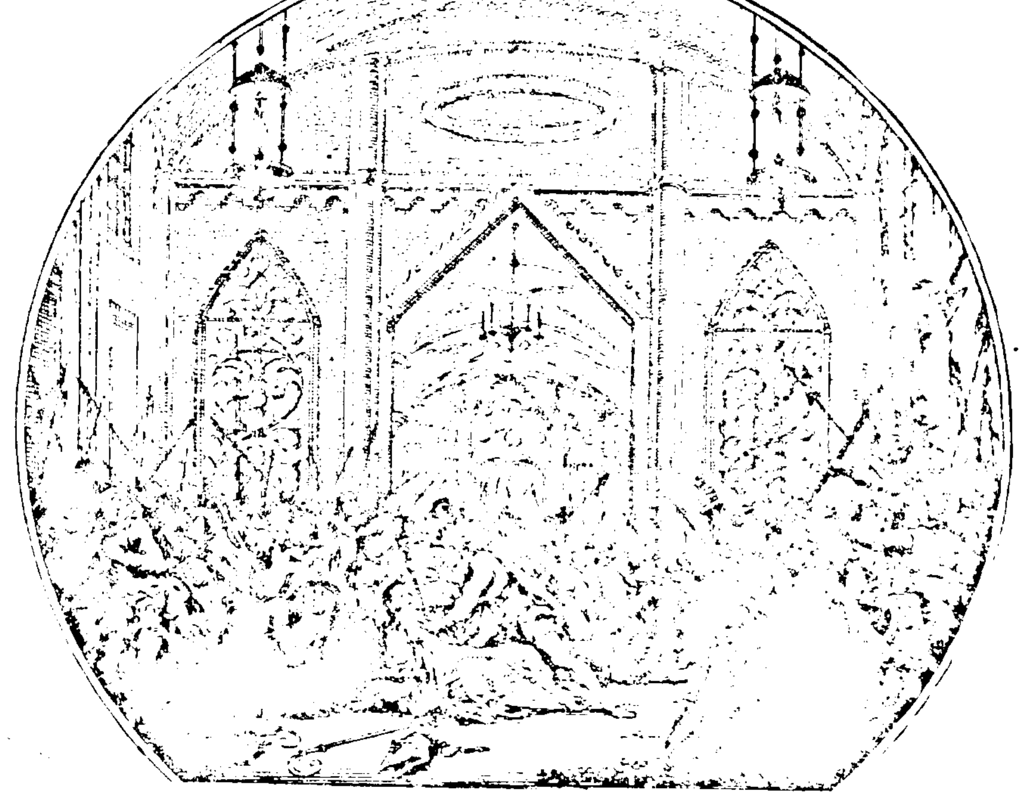
Het is niet met zekerheid te zeggen of Hooft met zijn vrouwelijke gezelschap, Tesselschade, Roemer Visscher, Barlaeus, Baeck en de overige kunstzinnige vrienden en vriendinnen van Vondel zich tussen de eerste bezoekers hebben bevonden. Het stadsbestuur, niet meer te weerhouden door de roep van een onvergelijkelijk succes, liet zich naar de elfde voorstelling lokken, zodat het voor de magistratuur bestemde inleidingsvers toch nog uitgesproken werd.

IJdele adjudant

Vondels kerstspel werd uitbundig in de ganse stad toegejuicht. De schutters waanden zich allen Gijsbrechts afstammelingen, zelfs heeft de ijdele adjudant Willem van Ruytenburch, toen hij zich met de korporaalschappen van Banning Cocq door meester Rembrandt liet conterfeiten, op zijn pronkerige kraag GIJSB. laten aanbrengen, als ware hij uit het geslacht van de heer van Amsterdam.

Troje, de Nederlandse geschiedenis Gijsbrechtverering, die aan de bewondering voor filmgodinnen en sportkoningen herinnert, werd de voedingsbodem voor de unieke traditie die wij thans kennen. Hoe onthaalde men de spelers, van wie vermoedelijk Thomas de Keyser de rol van Gijsbrecht en Pieter de Braay in vrouwekleren Badeloch vertolkt had! Men wist niet beter of de geniale kousenkoopman had geput uit betrouwbare historische bronnen. En die geschiedenis kenden de Amsterdammers, gelijk hen de plaatsen vertrouwelijk in de oren klonken, waartussen Gijsbrechts lotgevallen zich afspeelden. Men snoof van welbehagen bij de toespelingen op het voorval met het turfschip van Breda, men wist van de vermelde overstroming. Een enkele ingewijde herkende in de rol van Badeloch iets van Vondels vrouw Maeiken, wier dood in 1635 hij zo diep betreurd had.

Kon Vondels machtige geest het aan tegelijk het oudheidsgebeuren bij Troje, de Nederlandse geschiedenis en de liefde voor zijn stad op het intieme kerstgebeuren te betrekken? Als men de strofen uit de Gijsbrecht leest of hoort, beseft men telkens dat de kerstgedachte daarin deel uitmaakt van het zich ontvouwende treurspel. Maar als men zich voor de geest haalt hoe die eerste voorstellingen, die toch onder de leiding zullen hebben gestaan van zo een gevierd rederijker als Vondel, opgevoerd zijn, begint men te twijfelen aan die zinvolle kerstgedachte.

De zgn. stomme vertoningen werden vroeger met veel verve uitgevoerd. Het grote „stomme" moment in de Gijsbrecht was wel het vermoorden van bisschop Gozewijn en de Klaerissen. Vondel zelf schuwde deze spelmomenten niet. Links op de afbeelding houdt de bode het verhaal over het gebeuren achter zijn rug, waarbij bisschop Gozewijn aan zijn baard wordt getrokken, Klaeris van Velzen doorstoken door Witte van Haemstede en de Sparenwouder reus, boven iedereen uitstekend, schrik en ontsteltenis zaait.

Dikhuidige drinkebroers

Het tijdperk was dat van de veroveraar Frederik Hendrik. De Gouden Eeuw heet ruw en schijnt verpersoonlijkt te zijn in de losse, dikhuidige drinkebroers van Jan Steen en Adriaan Brouwer. De handeldrijvende Hollander begon zich bewust te worden van de macht van zijn rinkelende buidel. De acteurs waren liefhebbers, overdag ambachtslieden of neringdoenden als ze tenminste niet te veel tijd in de kroeg verspeelden. Hoe zullen uit hun mond de stille vervoeringen der reien hebben geklonken, hoe de menselijke aandoeningen zijn verbeeld? En regisseur Vondel schuwde de plastische vertoningen van zijn dagen niet. Het innemen van het Karthuizer klooster en de moord op bisschop Gozewijn en de Klarissen zullen als geliefde intermezzo's vertoond zijn. Na Diedricks woorden „nu mannen, treckt vrij in, treckt voor, ick blijf de leste" zullen de manschappen achter de coulissen zijn teruggelopen de planken op, achter de laatste soldaten aan om een formidabele overmacht te suggeren. En men kan er van op aan dat Haemstede, zoals de bode omstandig verhaalt, met bloedbespatte arm Klaeris van Velzen en bisschop Gozewijn heeft doorstoken en dat de Sparenwouder reus (op stelten) en de andere trawanten een gruwelijke moordpartij op de nonnetjes te zien hebben gegeven.

Hoewel behalve het volk uit de stegen ook Vondels illustere, kunstminnende vrienden in geestdriftige bewoordingen de faam van het treurspel verbreidden, moet men toch geloven dat alles wat naar kerstmis zweemde, in wonderlijk contrast met het geheel gestaan heeft. Ook al werden de reien van Klaerissen en Maagden gezongen op de melodie van „O kerstnacht", begeleid door twee strijkers en een blazer, en ook al zong men tijdens de kerkscène het lied van Simeon van het Maria Lichtmisfeest.

Op het kerstfeest van de vier volgende jaren na de eerste serie van dertien voorstellingen is de Gijsbrecht niet opgevoerd, hetgeen men als een succes op de rekening van de predikanten mag schrijven. Tijdens Vondels leven is het treurspel 120 keren opgevoerd. De eerste van een nieuwe serie opvoeringen begon meestal op de laatste speeldag in de week voor kerstmis of op de avond voor het feest. Maar ook op andere maanden van het jaar kwamen Gijsbrecht en de zijnen ten tonele.

Bittere aanslagen

De kerstgedachte heeft menige bittere aanslag moeten ondergaan. Toen Vondel nog leefde, werden de „aenstootelijke saken geroyeert", hetgeen dan de roomse zaken waren. Na Vondels overlijden kreeg Jan Vos de leiding, die van de Gijsbrecht als het ware een oorlogsfilm maakte. De leden van de rederijkerskamer Nil Volentibus Arduum lieten de reien van de maagden en de edelingen weg, schrapten of veranderden passages waarin over God gesproken werd. Simeons lied moest het ontgelden en daarvoor zong men een neutraal kerstdeuntje. Het was toen na 1680 en het ging met de schouwburg lang niet meer zoals men wenste. Jaren verstreken soms voordat de Gijsbrecht weer werd opgevoerd. En dan waren woorden als God, Jezus en christendom veranderd in vage begrippen, stemmen over het geloof verdwenen, met het gevolg dat bijvoorbeeld broeder Willibrord nauwelijks meer een [illegible] hoefde uit te spreken. In de achttiende eeuw ging de acteur te werk zoals het hem goed dunkte, leverde er zijn commentaar bij en zijn banaliteiten, galmde luid wat hij zich nog herinnerde of wat hem gelegenheid gaf tot geëmotioneerd spel. De zgn. stomme vertoningen in de kloosters der Karthuizers en Klaerissen waren voor de toeschouwers in feite het aantrekkelijkste. Liever wachtte men nog op het naspel, dat sedert 1707 de bruiloft van Kloris en Roosje was. In de 19e eeuw is men de Gijsbrecht op 1 januari gaan spelen en niet eens helemaal doordat men de banden van het stuk met het kerstfeest niet meer voelde, maar vooral vanwege het schaarse bezoek omstreeks de kerstdagen.

Men mag misschien wel concluderen dat de Gijsbrecht als kerstspel een mislukking is geworden.

HOUDT DE KERSTBOOM BRANDENDE

Liefst met echte kaarsjes

(Van een medewerker in Nederland)

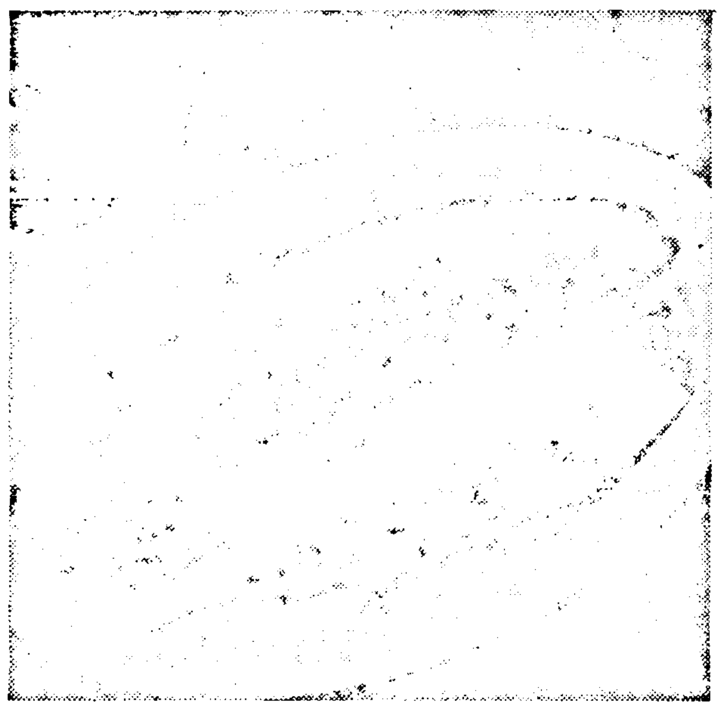
Wij hebben deze keer een kleine kerstboom genomen. De voorafgaande jaren had het formaat steeds hoger gereikt naar het hoge plafond van ons hoogste vertrek, hetgeen op de duur wat hachelijk werd in ons oude, erg brandbare huis. Want natuurlijk versieren wij onze boom met echte, levende kaarsjes, een heimelijk spel voor ons zelf, want elk kaarsje aan de boom is, als het brandt, voor ons een herinnering, een dierbare gedachte. Met de tijd zijn er steeds meer herinnering en stille gedachten bijgekomen, de hele boom vol, zodat wij nu maar hebben besloten tot een selectie, een opnieuw beginnen. Alleen de meest innige, de heel dierbare herinnering krijgt dit jaar nog een kaarsje. Wij verwachten, vanwege die kleine boom, een fel protest van het kroost, maar daar zullen wij ons niet aan storen. De jonge generatie, hebben wij allang bemerkt, wil wel een boom in huis, een heel imposante boom, maar als die er eenmaal staat, heeft zij er nauwelijks oog meer voor. Er echt naar kijken en telkens opnieuw van genieten als van iets zeer feestelijks en vooral geheimzinnigs, dat deden wij in onze jeugd, en dat doen wij vandaag op ons entje nog.

Maar onze kinderen zijn van een andere tijd, voor welke de kerstboom een ornament is geworden, een passief stuk achtergrond, precies als de radio. Bij allerlei mensen, hebben wij gemerkt, brandt de kerstboom de hele dag, net als bij hen de radio van vroeg tot laat aanstaat, ongeacht het program. Als wij in de Kersttijd matineus op stap gaan, valt het ons telkens op, dat in het vroege uur reeds overal in de huizen, waar wij dan zo langs lopen, kerstbomen branden. Aanvankelijk waren wij verbaasd, verbijsterd, maar geleidelijk is het tot ons doorgedrongen, dat in al die gezinnen 's morgens tegelijk de radio en de kerstboom aanging, zonder dat het iemand in huis nog opviel. Integendeel, zij zouden schrikken als het eens niet het geval was. Het aansteken van één voor één de kaarsjes als een plechtig ceremonieel, een feestelijk moment van de dag, waar het gezin zich voor verenigt, kent men niet meer. De stekker in het stopcontact en floep, de boom brandt, en verspreidt hetzelfde banale licht als de lamp in de gang. Wat blijft er van het wonder over, tenzij men zou beweren, dat juist dat floep, àan het wonder is.

Enigszins als aan Scrooge, in de derde zang van Dickens' „Christmas Carrol'', verschijnt aan ons in deze dagen de geest met de zachte, vriendelijke ogen, de kerstgeest van het Heden. En hij tovert voor onze verb'ding heel onze woning vol glanzende, rode bessen, hulst-, misletoe- en klimopblaren. Er hij tast voor ons op kalkoenen, ganzen en allerlei gevogelte, grote bouten vlees, speenvarkentjes, lange risten worst, pasteitjes, plumpuddingen, vaten met oesters, gloeiend hete kastanjes, roodwangige appels, sappige mandarijnen, heerlijke peren, geweldige taarten en grote schalen punch, waarvan de verrukkelijk geurende damp heel onze kamer vult. Bij alle ingekeerdheid, juist op een dag als Kerstmis, begeren wij overdadig het vette der aarde, proberen wij dat droomgezicht van Scrooge zoveel het kan te benaderen. Wij hebben ons daarbij afgevraagd wat nu eigenlijk een exclusief Nederlands kerstgerecht is, zoals kalkoen en plumpudding voor de Engelsman, gans voor Fransen en Duitsers, en stokvis voor de Finnen, en wij geloven die eer te moeten geven aan de Kerstrollade, van de allerbeste kwaliteit en naar behoren gekruid. Natuurlijk eten wij Kerstrollade.

Wij waren zeer onlangs op gezoek bij een goed vriend en collega, Wener par droit de naissance. Hij schonk ons een glas Wachauer Marillen Brandy, gestookt uit abrikozen, mèt een schoteltje walnoten en draaide er een paar Weense plaatjes bij. En zo kwamen wij te praten over de culinaire kant van het Weense Kerstfeest. Onze vriend is een gourmet, een expert, zelf actief aan de fornuizen, met ongelogen twintig kookboeken in zijn kast.

Favoriet op de Weense kerstdis, althans op Heiligenabend, is de karper. Reeds in november wordt die in grote hoeveelheden in tanks aangevoerd, uit Tsjechoslowakije en Polen, en vervolgens in karen in de Donau verwaterd. Zo uit de Donau komen ze bij de Wener op tafel, in moten gebakken dan wel gekookt in saus van witte wijn. In het laatste geval wordt de karper in zijn geheel opgediend, in het eerste bestemt men de koppen en afval, en vooral de kuit, voor een bijzonder soort soep, Fischbeutelsuppe. Na het visgerecht volgt een noten- of maanzaadstrudel, Bisschopsbrood van rozijnen en krenten, ofwel een compote van pruimen en gedroogde peren. Het geheel wordt besproeid met een goed glas Gumpoldskirchner.

Donaukarper, in saus van witte wijn.

Na aldus de Kerst-Donaukarper - culminatie van levensverheugend begrip - bij u te hebben geïntroduceerd, willen wij u nog vergasten op een lief, klein, select grapje, helemaal voor onder de kerstboom. De Drie Koningen zijn op weg naar Bethlehem, volgend de ster, die voor hen uitgaat. Op een gegeven ogenblik zegt een van de Koningen tot zijn collega's: Jongens, wij moeten voortmaken, het is al 20 minuten vóór Christus.

MIJN MOOISTE KERSTBOOM

Een jeugdherinnering van de dochter van PEARY, de man die de Noordpool ontdekte

Moeder," vroeg ik, „hoe moet dat nu met de Kerstboom?"

„Kerstboom?" herhaalde moeder een beetje verbluft.

„Tuurlijk," zei ik, „we moeten toch een Kerstboom hebben. Anders is het niet écht Kerstmis."

Dit gesprek vond niet plaats in de een of andere stadswoning in het verre, veilige Amerika, waar duizenden kleine meisjes ongetwijfeld óók om 'n Kerstboom zeurden, maar ergens in de buurt van de noordpool, en zover we keken zagen we ijs. Geen boom, laat staan 'n Kerstboom, te zien.

„Daar zullen we mettertijd wel over denken," antwoordde moeder beslist. „Laten we nu liever doorgaan met bakken." En we gingen door. Ik twijfelde er geen seconde aan — want voor een zevenjarige is alles mogelijk — of moeder zou ergens een Kerstboom vandaan toveren. Als haar dat lukte, zou het inderdaad een toverstuk zijn. We bevonden ons aan boord van de Windward en zaten vast in het poolijs van Payer Harbor in Ellesmere Land. In Juni van het jaar 1900 waren we noordwaarts gereisd om mijn vader, Robert Edwin Peary, te ontmoeten. Maar toen we zijn winterkwartier bereikt hadden, was hij daar niet. Hij had er geen vermoeden van, dat we met het schip met levensmiddelen zouden meekomen, en was daarom verder getrokken naar Ellesmere Land. We probeerden hem na te reizen. Het was een vreselijke tocht, tussen ijsschotsen door, die soms hoger reikten dan het schip. Gelukkig hadden we een ervaren kapitein, die alle denkbare voorzorgsmaatregelen had genomen. De reddingsboten waren permanent van water en voedsel voorzien voor het geval dat het schip gekraakt zou worden. Ze waren aan dek gebracht, want het was te riskant hen in hun davits te laten hangen, nu er aan beide zijden van de Windward zoveel ijs optornde. We mochten niet uit de kleren en moesten eigenlijk dag en nacht paraat zijn om het schip te verlaten. Zelf bleef de kapitein gedurende de week, voortdurend op de brug. Zijn eten werd hem boven gebracht en als hij ooit geslapen mocht hebben, heeft niemand hem dat in elk geval zien doen. We bereikten inderdaad Payer Harbor — maar daar was mijn vader óók niet Doodmoe van slaap en ongerustheid luisterden we naar de verhalen van de eskimo's, die uitlegden, dat vader verder noordwaarts getrokken was en waarschijnlijk op een basis bijna honderd kilometer landinwaarts zou overwinteren. Dit betekende, dat we geen schijntje van kans hadden hem te ontmoeten, want de kapitein was er terecht op uit de levensmiddelen te lossen en de steven zuidwaarts te keren.

Zwijgzaam van moeheid en teleurstelling kropen moeder en ik die avond voor het eerst na een week weer in de nachtkleren in bed en vielen in een loodzware slaap. Maar enkele uren later werden we gewekt. We kleedden ons snel aan, moeder zocht vaders papieren bijeen en we ontdekten, dat het schip scherp slagzij maakte, zó erg, dat we door twee matrozen, die op hun buik over de drempel van de hut reikten, werden weggetrokken. Aan dek gingen we regelrecht in de reddingsboot, vlak naast de reeds bijna verdwenen reling. Het sneeuwde en stormde. Vooraan in de reddingsboot deed een matroos niets anders dan de stukken drijfijs voor de boeg wegduwen. Zo bereikten we het land.

Daar was niets te zien dan wat huizen uit sneewblokken en hoezeer ik de Eskimo's ook bewonder, alleen in het uiterste geval zou ik daarin mijn toevlucht zoeken. We liepen op en neer om warm te blijven en keken naar de Windward, die in de verte nog zichtbaar was. Je schip verliezen in de IJszee is het ergste, dat er kan gebeuren. Je bent niet alleen je woning, maar ook je vervoermiddel naar de bewoonde wereld kwijt. Reeds hadden de mannen kabels van het schip naar de dichtsbijzijnde rotsen gespannen om te trachten het niet verder te laten wegzakken. Anderen, die tot het middel in het ijswater stonden, laadden snel de ruimen leeg. Hiermee bereikte men, dat we althans voedsel hadden, en er bestond een kans, dat het schip nog te redden viel.

Ik vergeet nooit die dag aan wal. Moeder verzon allerlei spelletjes om ons warm te houden en was zo vrolijk, dat ik pas later begrepen heb, hoe moeilijk de situatie eigenlijk was. Bij het keren van het getij gebeurde echter, wat de kapitein heimelijk gehoopt had: het schip richtte zich weer op. We werden teruggebracht aan boord. Door de patrijspoortjes was water binnengelopen.

Alles in de hut dreef, ook het beddegoed, maar we hadden weer een dak boven ons hoofd en konden zitten. De volgende dag bleek, dat de toegang tot de vrije zee vanuit de haven, waar we gestrand waren, versperd was door een enorme ijsberg. Er werd dynamiet tot ontploffing gebracht, maar niets hielp. We moesten de hele winter blijven waar we waren.

Tegenwoordig zou zoiets niet zoveel betekenen. Terwijl ik dit schrijf, is mijn broer, die ingenieur is, bezig te pakken om acht maanden naar Groenland te gaan, waar hij toezicht op een werk moet houden. Moeder wilde een hele lijst voor hem maken van wat hij moest meenemen, maar hij zei lachend: „Laat maar. Ik kan alles in Thule kopen en wat ze daar niet hebben, laat ik komen." Moeder legde haar potlood neer en keek me verbijsterd aan. *Wij* hadden het anders moeten doen om binnen de poolcirkel te overwinteren! Die winter van 1900 op 1901 was overigens niet moeders eerste poolwinter, noch de mijne. Mijn ouders trouwden in 1888 en moeder was misschien wel even bezeten door de pool als vader.

Toen ze meedeelde, dat ze in 1891 naar Groenland zou gaan en daar de winter met haar man doorbrengen, stond de hele familie op haar kop. Nog nooit was een blanke vrouw zó ver noordelijk geweest. Zou ze het kunnen volhouden? Ze ging en ze kwam terug, nadat mijn vader het noordelijk deel van Groenland van kust tot kust was doorgereisd, waardoor bewezen was, dat Groenland een eiland was. Vader was heel blij met dit succes en heel trots op zijn vrouw, over wie hij in een van zijn boeken schreef: „Ze heeft plaatsen bezocht, waar geen blanke vrouw ooit tevoren geweest was en waar menige man zich niet zou wagen. Vlak bij de plek, waar Kane en zijn groep (een vroegere expeditie — red.) zulk onbeschrijfelijk leed had doorstaan, leefde deze vrouw, die in weelde was grootgebracht, een heel jaar rustig en veilig. 's Zomers plukte en determineerde ze bloemen en schoot rendieren, eenden en zelfs zeehonden en walrussen voor onze proviandering. Gedurende de lange, donkere winter maakte en vervolmaakte ze met haar handige vingers en haar praktisch inzicht de kleren, waardoor het Astrup (de Deense metgezel van Peary — red.) en mij mogelijk werd de tocht om de noordpunt van Groenland zonder bezwaar af te leggen." *Nu* is dit misschien doodgewoon. Maar in 1891!

Moeder heeft er nooit van willen horen, dat ze iets bijzonders of heldhaftigs zou hebben gedaan. De geschiedenis van de walrussenjacht spreekt overigens boekdelen. Vader had zijn been gebroken, maar wilde er toch op uitgaan om eten voor de sledehonden te bemachtigen. Moeder ging toen mee en ging naast vader zitten met de bedoeling zijn been te beschermen, als het op de jacht wat wild toe zou gaan. Maar dit was lang niet haar zwaarste taak, naar later bleek. Een uur lang zat ze, uiterlijk doodkalm, innerlijk overtuigd, dat ze elk ogenblik kon verdrinken, op de bodem van de boot en laadde de geweren, terwijl woedende walrussen hun koppen uit het water staken, zó dichtbij, dat ze de dieren had kunnen aanraken. Als een er van zijn slagtanden om de rand van de boot had gehaakt, zou hij haar heel gemakkelijk hebben kunnen laten kantelen.

In 1893 ging moeder opnieuw naar de poolstreken en ditmaal was iedereen dubbel boos, omdat ze een kindje verwachtte. Ze vond die boosheid overdreven; een dokter en een verpleegster maakten immers deel uit van de expeditie? Ik werd in September van dat jaar op Groenland geboren. Het huis, dat er gebouwd was als hoofdkwartier, was heel gezellig. De muren van moeders kamer waren met helgekleurde dekens behangen, wat warm stond en dienen moest om de tocht buiten te houden, en er lag een kleed op de vloer, waarvan volgens moeders eigen woorden „maar één keer in de week het ijs afgeschept behoefde te worden". Ze hoefde niet te zorgen voor het voedsel van de mannen, ze kon rustig doen wat ze wou en wachten op de baby. Nog niemand had toen ooit van noodzakelijke vitaminen gehoord. Het kindje kreeg geen zonneschijn in de poolwinter, geen hoogtezon, geen sinaasappelsap, geen groente, en na de periode van de borstvoeding alleen maar gecondenseerde melk! En toch schijn ik, toen de zon in het vroege voorjaar terugkwam, een stevig, gezond kind te zijn geweest! Mijn geboorte bracht de familie er toe in 1894 een schip te sturen om moeder en mij terug tehalen, terwijl de opzet was geweest, dat we zouden blijven tot 1895. Moeder wilde vader niet alleen laten, vooral niet, toen ze merkte, dat vele expeditieleden dolgraag mee terug wilden en hun tweejarig contract liefst maar vergaten. Maar mijn oom kwam nu ook op Groenland en hij adviseerde mij geen tweede poolwinter te laten doormaken op zo jonge leeftijd. Tegenstribbelend en met een bloedend hart ging moeder tenslotte met mij aan boord, terwijl vader achterbleef.

Had zij toen geweten, dat het schip betaald was uit de fondsen, waarmee de expeditie in 1895 zou hebben moeten terugkeren, dan zou ze gebleven zijn. Want hoe moest vader nu naar huis komen, als hij klaar was met zijn onderzoekingen? O, zei men, over het landijs naar de zuidelijke Deense nederzettingen en vandaar met een Deense boot. En als dit niet ging, moest hij maar een jaar wachten.

„Dát in geen geval," zei mijn energieke moeder en ze ging direct aan de slag om geld voor een schip bijeen te brengen. Ze praatte met vele schatrijke mensen, ondervond veel sympathie, maar kreeg weinig contanten. Daarom ging zij, die zich altijd op de achtergrond van vaders successen hield, tenslotte lezingen geven en zo kwam het geld bijeen. En toen? Toen mocht ze niet mee met het schip. De familie was er namelijk van overtuigd, dat mijn vader en de twee metgezellen, die bij hem gebleven waren, al lang dood waren en dat de schok te groot zou zijn voor moeder. Het schip vertrok dus zónder haar. Ja, er zijn eigenaardige vormen van zorgzaamheid in sommige families.

Niet alleen was mijn vader springlevend, maar hij had ook een belangrijke ontdekking gedaan: hij had namelijk de oorsprong gevonden van de ijzeren wapens, die de Groenlanders vroeger gebruikten. Men had een eeuw tevoren wel over ijzermijnen op Groenland gesproken, maar niemand wist ze te vinden. Vader ontdekte, dat er geen mijnen waren, maar dat de ijzeren speerpunten afkomstig waren van enorme, in de grond verborgen meteoorstenen met hoog ijzergehalte. Deze ontdekking werd zo belangrijk geacht, dat vader de middelen kreeg voor twee zomerexpedities naar Groenland, de eerste om drie van zulke stenen uit te graven en naar de kust te brengen, de tweede om ze naar Amerika te vervoeren. Op die twee expeditie gingen moeder en ik mee en hoewel ik pas vier was, weet ik nog, dat vader de grootste steen mijn naam had gegeven. Ik zag het eervolle van het geval toen niet in. Maar als ik nu in de hal van het planetarium in New York kom en daar de steen zie liggen, ben ik trots op die naam.

Toen vader in 1898 weer wegging, bleef moeder thuis, omdat zij weer een kindje verwachtte en ditmaal niet wilde riskeren, dat het voor vader bestemde geld zou moeten worden besteed aan een schip om háár terug te halen! Dit tweede kindje — een meisje — werd in Januari geboren en stierf een paar maanden later zonder dat vader het gezien had. Toen het schip met de post terugkwam, was het nieuws, dat vader schreef, slecht. In Januari waren allebei zijn voeten bevroren en al zijn tenen, op één aan elke voet na, waren geamputeerd. Hij schreef, dat hij binnenkort „weer even goed als vroeger" zou kunnen lopen, dat hij nog twee jaar overhad van zijn verlof bij de marine, dat hem voor deze poolonderzoekingen geschonken was, en dat hij „de verloren tijd moest inhalen". Natuurlijk wist hij niets van de dood van mijn zusje.

Pas toen ik volwassen was, heb ik iets begrepen van wat de toen volgende winter voor mijn moeder betekend moet hebben. Ze had tegen de wil en de wens van haar familie in besloten in de zomer van 1900 mee te reizen op het provianderingsschip. Het was een hele onderneming; zonder mijn vader was ze nog nooit noordwaarts gereisd en om de uitgaven te drukken zou er geen dokter aan boord van dit zomerschip zijn. Ze zou mij, een klein kind, meenemen en wellicht aan allerlei gevaren blootstellen. Toch wogen voor haar twee dingen zwaarder: ze voelde, dat ze het niet nóg eens twee jaar zou uithouden zonder vader, en bovendien wist ze, dat hij haar erg nodig had. Niet, omdat zijn voeten verminkt waren, maar omdat hij teleurgesteld was en tegengewerkt werd in zijn plannen.

Zo kwam het, dat moeder en ik midden in al dat ijs in December van het jaar 1900 bezig waren met voorbereidingen voor Kerstmis.

Aangezien de ijsberg, die de havenuitgang versperde, niet viel op te ruimen en de haven weldra zou dichtvriezen, wisten we, dat we opnieuw zouden moeten overwinteren. Moeder haalde van alles uit de voorraden, die men ons gestuurd of meegegeven had. We vulden een kous met heerlijkheden voor elk lid van de bemanning en voor al onze Eskimohelpers. Deze kousen knipten we uit stijf, wit muggengaas, een artikel, dat in de zomer aan de pool onmisbaar is, maar niet in de winter. Aan vaders voorraden en onze eigen noodzakelijke levensmiddelen mochten we niet komen, maar moeder had allerlei reserves en we vulden de kousen met vruchten en snoepgoed, een zilveren dollar voor elk lid van de bemanning, een pakje naainaalden voor de inheemse vrouwen en een zakmes voor de mannen. Het zag er in onze hut al gauw feestelijk uit. Terwijl we samen koekjes en cake bakten, begon ik over die Kerstboom. Daarna werd er niet meer over gesproken. Op de avond voor Kerstnacht gaf ik alle schepelingen hun kous en de kok schonk warme chocolademelk. Bij het naar bed gaan hing ik oudergewoonte ook mijn kous op. Veel zou er wel niet inkomen, merkte moeder op. Dat viel overigens de volgende morgen erg mee! De matrozen hadden speelgoed gemaakt en de Eskimo's brachten wat van hun prachtig ivoorsnijwerk, terwijl moeder ook nog een paar verrassingen voor me had. Die morgen maakten we een lange wandeling, praatten over vader, over thuis en andere Kerstmissen en daarna speelde ik aan dek met de inheemse kinderen. Later werd het hele groepje beneden gehaald om cadeautjes in ontvangst te nemen. De gasten waren heel blij en verrast, maar ik was totaal perplex — want op tafel stond, versierd met guirlandes van rozijnen en kleine, brandende stompjes kaars, een Kerstboom! Toen ik zo sprakeloos bleef staan — tegen mijn gewoonte in! — werden de andere kinderen ook stil. Ze dachten dat we de boom aanbaden, naar later bleek.

Pas dagen later hoorde ik, dat moeder de boom zelf gemaakt had. De scheepstimmerman had gaatjes geboord in een oude bezemsteel en hierin had moeder dik ijzerdraad gestoken voor de takken. Dat ijzerdraad had ze bedropen met kaarsvet en daarin, terwijl het nog zacht was, koffiedik gewreven, zodat het op boombast leek. Bij oud verpakkingsmateriaal — in de poolstreken gooi je nooit iets weg — vond ze wat houtwol. Ze streek het plat, verfde het groen en knipte er toen „dennenaalden" van. Elke naald moest afzonderlijk aangebracht worden. Moeder had door de warmte van haar vingers de was zacht gemaakt en er dan telkens een naald ingestoken. Dat moet een werk van uren en uren geweest zijn en ze deed het 's avonds, als ik sliep, zonder dat ik er een vermoeden van had. Zo vindingrijk is moederliefde.

Die boom gaf me een voorsprong op mijn speelkameraadjes. Zij wisten zich zoveel beter dan ik te redden in het primitieve leven aan de pool, dat ik me altijd hun mindere voelde. Nu zei ik, met een nonchalant gebaar wijzend op de boom: „Bij ons groeien zulke bomen overal." Ze stonden even sprakeloos. Dan begonnen ze te giechelen en een van hen zei: „Hoor eens, Ahnighito, we willen heel graag alles geloven, wat je vertelt, maar die boom hebben we je moeder zien maken!"

Na Kerstmis sleepte zich de winter eindeloos voort, zonder dat we contact met vader konden krijgen. Op zes Mei was hij jarig en zoals bij ons gebruik was, maakte moeder op de avond van de vijfde Mei een taart klaar met drie kaarsjes: verleden, heden en toekomst. Toen gingen we naar bed. Midden in de nacht hoorde ik een bons op het dek en iemand rende naar de kajuit. Moeder ging met stralende ogen overeind zitten en zei onnatuurlijk kalm: „Daar is je vader." Toen vloog de deur open en daar stond een reus, geheel in bont gehuld, die direct op moeder afging. Ze vergaten me totaal, tot ik een beetje beledigd zei: „Ik ben er ook nog, pappie."

Toen we wat gekalmeerd waren, hoorden we, hoe vader ons gevonden had. Een groepje Eskimo's van onze basis was naar het noorden getrokken om te jagen; vader was met een andere groep jagers toevallig zuidwaarts gegaan en in het enorme, verlaten land hadden de twee groepjes elkaar ontmoet. Eskimo's hebben een laconieke aard en na de begroeting beantwoordden ze vaders vragen met zo weinig mogelijk woorden. Het ging ongeveer zo:

Vader: „Is het provianderingsschip verleden zomer gekomen?"

Eskimo: „Ja."

„*Vader:* „Nog mensen aan boord, die ik ken?"

Eskimo: „Juf Pearij en Ahnighito."

Toen hij dit hoorde, sprong vader op. „Was er een baby bij?" vroeg hij.

Eskimo: „Nee, geen baby. Baby sinapoo (dood)."

Na een stilte vol verbijstering vroeg vader: „Wanneer is het schip teruggegaan?"

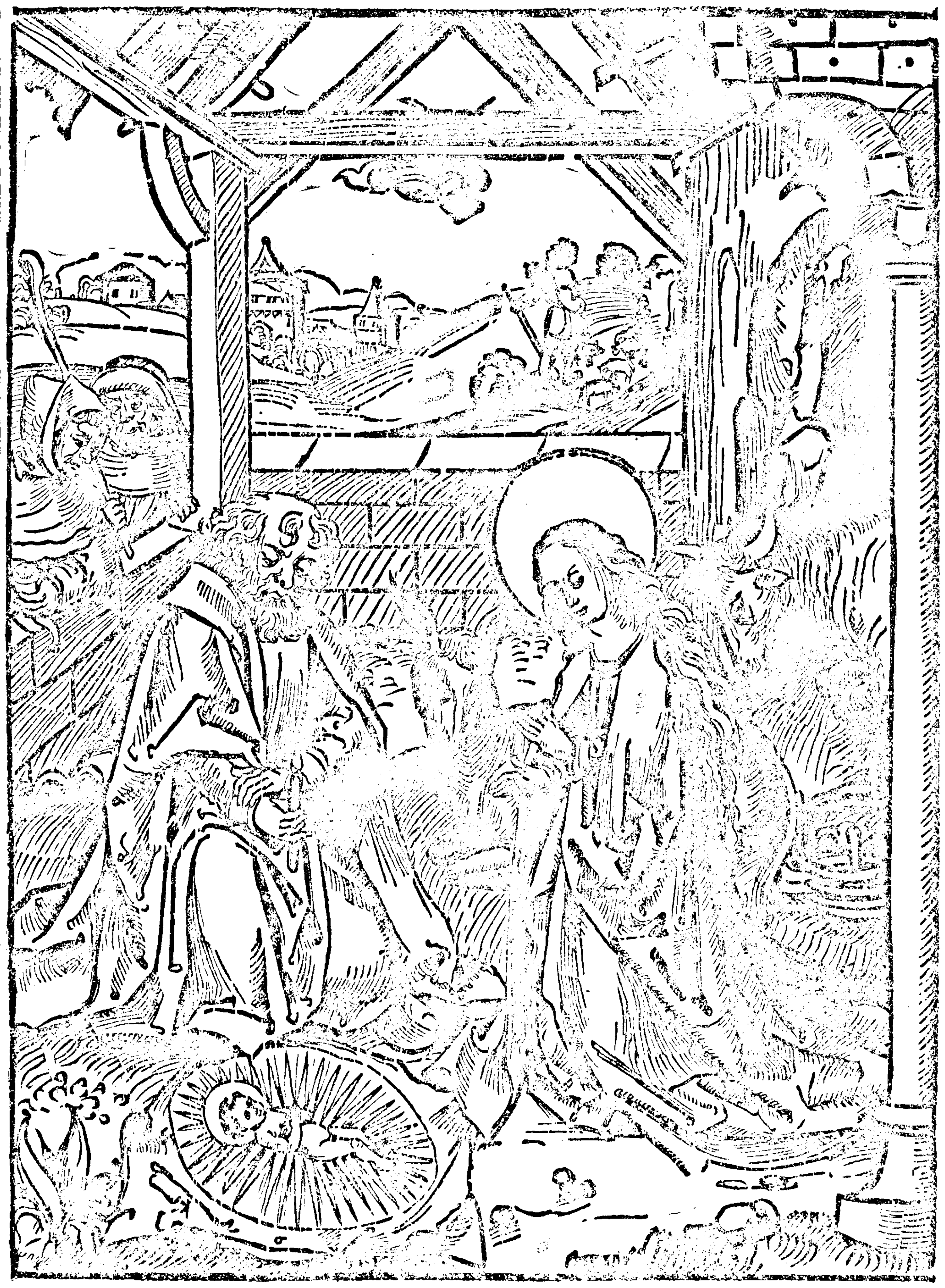
Eskimo: „Is niet teruggegaan. Ligt net om de hoek in Payer Harbor."

Nu, dat „net om de hoek" bleek wel wat erg optimistisch te zijn, maar vader had zo'n haast, dat hij in recordtijd de Windward bereikte.

We bleven daar tot het voorjaar werd en het ijs ging kruien. Met vaders hulp kwam het schip weer vlot. Het jaar daarop haalden moeder en ik vader af, omdat hij nog jaar werk had gehad aan de pool. In Augustus 1903 werd mijn broer geboren en daarom bleef moeder liever thuis. Twee kinderen binnen de poolcirkel betekenden een te grote verantwoordelijkheid. Vader maakte nog twee grote tochten. Op de eerste bereikte hij het noordelijkste punt, dat ooit iemand op de poolzee bevaren had; op de tweede ontdekte hij op 6 April 1909 de noordpool. Jaren van reizen en voordrachten houden, jaren vol huldigingen en eerbewijzen begonnen. Ik herinner me dit alles. Ik weet ook, hoe moeder altijd op de achtergrond probeerde te blijven, maar het niet kon, omdat iedereen haar opmerkte. Vaders boeken waren aan haar opgedragen en ze verdiende het. Ik geloof zelfs, dat vader zonder haar steun en bemoediging dit alles nooit zoù bereikt hebben.

Moeder is nual over de negentig en terwijl ik dit schrijf, zit ze in haar lievelingsstoel in de zitkamer. Haar tengere handen, waaraan de ringen wat te groot zijn geworden, liggen rustig in haar schoot. Naast haar staat een prachtige vaas met rode rozen, een huldeblijk van een groepje marine-officieren en hun vrouwen.

Het zijn prachtige bloemen. Maar geen levende bloem of plant zal voor mij ooit de schoonheid bezitten van dat Kerstboompje, dat mijn dappere moeder vele, vele jaren geleden voor me maakte aan boord van de Windward.

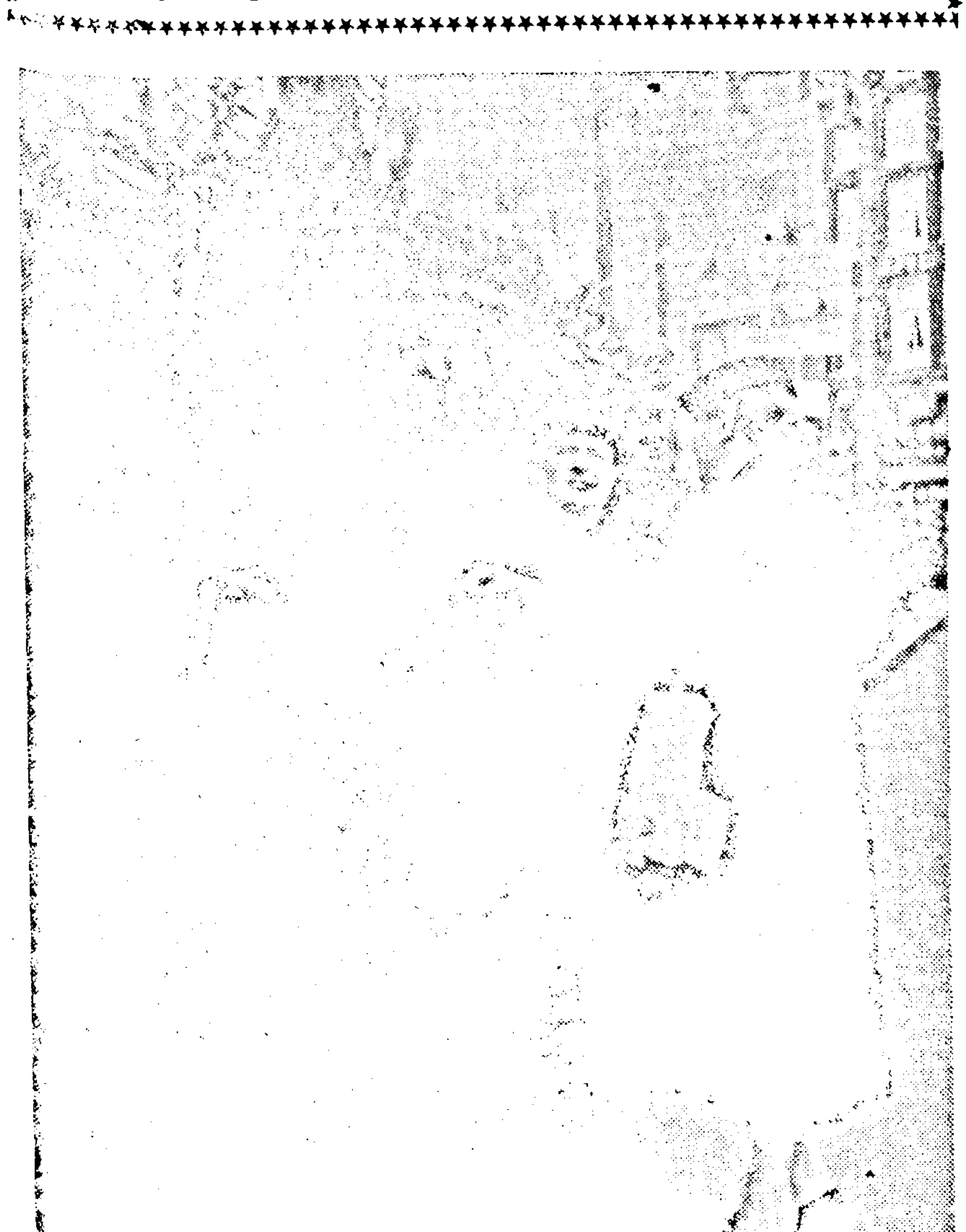
O WIJSHEID, die U laat ontraadselen uit de verborgenheden, o, waarlijk mensgeworden en omsluierde Wijsheid! En toch, mijn broeders, is dit het Kind, hetwelk Isaias ons had beloofd, „dat het kwade zou weten te verwerpen, het goede zou weten te kiezen."

NAAR BETHLEHEM

door

Paula de Keverberghe

Twee mensen kwamên doodmoe en slechts God weet waarvandaan
Bij 't vallen van een avond bij de poort van Bet'lem aan;
Reeds van een verre heuvel, baderd in de gloed
Der avondzonne, hadden zij hun Vaderstad begroet.
De stad geleek een orgel vol muziek en dol geluid
En vanen van een vreemden koning hingen alle torens uit.
Daar strompelden melaatsen met een ratel langs de muur
Of zaten krijtwit te verkommeren en te krijten rond een vuur.
Een booswicht, opgeknoopt, hing aan een dorre tak:
Ik weet de droeve woorden niet die toen Maria sprak,
Maar Joseph sloeg onsteld een kruis, wendde zich af en ging
Bedroefd voorbij den booswicht die daar groen te sterven hing.
Een blinde met een orgeltje stond op de hoek der straat,
Drie kleine grijze hondjes dansten rond hem op de maat;
En heel de weg langs hieven lammen, kreupelen hun kop
Als schapen blatend naar die arme vreemdelingen op—.
Maria, biddend, dacht aldoor aan 't wonder dat Zij droeg
En zeide droef: „Dees kinderen kwamen dertig jaar te vroeg.".
De straten waren vol gezang, de huizen vol getier
En uit de kroegen woei een walm van wafels en van bier.
Soldaten, zwaaiend met hun helmbos, schild en speer,
Trokken al zingend door de straten op en neer
En vrouwen hingen lachend haast uit ieder raamkozijn
En klonken gouden bekers met den Jood en den Romein.
„O stad van David", kloeg Maria, „hoe zijt gij verkeerd".
Maar Joseph heeft zich dapper door het bont gewoel geweerd;
Men riep hen beiden namen na die ieder blozen doet:
„Hoe ver zijn wij verdwaald," dacht Zij, „van 't allerhoogste Goed!"
Zo trokken zij straat in straat uit en klopten zij ergens aan
Geen die ter liefde Gods hen zelfs te woord wou staan:
Een slager met een bloedig mes kwam dreigend aan de deur,
Een bakker, vloekend, hief zijn vuist en Joseph kreeg een kleur,
Maar nam den ezel bij de kop en wachtte vloek noch groet:
„Och wist Maria hoe een weerloos mannenhart soms bloedt!"
Maria sprak: „Eerwaarde man, vergeef hun onfatsoen,
Want deze lieden weten niet wat zij zich zelf misdoen;
Nog heeft mijn lieve Zoon zijn schoon exempel niet gebracht,
Het licht der wereld scheen nog niet in deze aardse nacht...."
Zij kwamen aan de rand der stad en op de weg die leidt
Naar velden en naar sterren en al dieper eenzaamheid;
En achter hen verdween de stad met lichten en gedruis;
Zij gingen over de' oude brug voorbij het laatste huis:
Daar lagen zoveel lammeren te slapen in het gras,
Een oude herder waakte over hen die in de sterren las.
En verder zaten anderen weer te zingen rond een vuur:
Sint Joseph zei hen goedenacht en vroeg hen naar het uur;
Zij staarden naar de sterren, wensten Joseph goede reis
En zongen dan weer verder aan hun zeer versleten wijs.
Maar eensklaps wist Maria dat zij niet meer kon,
Zij zette zich op ene steen nabij de waterbron;
Sint Joseph schepte water in zijn schelp en laafde haar,
Maria dronk en zeide zacht: „Mijn last wordt mij zeer zwaar."
Toen liep Sint Joseph ijlings heen en alle velden rond,
Tot op een heuvel hij een stal voor arme dieren vond.
Hij nam Maria zwijgend bij de hand en heeft haar zo geleid,
Waar hij van mos en stro haar reeds een rustbed had bereid.
Maria heeft zijn diepe schaamte en deernis wel vermoed,
(Armzalig man die zulk een bruid bij dieren huizen doet).
Zij nam hem in haar armen en zij sprak: „Eerwaarde man,
Het bed is goed, en van die krib daar komt een wiegje van:
Het heil der wereld voegt een krib en vraagt een houten kruis
En bij de dieren voor een nacht vindt God een veilig thuis."
Maar nauwelijks was Maria in de stal te rust gegaan
Of alle lammeren der velden kwamen blatend om haar staan;
Een licht brak uit de hemel en één lied, één klare stem:
„De Christus is geboren in de stal van Betlehem."—

Ieder jaar voor Kerstmis wordt op het Singel te Amsterdam een kerstboom-markt gehouden, die steeds in grote belangstelling staat.

Kerstlied

Er blonk een vreemde nieuwe ster,
Toen sprak een zachte Stem van ver:
„Waar zijn de herders die verstaan,
En door de sneeuw wel willen gaan,
Om 't Kind te zoeken, dat zo klein,
Door niemand wil gevonden zijn:
Dat werd geboren in een stal,
En 's werelds Koning worden zal..."

☆

Zij sliepen, maar zij zijn ontwaakt,
Hun hart was door de Stem geraakt;
Zij gingen en zij vroegen niet,
Zij voelden slechts een klein verdriet,
Omdat de kudde in de kou
Zo eenzaam achterblijven zou,
En soms een lam verdwalen kon,
Nog vóór het opgaan van de zon...

☆

Maar toen zij trokken door de nacht,
Was het niet koud, de wind zong zacht
Om hun omhoog geheven hoofd
Van wat zo vast hun was beloofd;
En één zei: „Gaat het lam te loor
God wijst het weer het rechte spoor,
Hij vraagt van ons wat blijde moed,
Wat Hij behoedt is wèlbehoed..."

☆

Zij wisten als de ster bleef staan,
Dat zij wel konden binnengaan,
Al leek zó arm de schaamle wand,
Dat even aarzelde hun hand,
Doch bij het oopnen van de deur
Was er een diepe, zoete geur,
Als van jasmijntak in de lent'.....
Toen hebben zij het Kind herkend.

☆

Het Kind, dat in Zijn Moeder's arm
Zo rustig lag, zo blij en warm,
Met op Zijn teder Aangezicht,
Zo boven-aards en heerlijk Licht,
Dat hun geluk geen woorden vond,
Maar hen deed knielen op de grond;
En toen de oudste naderkwam,
Was 't Kindje spelend met een lam...

K. H. R. de Josselin de Jong

Kerstgeschenken in Amerika

Het inkopen doen voor Kerstmis in de Verenigde Staten heeft na een wekenlange campagne van adverterende zakenlieden wel het kookpunt bereikt. Kerstmis is hier hèt feest van geschenken wisselen. En om de van alle gebruiksgoederen overzadigde burger tot kopen te prikkelen, zijn de meest wonderlijke zaken op de markt gebracht. Een man op wiens verlanglijstje nuttige zaken prijken als: een overhemd, een das, zakdoeken, kan door zijn liefhebbende wederhelft verrast worden met nertszakdoeken, een nertsdas voor de spotprijs van $ 25 of een overhemd met een nertsfront à raison van 214 dollar, federale en staatsbelasting inbegrepen. Die overhemden, het allernieuwste op het gebied van herenmode, schijnen nog niet zo hard te gaan, maar de dassen „vliegen weg". Tussen twee haakjes, nerts wordt hier in de States mink genoemd, en heet elders ook wel chinchilla.

Overigens is in die nerts-rage hier wel wat de klad gekomen, sinds er kledingstukken van geverfde eekhoorn in de handel zijn gekomen, die slechts door-de-wol-geverfde deskundigen van het echte spul kunnen onderscheiden. En wat voor aardigheid is er nog aan; een mantel van enige tienduizenden guldens te dragen, als je dierbaarste vriendinnen je er toch van zullen verdenken er maar enkele honderden voor te hebben neergeteld.

Wie een bijzonder kiese attentie zoekt voor een of andere relatie kan een gouden tandenstoker geven, desgewenst met diamanten of robijnen versierd. Ze zijn al vanaf 22 dollar te koop, en de fabrikant kan nauwelijks aan de vraag voldoen.

Enkele andere Amerikaanse primeurs om familie en vrienden mede te verrassen: voor mama bij de zo vurig gewenste mink — of geverfde eekhoorn-, zij weet toch het verschil niet, — mantel een speciale kous van met strasz versierd vilt om het kostbare kledingstuk in onder de schoorsteenmantel te hangen. Voor papa een elektrisch schoenpoets-apparaat of, als hij van jagen houdt, een draagbare, gecamoufleerde twee-persoons schuilhut. Voor de teenage

(Vervolg zie pagina 11)

Kerstgeschenken in Amerika

(Vervolg van pagina 10)

dochter een kasjmier pull-over met minkkraag en met „juwelen" gegarneerd. Een atelierfoto met een bij de prijs inbegrepen make-up, die het lijdend voorwerp op het voordeligst en liefelijkst doet uitkomen kan een aardig geschenk vormen voor vriendinnen en ongetrouwde tantes.

Andere, minder kostbare mogelijkheden zijn bv. een lepel voor de keuken met een steel, waar het te proeven brouwsel langs glijdt, om aan het andere eind, afgekoeld voor het gebruik, de mond te bereiken, tandenborstels met bejuweelde steel en dito ijsblazen.

Voor de mannelijke jeugd, die bejacht moet worden, is een Futuramastraalauto verkrijgbaar voor het bagatel van vierhonderdvijftig dollar, maar die is dan ook voorzien van voor- en achterlichten en claxon, kan voor- en achteruit rijden als een echte „car" met een maximumsnelheid van bijna 10 kilometer per uur. Is zo'n prachtstuk een beetje te bezwaarlijk voor het budget, geen nood, er staat een „Kidilac" met kettingaandrijving voor slechts $ 47.98. En dan zijn er natuurlijk de „Spoetniks" in allerlei vormen en prijzen.

De kleine meisjes kunnen haar hart ophalen aan poppen te kust en te keur. Bruidspoppen zijn zeer en vogue, compleet met sluier en bruidsboeket. Er zijn erbij van bijna een meter hoog, die aan de hooggehakte schoenen riempjes hebben, waar de gelukkige eigenares van dit pronkjuweel haar voeten in kan steken om zo met de bruid te dansen. Er zijn poppen, die aan de hand meelopen en in hun binnenste een miniatuur grammofoon verbergen, waardoor ze, door een druk op een knop, een verhaaltje vertellen of een liedje zingen. Andere weer kunnen niet alleen huilen en slapen, mamma zeggen en natte luiers presteren, maar ze vertonen bovendien, en dat is iets geheel nieuws, als ze liggen gelegen in vertikale houding witte tanden. Of deze exemplaren soms door de fabrikant van eèn of andere tandpasta in de handel gebracht worden, is mij niet bekend.

Is het een wonder, dat een land, waar al deze en vele andere, haast belachelijk luxe voorwerpen te koop zijn, heus niet alleen in exclusieve luxezaken op New Yorks Fifth Avenue of Wilshire Boulevard in Beverley Hills, maar in gewone warenhuizen in plaatsen met een inwoneraantal als Haarlem of Eindhoven, door buitenstaanders als een dollarparadijs wordt beschouwd? En dat men de Amerikaan, ten onrechte, als de materialist bij uitnemendheid doodverft?

KERST-VIGILIE

door
Jac. Schreurs M.S.C.

Een bloem uit Jesse is ontloken,
Een ster uit Jacob opgegaan:
Wie heeft den geur der roos geroken,
Het rijzen dezer ster verstaan?

Slechts kind'ren zien den hemel open;
Alleen voor zuiveren van geest
Gaat God vannacht een kindje kopen
En sneeuwt er vrede op dit feest.

Mijn hart wordt droef bij deze dingen:
Een witte roos, een ster, een kind;
God deelt zijn deel met stervelingen
Doch voor zijn vrede zijn zij blind.

Het hoogste goed is 't allerbeste,
Doch groot krakeel vervult het oor
En morgen zingen wij 't Adeste
Misschien met een gasmasker voor.

AMIGOE VAN DE JEUGD

HET KERSTLIEDJE van Meester Petrogaroff

Hij had zijn koude knuisten diep in zijn broekzakken gestoken en de versleten wollen sjaal om zijn hals getrokken. Want het was venijnig koud.

De sneeuw, die die morgen gevallen was en eerst een prachtige, blanke sluier over de wereld had uitgespreid, was tegen de avond veranderd in een viezige, bruine brijmassa, nat en kleffig, die aan alle kanten zijn kapotte schoenen binnendrong.

Peter Verdi rilde telkens, als hij de hoek van een straat om kwam en de scherpe wind door zijn dunne jasje heen op zijn warme lichaam voelde. Dan drukte hij zijn armen vaster tegen zich aan om de bijtende kou niet zo erg te voelen.

Het was even over zessen. De avond voor Kerstmis. De hele dag had hij gewerkt als een molenpaard. Bij de Kerstboomverkoper op de markt in de binnenstad had hij met een knots van een hamer en spijkers van zeker wel tien centimeter lang houten voetstukken getimmerd onder de bomen, die rijke mensen kwamen kopen. En ook had hij de Kerstbomen voor hen naar huis gesleept door de sneeuw, en dan had hij wat kleingeld gekregen.

Want Peter Verdi moest werken voor de kost. Twee dagen geleden was hij met zijn vader, moeder en beide zusjes in hun woonwagen bij de grote stad aangekomen. Als het zijn vader gelukte om hier geschikt werk te vinden, zou hij naar school mogen, naar de zangschool. Dat was altijd Peters ideaal geweest. Zingen! Zingen in een groot koor of bij de opera.

Maar helaas, zijn ouders waren arm en trokken met de woonwagen van stad tot stad, telkens proberend wat geld te verdienen. Daarom moest Peter ook werken. Zijn vaste dagtaak bestond uit het voeren en verzorgen van de acht kippen, die in een hok boven op het dak van de woonwagen werden meegevoerd. En dan moest hij de eieren zien te verkopen en als hij kon nog wat bijverdienen.

Daarom had hij vandaag zijn diensten aangeboden aan de Kerstboomverkoper. Zijn moeder had beloofd: „Peter, van het geld dat jij vandaag verdient, zal ik een groot Kerstbrood bakken. Met krenten en rozijnen en echte stukjes sukade erin. En misschien zal ik het wel bestrooien met witte poedersuiker."

„Ha, lekker! Kerstbrood!" hadden zijn zusjes uitgeroepen. „Doe je best, Peter. Dan kunnen we toch nog Kerstmis vieren."

Opgewekt en blij zingend was hij die morgen naar de stad getrokken. Hij zou zijn jongere zusjes laten zien, dat hij als veertienjarige jongen een paar stevige handen had en flink wat werk kon verzetten. De hele dag had hij gesjouwd en getimmerd totdat hij er gloeiend heet van was geworden. Hij had staan zingen onder zijn werk en was opgewekt en beleefd geweest tegen de mensen. Want voortdurend had hij aan het huiselijke feest moeten denken, in de woonwagen met het eigengebakken Kerstbrood.

Maar nu liep hij in het donker, moederziel alleen, met een paar stuivers in zijn broekzak tussen zijn knuist geklemd. Een schamele oogst, waarvoor zijn moeder misschien niet eens dat brood kon bakken. Hij werd er een beetje verdrietig onder. Hij zong niet meer en voelde meer dan ooit de koude wind door zijn jasje blazen. Zijn voeten leken natte ijsklompen, zijn wollen sokken dreven van het vocht en zijn verkleunde handen waren niet warm te krijgen.

Achter de ramen van de rijke herenhuizen die hij passeerde, zag hij de mensen hun Kerstbomen versieren met blinkende bollen en glinsterende slingers. Kaarsjes en lichtjes gaven de vertrekken een zachte, warme glans. En ergens bij een keukenraam snoof hij de prikkelende geur op van gebraden wild. Het water liep hem in de mond en hij begon te voelen, hoeveel honger hij had. Misschien had zijn vader nog wel een konijntje geschoten met de windbuks. Peter durfde er nauwelijks op hopen. Zulke lekkernijen aten alleen maar de rijke mensen met Kerstmis.

Hij probeerde de treurige gedachten van zich af te zetten en stapte stevig verder. Kom, als hij eens begon te zingen.

Hij dacht aan het Kerstgebeuren en begon onwillekeurig voor zichzelf een wijsje te neuriën. Een heel oud wijsje, een Kerstliedje dat hij altijd dolgraag zong. Ja, het was het liedje dat hij precies tien jaar geleden had geleerd. Toen hij nog in Polen woonde. Een schok ging door hem heen. Kerstmis 1944, het was té verschrikkelijk om aan te denken.........

Vaag herinnerde Peter Verdi zich het nog. Hij was bijna vijf jaar en woonde met zijn vader, moeder en tweelingbroertje Iwan in een mooi huisje in het Poolse dorp Tarnowitz, tien kilometer van de grens van Tsjecholowakije.

Zijn vader behoorde tot de vooraanstaande mensen van het dorp; hij was politiechef. Het kleine gezin leefde er gelukkig in de stille beslotenheid van het liefelijke dorpje. Vér, ver weg was het oorlog. Men wist, dat er in Frankrijk en in Rusland hard gevochten werd. Soms kwam iemand vertellen, dat er hele steden in brand stonden. Maar steeds probeerde Peters vader de opgewonden mensen tot bedaren te brengen.

De inwoners van Tarnowitz bleven gespaard voor het oorlogsgeweld. En uit dankbaarheid hiervoor hadden ze besloten, het Kerstfeest met dubbele luister en eerbied te vieren.

En zo gebeurde het, dat op een Zondagmiddag ongeveer een week voor Kerstmis een goede huisvriend van Peters en Iwans vader opgetogen bij hem kwam binnenstappen. Het was meester Petrogaroff, de dorpsonderwijzer, die tevens dirigent was van het koortje uit de kleine dorpskerk.

„Kijk eens wat ik gemaakt heb voor Kerstmis!" riep de meester en thousiast uit. Hij zwaaide met een vel muziekpapier. „Een nieuw Kerstliedje voor het grote feest! Misschien lukt het nog wel om het met mijn koor met Kerstmis te zingen."

„Dan zul je flink moeten opschieten met repeteren," gaf Peters vader hem de raad.

„O ja, maar het is een heel simpel wijsje. En de woorden kunnen de zangers van het papier aflezen."

„Hè, speel het eens voor op de piano?" vroeg Peters moeder. „Misschien kan ik het mijn jongens ook leren."

„Natuurlijk," antwoordde meester Petrogaroff. „Ik zal het voorzingen. Luister goed en zeg dan eens, hoe je het vindt."

De meester ging aan de piano zitten en streelde met zijn grote handen de toetsen van het oude klavier. Zachte tonen vulden het vertrek en de sonore stem van de meester zong het eenvoudige Poolse Kerstliedje voor. Peter en Iwan zaten zwijgend in een hoekje van de kamer te luisteren naar het prachtige Kerstvertelsel, dat de meester aan het zingen was, en door de eenvoud van de voordracht werden hun ouders aangegrepen.

In hun hart wisten zij, dat de meester een kunstenaar was, die alleen maar het mooiste van het mooiste aan andere mensen wilde laten horen. En het Kerstliedje was mooi. Zelfs de jongens — hoewel ze nog geen vijf jaar waren — schenen in dit liedje iets te horen, dat ze nooit meer zouden vergeten. Wat het was, kon niemand zeggen. Misschien was het de zuiverheid van het melodietje of misschien wel de ontroerde stem van de meester, die zo'n indruk op hen maakte.

Even bleef het stil toen meester Petrogaroff de laatste tonen zachtjes had laten wegvloeien. De moeder van Peter en Iwan wreef voorzichtig met een zakdoek langs haar ogen en hun vader zei alleen: „Dat was prachtig. Dat zullen we graag nog eens op Kerstmis horen."

Plotseling schrok meester Petrogaroff op. „Luister!" zei hij. „Ik hoor vliegtuigen."

Iedereen hield zijn adem in. Heel zacht en heel hoog kon men het rusteloze gezoem van vliegtuigen horen. Ver weg, nauwelijks hoorbaar, dreunde afweergeschut. Iwan, die in tegenstelling tot de gevoelige en zachte Peter, veel jongensachtiger van aard was, sprong op en liep naar het venster. „Kijk, allemaal witte puntjes," wees hij.

Tegen de strakblauwe lucht bij het vriesheldere weer zagen ze allen nu een zwerm heel kleine, glinsterende vliegtuigen vooruitschuiven. Het eentonig dreigende gezoem van tientallen bommenwerpers. Al een paar jaar lang was de oorlog op dezelfde manier over hun hoofden voorbijgegaan en de mensen uit Tarnowitz kenden dit verschijnsel. Ze beseften heel goed dat ergens ver weg de verderf zaaiende bommenlast zou worden afgeworpen.

„Kom, Iwan, we gaan eens kijken of we het liedje van meester Petrogaroff ook zo mooi kunnen zingen," maande hun moeder. De goede vrouw probeerde steeds haar beide jongens verre te houden van alles, wat met oorlog en ellende te maken had.

En zo gebeurde het, dat Peter en Iwan die Zondagmiddag voor Kerstmis de eersten waren, die bij de piano het nieuwe Kerstliedje van meester Petrogaroff zongen.

Met de woorden hadden ze géén moeite. Die kenden ze na enkele keren zingen al van buiten. En ook het wijsje was gemakkelijk, maar daardoor juist zo bekoorlijk.

Toen de jongens het een paar keer hadden gezongen, zei de meester opgewekt: „Ik geloof wel, dat we het met het koor zullen kunnen zingen. Je moet eens kijken, het wordt een prachtige Kerstnacht het zal worden." Hij nam het blad muziek van de piano en nam afscheid. De ouders van Peter en Iwan begeleiden hun huisvriend naar de deur en in de kamer zongen de jongens samen nog eenmaal...... tweemaal...... ja, zelfs voor de derde keer het nieuwe liedje.

Toen gebeurde het......!

Ineens een oorverdovend gefluit. De jongens schrokken. „Moeder!" gilde Peter. Maar het was te laat. Een geweldige explosie, gevolgd door nóg een en nóg een. Het huis stortte in. Buiten klonk geschreeuw. De jongens stonden samengedrongen in een hoekje van de kamer. En juist deze hoek bleef overeind staan. Maar voor de rest ...... het was verschrikkelijk!

Mensen gilden van angst. Andere lagen midden op straat, getroffen door bomscherven. Het neergeschoten vliegtuig had met één slag rouw en ellende gebracht over het vredige Poolse dorp.

Peter en Iwan wisten niet meer wat ze deden. Ze vluchtten, raakten elkaar kwijt, zwierven rond tussen de mensen en zagen elkaar niet meer terug.

Drie jaar lang ontfermden allerlei instellingen zich over Peter. De slag had de jongen diep getroffen. Zonder ouders, zonder broertje, zonder iemand die hij kende, werd hij eenzaam overgebracht naar kampen en weeshuizen. Totdat hij liefdevol werd opgenomen in het gezin van de familie Verdi.

Hij kon zich nauwelijks goed herinneren, wat er in die tien jaar allemaal was gebeurd. Mijnheer Verdi, zijn nieuwe vader, was zonder werk gekomen en had zich een woonwagen aangeschaft, waarmee hij nu van stad tot stad reed. De goede man had alle mogelijke moeite gedaan om te weten te komen, of Peters vader en moeder nog leefden en of zijn broertje Iwan en de meester nog in leven waren. Maar de instanties konden het niet met zekerheid achterhalen. Er werden oproepen geplaatst en toen daarop geen antwoord kwam, kreeg mijnheer Verdi het bericht, dat alle familieleden van Peter hoogstwaarschijnlijk in de oorlog waren omgekomen.

Het laatste Kerstfeest in Tarnowitz, dat door het liedje van meester Petrogaroff zo prachtig zou worden, had plaats moeten maken voor het oorlogsgeweld, voor rouw en ellende, voor het vreselijke toneel, dat Peter zich voor zijn ogen had zien afspelen en dat hij nóóit, nóóit zou kunnen vergeten.......

„Help! Help! Ik verdrink!"

Peter schrok op uit zijn overpeinzingen. Hij was de weg naar het woonwagenkamp ingeslagen en liep nu langs een gracht. Het was weer beginnen te sneeuwen.

„Help!" huilde een in nood verkerende stem.

Peter stoof naar de wallekant en zag bij het flauwe schijnsel van een grachtlantaarn een klein figuurtje met de armen spartelen en verwoede pogingen doen om zich uit het wak in het ijs te hijsen.

„Ja, help!" steunde de jongen. „Ik kan...... kan niet meer!"

Peter bedacht zich geen ogenblik. Aan de lage kant sprong hij op het ijs en liep behoedzaam naar de drenkeling. „Hou je vast aan 't ijs," schreeuwde hij. „Maar zorg, dat het niet afbrokkelt!"

Voorzichtig naderde hij het gat. „Ik zal je er uit trekken." Vlug ontdeed hij zich van zijn jasje, hield een van de mouwen aan het uiteinde vast en slingerde de rest naar de drenkeling. „Pak die andere mouw, dan trek ik!" brulde hij. De jongen greep en Peter trok, maar...... hij gleed uit en plonste eveneens in het ijskoude water.

Verwoed begon hij het steeds meer afbrokkelende ijs weg te breken in de richting van de wallekant. „Hou me vast," hijgde hij, toen hij bemerkte dat de jongen de kracht niet meer kon opbrengen om zich drijvende te houden. De jongen greep hem beet en hij voelde dat zijn hemd scheurde. Wild als een leeuw rukte en trok hij de drenkeling met zich mee en hamerde zijn vuist stuk op het scherpe ijs. Moeizaam naderde hij de wallekant. Zijn last achter zich werd steeds zwaarder. De jongen scheen totaal uitgeput. „Nog even! Ik zal op de kant klimmen!" beval hij. „Blijf even zwemmen!" De jongen liet hem los en viel machteloos terug in het water. Met één ferme zwaai had Peter zich op de wal geslingerd, ging op zijn buik liggen en reikte de drenkeling zijn hand toe. „Ja kom! Ik trek je er op. Hou goed vast!"

Het huilen stond hem nader dan het lachen. Hij klemde zich vast en trok. Nog eens een ruk en eindelijk gelukte het hem om de jongen er bovenop te hijsen. Druipend van het koude water stonden ze te rillen op de kant. „Gauw naar huis!" riep Peter. „Waar woon je?"

In een looppas liepen de jongens de gracht af en kwamen tenslotte bij een groot huis met een bordes. „Hier is 't" hijgde jongen. „Kom even binnen." Hij trok aan een ouderwetse bel en kort daarna werd de deur opengedaan door de dienstbode.

Zenuwachtig kwam een dame de grote hal in. „Wat is er gebeurd, Karl?" vroeg ze angstig. Karl snikte. „Ik...... ik ben door het ijs gezakt en hij heeft me er uit gehaald. We waren bijna verdronken."

In een oogwenk had de dame de jongens mee naar binnen genomen en bij de warme kachel neergezet. „Trek onmiddellijk die natte kleren uit," beval ze. „Else, haal een paar handdoeken en twee dekens," riep ze tegen de onthutste diensbode. „Wacht, ik zal meteen warme koffie halen."

Rillend ontdeden Peter en Karl zich van hun natte goed.

Twee minuten later zaten ze bij de warme kachel in een grote deken gehuld en dronken gretig uit een kom hete koffie. De moeder van Karl was schone kleren bij elkaar aan het zoeken en de dienstbode ruimde de natte boel op.

„Bedankt, Peter," stamelde Karl. „Moeder had gezegd, dat ik niet op het ijs mocht omdat het te dun werd. Maar mijn vriendje Hans zei, dat het nog best ging."

Peter leek wat onwennig om zich heen. Wat een prachtige, grote kamer was dat. Allemaal antieke meubelen en echte schilderijen en een grote lichtkroon in het midden. Schuchter keek hij om en zag bij het raam, in de hoek van de kamer, een enorme Kerstboom staan, die bijna tot het plafond reikte en die volgehangen was met schitterende zilveren ballen en kleurig glinsterende slingers.

„Vieren jullie thuis ook Kerstmis?" vroeg Karl belangstellend.

Peter slikte even iets weg en zei: „Ik denk het niet." Een traan sprong in zijn ogen. Zijn moeder zou geen Kerstbrood bakken, want bij zijn val op het ijs was het geld uit zijn broekzak geschoten.

„Waarom niet?" vroeg Karl.

Peter staarde naar het patroon van het dikke tapijt op de grond.

Op datzelfde ogenblik kwam Karls moeder binnen en bracht voor beide jongens een stapeltje schone kleren mee. „Zo, nu moeten jullie je eerst maar eens lekker warm aankleden," zei ze vriendelijk. De jongens deden zoals hun gezegd was en toen vertelden ze in geuren en kleuren wat er was gebeurd.

„Je bent een dappere jongen, dat je mijn zoon van de dood hebt gered," zei ze moederlijk tegen Peter. „Hoe heet je eigenlijk?"

„Peter Verdi, mevrouw," antwoordde Peter.

„En waar woon je?"

Peter schaamde zich ervoor te zeggen dat hij in een woonwagen leefde en probeerde een rechtstreeks antwoord te ontwijken. „O, mevrouw, ik kom wel thuis. Ik denk nog een kwartiertje lopen. Dan ben ik er."

„O nee, hoor, daar komt niets van in," zei de moeder van Karl vriendelijk. „Straks komt mijn man met de wagen thuis en dan zal hij je wegbrengen. Hebben jullie nog geen trek?"

Peter knikte en Karl zei: „Hè ja moeder, mogen we alvast een snee krentenbrood?"

Karls moeder stemde toe, maar zag op dat ogenblik, dat er iets met Peter aan de hand was. „Wat is er, jongen? Voel je je ziek?" vroeg ze moederlijk, terwijl ze haar arm om zijn schouder legde. Peter rilde; niet van de koude, maar van de emoties van die avond. Alles leek hem even te duizelen. Beelden kwamen in hem op van zijn moeder, van meester Petrogaroff, van zijn kippenhok op de woonwagen, van het gebroken ijs en van die zachte dame, die hem teder omhelsde. Hij kon niet meer. Het werd hem te veel en een ogenblik later barstte hij in een onbedaarlijk snikken uit.

Karls moeder ging bij hem op de rand van de stoel zitten en wenkte Karl om nog een kop koffie te halen bij de dienstbode in de keuken. Op dat moment kwam de heer des huizes binnen, een vriendelijke man met een hele stapel Kerstpakketten in zijn arm. „Wat is hier aan de hand?" vroeg hij verbaasd.

„Trek je jas uit en kom er eens even bij zitten," zei zijn vrouw.

(Vervolg zie pagina 13)

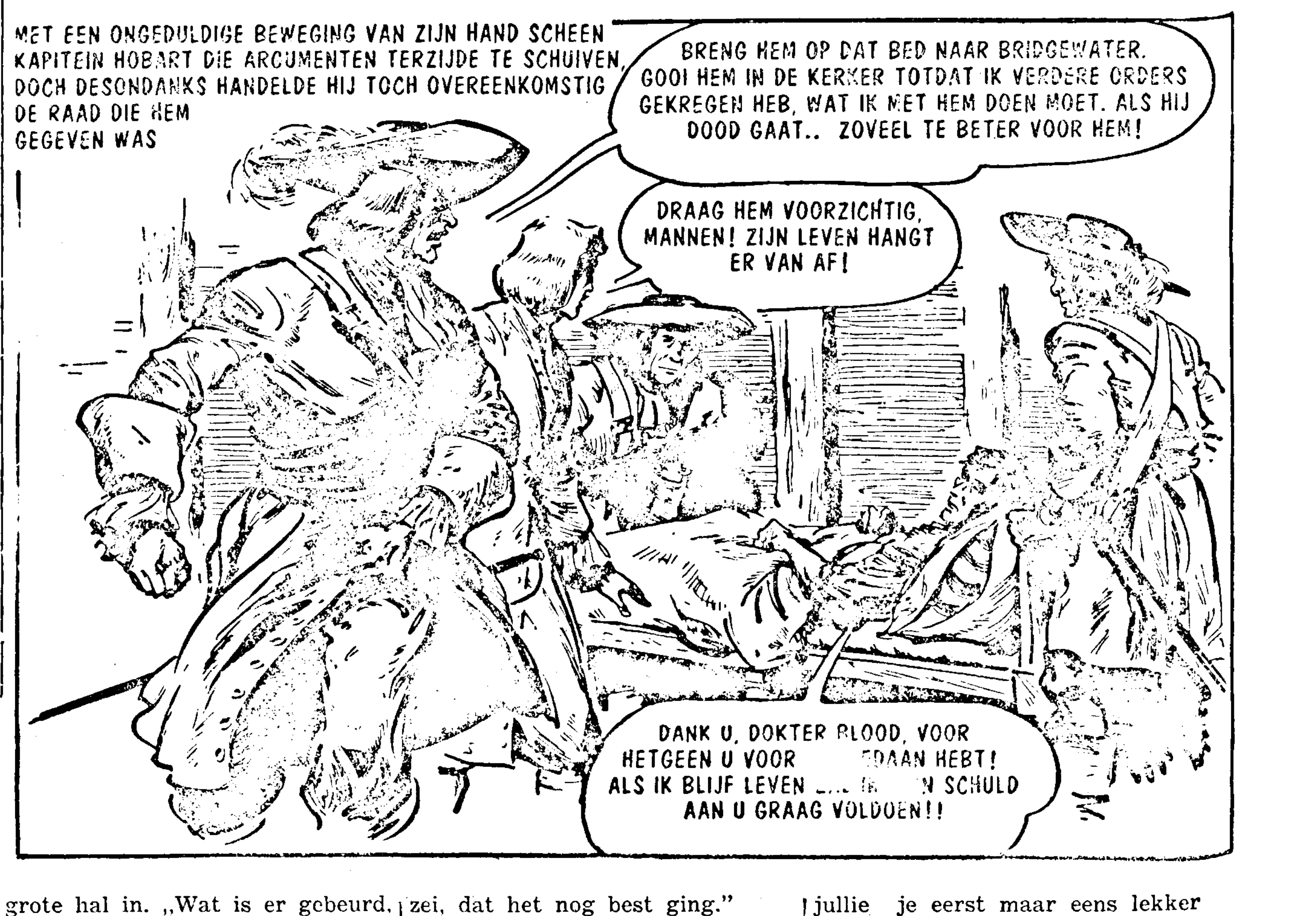

De hele dag had hij gewerkt als een molenpaard.

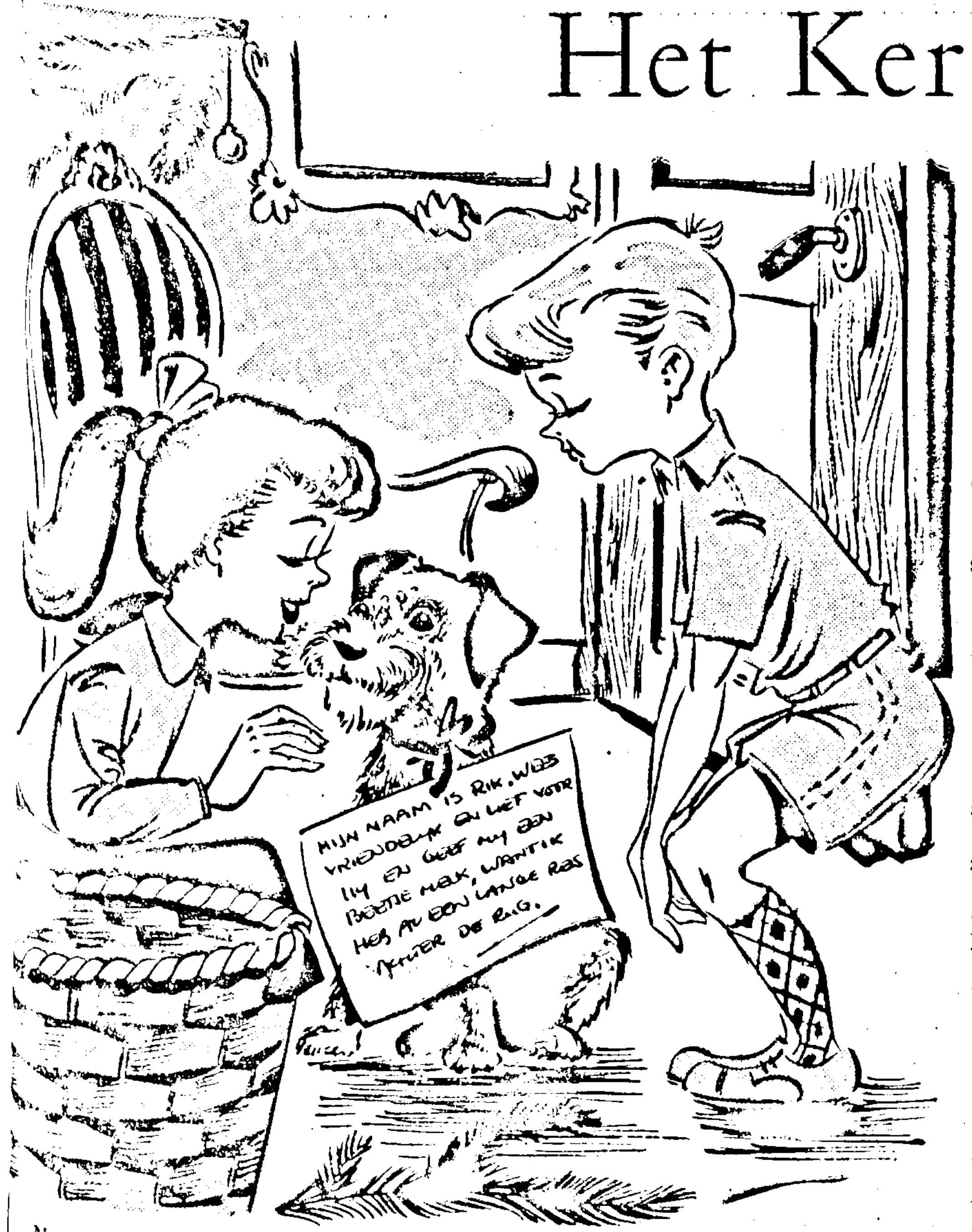

In deze intieme Kerstsfeer begonnen de jongens hun lied.

Het Kerstmandje

Nauwelijks hadden ze het deksel opgelicht of een vrolijke fox-terrier wipte uit het mandje.

Ik stuur jullie ter gelegenheid van Kerstmis een mandje met allerlei lekkere verrassingen. Eet er niet veel van ineens, kinderen, anders mocht je eens ziek worden en jullie weten dat ik nog enige dagen bij tante Nel moet blijven. Tante betert wel, maar het zal nog een poosje duren...."

Zo lazen Mia en Koos in de brief die ze van hun moeder hadden gekregen. Nadat hun moeder plotseling weg moest, waren ze bij tante Dora onder dak gekomen en nu popelden ze natuurlijk van verlangen naar dat geheimzinnige mandje.

Op Kerstavond kwam het, juist toen tante in de keuken bezig was met de feestvoorbereidingen.

Maar wat vreemd. Het leek helemaal niet op het mandje, waarover moeder had geschreven. Er zat hooi en stro in.

Nauwelijks hadden ze het deksel opgelicht of een levendige, vrolijke fox-terrier wipte uit het mandje en keek de beide kinderen guitig aan. De hond had een blauw bandje met een kaartje om zijn hals en op dat kaartje stond:

„Mijn naam is Rik. Wees vriendelijk en lief voor me en geef mij een beetje melk, want ik heb al een lange reis achter de rug."

Mia en Koos waren in de wolken. Ze waren nog aan het stoeien met de fox toen er weer werd gebeld. Weer een mandje. Dit kwam zeker van moeder. Want toen ze het openmaakten, lag er een weelde van allerlei lekkers in.

Toch zetten ze dat mandje gauw op de tafel en hun ogen bleven maar rusten op Rik, die daar vrolijk zijn melk stond op te likken en het blijkbaar erg naar zijn zin had.

„Dat is vast een vergissing," zei Koos kleintjes, „het mandje met dat lieve hondje is natuurlijk verkeerd bezorgd."

„Ik weet wat," zei Mia, „we brengen het hele geval naar de rommelkamer. Daar komt nooit iemand en we wachten rustig af, of iemand die mand komt opeisen. Voorlopig zeggen we liever niets aan tante Dora, want die wil geen hond in huis hebben. Wat een lieve schat...."

Mia en Koos brachten dus hun aanwinst naar de rommelkamer.

„Koest, Rikje," fluisterde Mia „stil zijn, lieverdje. Morgen vroeg komen we dadelijk naar je kijken."

Toen gingen ze naar beneden en naar bed.

Maar op Kerstmorgen werden ze allebei al heel vroeg met een schok wakker. Koos kwam al aanrennen en zag wit als een doek.

„Het is vast Rik," riep hij. „Hoor eens, wat hij voor een kabaal maakt. Hij maakt het hele huis wakker."

Inderdaad. Boven in de rommelkamer zat Rik te janken en te blaffen dat het een leven was als een oordeel. Natuurlijk kwam tante Dora er ook aan te pas.

„Wat is er gaande?" vroeg tante. „Dat is zeker een hond van de buren. Gauw allemaal naar bed."

Maar de kinderen waren zo opgewonden, dat ze het hele geheim er maar meteen uitflapten.

„En was dat mandje aan jullie geadresseerd?" vroeg tante Dora.

„Ja," riepen de kinderen, „maar misschien is het toch een vergissing."

„Dat weet ik nog niet zo zeker," lachte tante. „Heb je dat adres nog?"

„Ja," riep Koos, „dat heb ik bewaard."

Tante Dora bekeek het en lachte. „Het is een enveloppe, kinderen, kijk maar, er zit zelfs een briefje in. Lees maar."

En Mia en Koos lazen: „Een klein Kerstgeschenk aan mijn lieve Koos en Mia van tante.... Dora."

Toen vlogen Mia en Koos hun tante om de hals. Nooit waren ze zo blij geweest en van slapen kwam helemaal niets meer.

Rik werd er natuurlijk bijgehaald en als je hem zo tussen zijn twee kleine baasjes in zag zitten bij het haardvuur, wist je werkelijk niet wie het meeste plezier had van de drie: Koos, Mia of Rik.

Misschien nog wel tante Dora.

HET KERSTLIEDJE

(Vervolg van pagina 12.)

Peter droogde zijn tranen, toen hij een vreemde mannenstem hoorde. Hij kon het zichzelf nauwelijks vergeven, dat hij als jongen van veertien jaar in het bijzijn van vreemde mensen aan het huilen was.

„Kom, vertel mij maar eens wat er is," kalmeerde de vriendelijke dame hem.

„Och, eigenlijk niets bijzonders mevrouw. Ik heb vandaag hard gewerkt, want moeder zou een Kerstbrood bakken. En nu heb ik op het ijs mijn geld verloren."

„Wat, bij het redden van mijn zoon?" mengde Karls vader zich in het gesprek. Hij had intussen van de dienstbode gehoord, wat er aan de hand was geweest. Peter knikte.

„En hoeveel was dat dan?" vroeg de heer belangstellend.

„Zeven stuivers, meneer."

Mijnheer en mevrouw keken elkaar even aan. Ze begrepen het Peter was een heel arme jongen. Het was een kapitaal voor hem dat bedrag.

„Maak je maar geen zorgen hoor," stelde Karls moeder hem gerust. „We zullen eerst gaan eten en dat geld en dat Kerstbrood verzorgen wij."

„Natuurlijk," stemde mijnheer in. „We zijn je veel dank verschuldigd voor het redden van onze jongen. Kom, laten we aan tafel gaan."

In een opgewekte Kerststemming gingen ze eten. Het smaakte Peter opperbest, want al een uur geleden had hij een stevige honger gevoeld. Langzamerhand werd hij wat spraakzamer en vertelde, dat hij in een woonwagen woonde en van stad tot stad trok en van land tot land. En dat hij de kippen moest verzorgen en de eieren verkopen.

„O, wat leuk," zei Karl. „Ik zou ook zo graag willen zwerven. Zomers ga ik altijd op kamp. Wat zou je het liefst doen?"

Peter keek even op. Hij durfde niet veel te vertellen over zichzelf.

„Zingen," antwoordde hij kort.

„En doe je dat weleens?" vroeg Karls vader.

„Soms, mijnheer. Als we ergens komen waar we een vergunning kunnen krijgen. Vader heeft een kleine trekharmonica en soms zing ik daar liedjes bij. Maar ik zou graag in de opera zingen."

„Nou," deed Karls vader opgewekt. „Met zo'n toekomstige beroemde zanger in ons midden......"

Hij maakte zijn zin niet af. Hij begreep, dat Peter nooit in de gelegenheid zou zijn om een beroemde zanger te worden. Daarvoor waren muzieken zanglessen nodig. En hiervoor zou de jongen in de stad moeten blijven wonen.

„Jullie moesten samen maar eens een Kerstliedje zingen," stelde Karls moeder voor. „En daarna brengt vader Peter in de auto naar huis."

„Wat kan jij zingen? Stille nacht, heilige nacht?" vroeg Karl.

Peter knikte. Samen gingen ze naar de Kerstboom in de hoek. De Kaarsjes werden aangestoken en Karls vader deed het licht van de kroon uit. In deze intieme Kerstsfeer begonnen de jongens hun lied. Karl bleek ook een goede stem te hebben, maar die van Peter klonk veel zuiverder en helderder.

„Keurig," prees mevrouw, toen de jongens het laatste couplet hadden gezongen. „Zing er nog eens een."

„Nee," sputterde Karl. „Eerst moet Peter alléén een liedje zingen."

„Hè ja, Peter," drong mevrouw aan. „Jij kent vast wel een Kerstliedje uit een van de landen, waar je geweest bent."

Peter begon te blozen. Zijn hart klopte en weer verscheen in zijn gedachten dat beeld van tien jaar geleden. Meester Petrogaroff die dat schitterende Poolse Kerstliedje zong.

„Nou?" vroeg mijnheer. „Ken je er een?"

Peter knikte. Hij schraapte zijn keel, zoals een echte zanger doet, en begon toen zacht het eenvoudige, maar ontroerende liedje van meester Petrogaroff te zingen. Het werd heel stil om hem heen. Het leek of het grote Kerstgebeuren voelbaar werd. Zingend keek hij voor zich uit en toen...... hoorde hij iemand anders in de kamer zachtjes meeneuriën. Hij schrok er van! Dit Kerstliedje kende hij toch alléén. Hij en zijn gestorven broertje Iwan.

Plotseling hield hij op en keek rond. Op een bankje zat Karl en neuriede verder. Toen hield ook hij ineens op.

De jongens keken elkaar zwijgend aan.

Wat was er? Hun blikken hielden elkaar een minuut lang gevangen.

Mijnheer en mevrouw keken niet begrijpend toe.

Zonder iets te zeggen stond Karl op en liep zacht naar Peter. „Meester Petrogaroff," fluisterde hij nauwelijks hoorbaar.

„Iwan! Iwan!" snikte Peter, terwijl hij de ander om de hals viel. „Iwan, ben jij het? Zeg het dan toch! O, zeg het, alsjeblieft!"

Karl kon niets zeggen. De tranen liepen hem over de wangen. Toen kwam het hoge woord: „Ja, Peter, nu weet ik het. We zijn...... Ik ben Iwan!"

Kerstmis 1954 is misschien voor niemand een gelukkiger feest geweest dan voor deze twee Poolse jongens, deze tweelingsbroertjes, die elkaar tien jaar geleden bij de ramp in Tarnowitz waren kwijtgeraakt en sindsdien nooit meer hadden teruggezien. Peter en Iwan, die elkaar hadden dood gewaand en elk nu een ander pleeggezin waren opgenomen, vonden elkaar door het simpele Kerstliedje van de dorpsonderwijzer weer terug.

In die tien jaren waren ze elkaars gezichten vergeten. Maar nu hadden ze elkaar weer herkend en hun intense geluk kende geen grenzen.

Iwans pleegouders, die hun aangenomen zoontje gemakshalve Karl hadden genoemd, waren ontroerd door het grote geluk, dat de jongens op deze avond voor Kerstmis ten deel viel. Een mooie tijd zou voor hen aanbreken.

Iwans ouders stelden Peter in de gelegenheid om zijn lang gekoesterde wens in vervulling te laten gaan; hij mocht studeren aan de muziekschool van de stad. En zijn vader, die door toedoen van de vader van Iwan een goede betrekking kreeg, kon de schamele woonwagen verkopen.

Ook Iwan was gelukkig, want toen hij zijn leven dreigde te verliezen in het dodelijk koude water van de bevroren gracht, werd hij gered door zijn eigen tweelingbroertje.

Ja, voor hen allen is het Kerstfeest een gelukkig feest geworden!

Volgens Sovjet-Russische geleerde

Rusland op wetenschappelijk terrein nog bij V.S. ten achter

Russische industrie levert onvoldoende materiaal voor het doen van onderzoekingen

Moskou. — Een der meest vooraanstaande Sovjet-Russische geleerden, dr Alexander Nesmeyanof heeft medegedeeld, dat de Sovjet-Unie nog een lange weg heeft af te leggen alvorens de Verenigde Staten op alle wetenschappelijke fronten geslagen zullen zijn. Hij zeide, dat de Russische geleerden elkaar vaak doubleren in onderzoekingen en dat er nog een aanzienlijke investering gedaan moet worden, teneinde onderzoekingen goed mogelijk te maken. Bovendien zeide hij, dat de industrie gefaald heeft precies datgene af te leveren wat de geleerden voor hun onderzoek nodig hebben.

Hij zeide, dat het schadelijk zou zijn indien de wetenschappelijke resultaten in de Sovjet-Unie bereikt, overschat zouden worden.

Nesmeyanof zeide echter wel, dat de lancering van de twee aardsatellieten gedemonstreerd heeft, dat de Russen een voorsprong hebben op het gebied van raketten. Er is, aldus de Rus in het Russische „parlement", belangrijke vooruitgang gemaakt op het gebied van de mechanische wetenschap, wiskunde, chemie, radio-techniek en automatie.

Hij beklaagde echter de voorzieningen ten behoeve van het wetenschappelijk werk. Hij zeide, dat er vaak onvoldoend materiaal geleverd wordt. Volgens de Rus, die lid van het akademie van wetenschappen is, heeft West-Duitsland een elektronenmikroskoop vervaardigd, die ten aanzien van de laatste Russische vindingen op dit gebied een voorsprong heeft als de Russische moderne straaljager op een vligtuig van 1930.

Rusland heeft 240.000 geleerden — meer dan welk land ook — doch heeft nog meer nodig.

De Russische geleerde deelde nog mede, dat Rusland in 1954: 9000 roebels voteerde voor iedere geleerde, doch dat dit bedrag in 1957 daalde tot 5300 roebel.

Hij drong aan op grotere stappen voor de bevordering van het Sovjet-Russische wetenschappelijke onderzoek.

VOLGENS GEORGE KENNAN

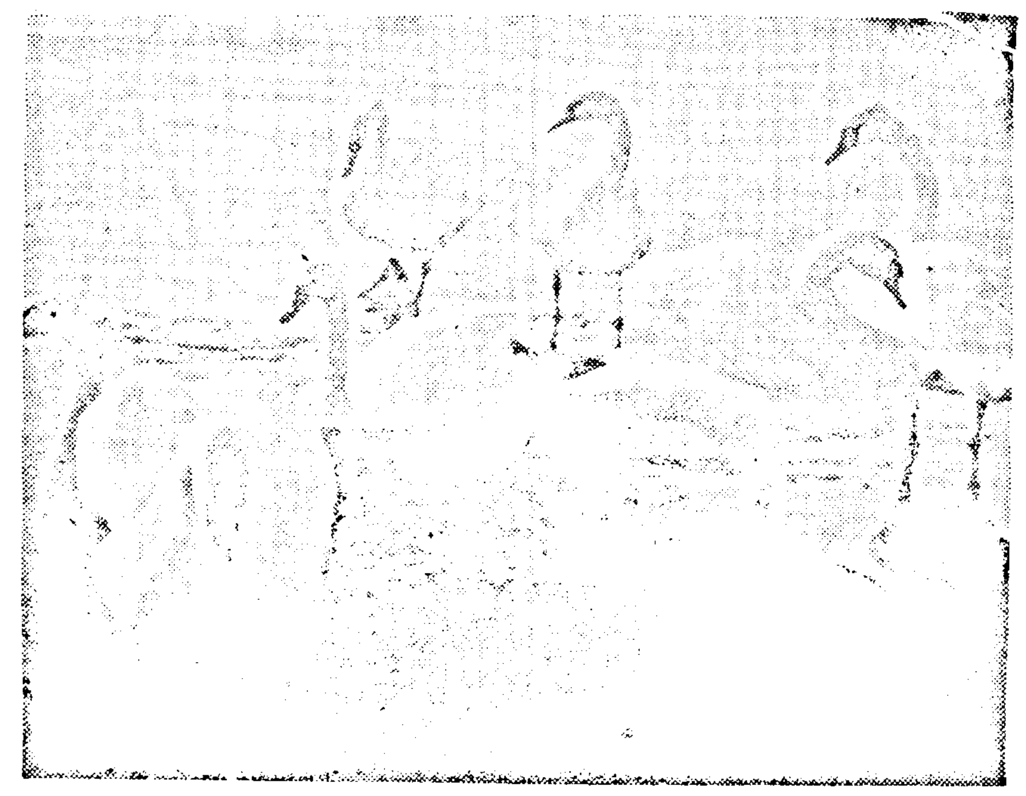
Na NAVO-besprekingen moeilijker met RUSLAND te praten

Londen. — George Kennan, voormalig Amerikaans ambassadeur te Moskou, heeft verklaard te menen, dat de NAVO-besprekingen te Parijs het moeilijker hebben gemaakt onderhandelingen met de Sovjet-Unie te beginnen.

Groot-Britannië en de Verenigde Staten kunnen, thans zonder voorafgaande nieuwe NAVO-bespreking, geen onderhandelingen over kernwapens met Sovjet-Rusland aanvangen, verklaarde hij in een televisie-uitzending.

Kennan verklaarde verder, dat het Westen een preventieve kernbewapening moet behouden. Gegeven het bestaan van deze bewapening zou het voor het Westen mogelijk zijn met de Sovjet-Unie te beginnen aan een program van demilitarisatie in Europa, waarvan de eerste fase de uitsluiting van West-Duitsland uit de NAVO zou zijn. Dat zou niet het verlies van Duitsland voor het Westen betekenen, want dit land zou Westersgezind blijven ook zonder op formele wijze met het Westen verbonden te zijn. Duitsland zou een leger van het conventionele type moeten hebben voor de bescherming van zijn grenzen en binnenlandse veiligheid. De souvereiniteit van een verenigd, van de NAVO losgemaakt Duitsland zou in zeker opzicht beperkt moeten worden om te voorkomen, dat het opnieuw een centrum van wrijving in Europa wordt.

Volgens Kennan moet overigens het „Duitse gevaar" niet overschat worden, daar het nazisme nog meer dood is dan het Bonapartisme in Frankrijk.

Nu in Nederland de vorst is ingevallen, is de moeilijke tijd voor de vogels weer aangebroken. Op de weg tussen Amsterdam en Utrecht troffen wij in een sloot een groepje zwanen, die bezig waren een bijt in het ijs te maken, om vandaar uit in hun onderhoud te kunnen voorzien. Zodra het ijs dikker is, zullen deze beesten dit niet meer zelf kunnen doen. Zij worden dan afhankelijk van de vogelvrienden, die hen in deze moeilijke tijd zullen moeten bijstaan.

HOGE RAAD DEED UITSPRAAK

In Nederland geen vergunning nodig voor geven van autorijlessen

's-Gravenhage. — De Federatie van de Ned. Organisatie voor het Personenvervoer (FNOP) was van mening, dat de toestand bij het geven van autorijlessen, zoals deze heerste, niet kan worden gehandhaafd. Kon men deze rijlessen verbinden aan een vergunning of niet? De minister van Verkeer en Waterstaat was niet ongenegen hier regelen te stellen, maar stelde geen maatregelen vast, omdat deze mogelijk in strijd zouden zijn met art. 208 der grondwet (vrijheid van onderwijs).

De Hoge Raad moest eerst over deze kwestie oordelen en de mogelijkheden daartoe bood een gemeenteverordening van Gouda, die een vergunning eist voor het geven van autorijlessen. De voorzitter der vereniging, de heer H. liet zich verbaliseren en werd door de kantonrechter veroordeeld. De heer H. ging van dit vonnis in cassatie. Van zijn kant werd voor de Hoge Raad aangevoerd, dat het geven van autorijlessen niet is onderwijs, zoals in art. 208 van de grondwet bedoeld, zodat de gemeente-verordening niet met die wet in strijd was en het vonnis juist was gewezen.

De Hoge Raad heeft uitspraak gedaan en gezegd, dat het in art. 208 in algemene bewoordingen vervatte voorschrift niet onderscheidt tussen verschillende vormen van onderwijs en ook de geschiedenis van zijn totstandkoming voor het maken van zodanig onderscheid geen grond biedt.

De gemeenteraden vermogen dus de aldus gewaarborgde vrijheid tot het geven van onderwijs niet te beknotten door deze afhankelijk te stellen van het bezit van een vergunning van B en W. zo moet aan het betreffende artikel van de Goudse gemeenteverordening verbindende kracht worden ontzegd.

Foto's van de maan met Russische T.V.-telescope

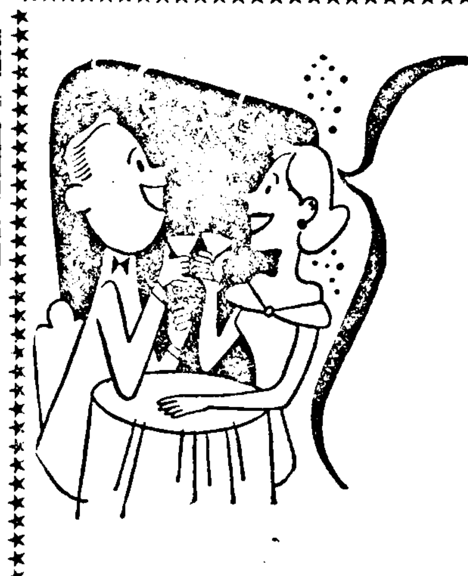
Londen. — Rusland heeft een televisie telescope gebouwd waarmee reeds 50 foto's van de maan zijn genomen. Dit heeft Radio-Moskou bekendgemaakt.

Volgens de radioomroep is de telescoop, die ontwikkeld is door de Kuprevitsj, gebouwd in het Pulvoko observatorium bij Leningrad en bestaat uit een normale telescoop welke verbonden is met een televisiecamera.

De camera is weer verbonden met een televisieontvanger. De sterrebeelden worden van de telescoop doorgezonden naar de kathode van de zendbuis en worden op de ontvanger zichtbaar.

Gedurende observaties worden drie TV-ontvangers tegelijk ingeschakeld, een voor beeldscherpte, een voor het fotograferen van de beelden met een speciaal elektronisch apparaat en een voor de controle van storingen die aan de kwaliteit van het beeld afbreuk kunnen doen.

Marine opkomstcentrum voor Voorschoten naar Hilversum

's-Gravenhage. — Het ligt in de bedoeling eind 1958 het marine opkomstcentrum te voorschoten in zijn geheel over te brengen naar Hilversum, alwaar het zal worden gevestigd in het marine opleidingskamp.

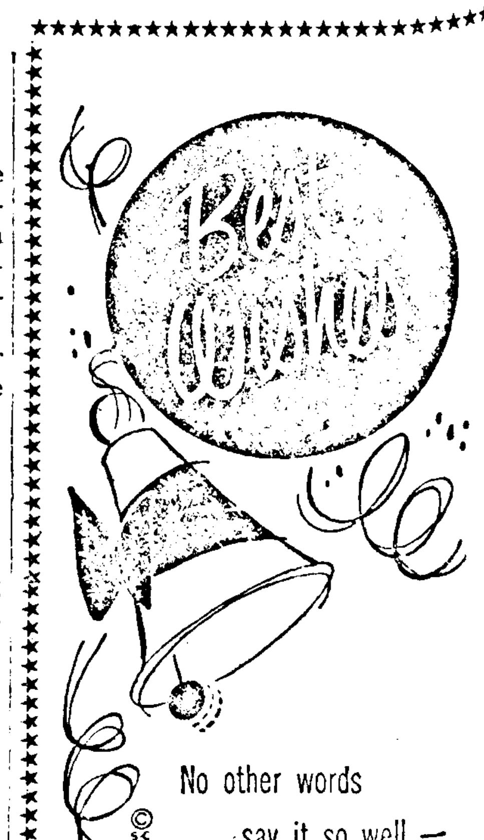
Naar verwacht wordt zal hierdoor een rationeler personeels-organisatie kunnen worden verkregen.

Heinekens dividend 12 procent

Amsterdam. — In de vergadering van comissarissen van Heineken's Bierbrouwerij Maatschappij N.V. te Amsterdam is besloten aan de in januari 1958 te houden algemene vergadering van aandeelhouders voor te stellen het dividend over het boekjaar 1956/57 vast te stellen op twaalf procent (als vorig jaar).

Voorstel tot debat in Franse Assemblee over stationering van lanceerinrichtingen

Parijs. — Een groep Franse parlementsleden en schrijvers heeft aangedrongen op het houden van een debat in de nationale vergadering over de mogelijke stationering van kernwapens en de installatie van lanceerinrichtingen voor raketten op Franse bodem. Onder de personen, die de groep hebben ondertekend, bevinden zich de katholieke schrijver Francois Mauriac en de directeur van het linkse weekblad, „France-observateur", Claude Bourdet.

New York. — Een groep Russische kerngeleerden is naar de Verenigde Staten vertrokken om deel te nemen aan een natuurkundig congres in Californië over de afmetingen van atoomkernen en de kerndichtheid.

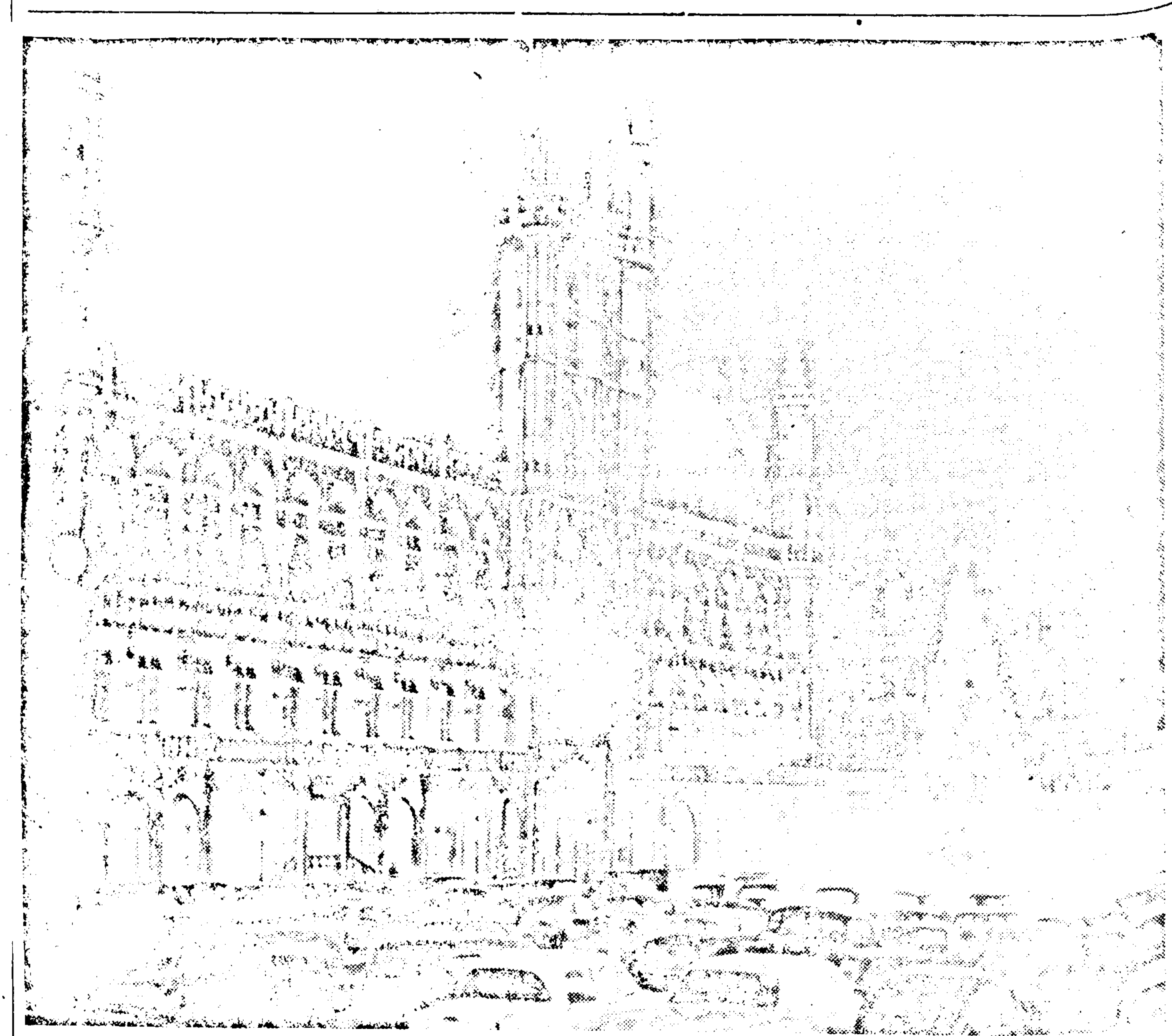
Gij jonge Moeder met verwonderde ogen

Gij jonge moeder met verwonderde oogen,
Zijt gij al vol ontwaakt of droomt ge nog?

Het leven weeft om u zijn zoet bedrog,
De hemel ziet het aan met mededogen.

(Uit het gedicht „Voor een jonge moeder" van H. W. J. M. Keuls. Tekening van de Amsterdamse schilder Jan Groenestein)

Brussel, de Belgische hoofdstad, is in Kerststemming, zoals deze foto van het geïllumineerde Raadhuis op de Grote Markt toont, op welk plein ook nog een grote kerstboom de kerstfeer verhoogt.